AUDITING

Časopis Komory auditorů České republiky

Aktuální témata auditu

2
2025

Editorial

Připravili jsme pro vás číslo zaměřené na témata auditu, která považujeme za aktuální. Některá z nich byla součástí programu Auditorské konference 2025, kterou jsme letos v listopadu uspořádali, jiná navazují na jiné proběhlé vzdělávací akce komory. V každém případě věříme, že každý si v tomto čísle najde článek, který pro něj bude mít přínos.

Michal Šindelář napsal článek o použití (kdy ano, kdy ne) nového mezinárodního auditorského standardu pro audity účetních závěrek méně složitých účetních jednotek (ISA pro LCE). Tento standard vznikl z důvodu potřeby přizpůsobit auditorské prostředí pro ověřování účetních závěrek méně složitých účetních jednotek, kde aplikace standardních ISA nemusí potřebám auditu těchto účetních jednotek odpovídat.

Michal Šindelář, editor tohoto čísla

Ondřej Hartman ve svém článku představuje základní kontury návrhu nařízení Evropské komise pro rozpočet Evropské unie pro období 2028–2034 a upozorňuje na roli auditorů v kontrolním systému rozpočtu Evropské unie.

Pro reporting udržitelnosti byl rok 2025 ve znamení změn. Změny navržené v rámci balíčků Omnibus najdete v článku Petry Jirkové Bočákové.

Obsah

V čem spočívá rozdíl mezi dohodnutými postupy a ověřovacími zakázkami? Oba uvedené přístupy mají své charakteristické rysy a výhody, a zároveň se v určitých klíčových aspektech významně odlišují, jak píše Michal Štěpán ve svém článku *Ověřovací zakázky dle ISAE 3000 versus dohodnuté postupy dle ISRS 4400*. Uvádí i ilustrativní příklady zpráv.

Kryptoaktiva představují pro auditory výzvy i rizika. Článek o tom napsala Simona Pacáková. Dozvíte se, jak kryptoaktiva vykazovat v účetní závěrce a jaká auditorská rizika jsou s nimi spojená.

Následující čtyři články mají společné téma, a to boj proti legalizaci výnosu z trestné činnosti a financování terorismu neboli AML.

Martin Dvořák uvádí, co v oblasti AML řeší Komora auditorů ČR, jaké související povinnosti a rizika musí komora reflektovat.

Patricie Dolanská a Jan Mitręga představují tzv. AML balíček, který tvoří čtyři právní předpisy. Chtějí upozornit na některé záležitosti obsažené v jednotlivých předpisech a poskytnout určitého průvodce pro auditory při čtení těchto předpisů.

Povinnosti auditorů podle AML zákona, které jsou prověřovány při kontrolách kvality ze strany Komory auditorů ČR, uvádí Petra Fridrichová.

Lenka Čiperová připravila dotazy a odpovědi z oblasti AML a etiky, které přišly na komoru od auditorů. Třeba vám přinesou praktický vhled do některých záležitostí.

Závěrečná část tohoto čísla je věnována představení softwarových produktů pro auditorskou praxi. Navazuje na seminář, který uspořádala Komora auditorů ČR v říjnu 2025 a na němž vystoupilo pět dodavatelů softwarových produktů pro práci malých a středních auditorských praxí. Najdete zde stručné popisy, přehledy funkcionalit SW produktů, ale i kontakty a rozhovory se zástupci dodavatelů.

AUDITING Č. 2/2025

ročník 2
Toto číslo vyšlo 18. 12. 2025
VYDÁVÁ: Komora auditoru České republiky, Opletalova 55, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 212 670, 224 222 178, IČ 70901473, www.kacr.cz
Vydávání povoleno MK ČR E 24525, ISSN 3029-5106 (3029-5114)
Vychází 4x ročně.
REDAKCE: Ing. Lenka Zouharová, Ph.D., redakce@kacr.cz
REDAKČNÍ RADA: doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D., předseda, Ing. Jiří Pelák, Ph.D., místopředseda,
Jarmila Melichová, Ing. Jan Molín, Ph.D., doc. Ing. David Procházka, Ph.D.,
Ing. Michal Šindelář, Ph.D., Ing. Michal Štěpán, Ing. Petr Vácha, Ph.D.
Pravidla pro zveřejňování článků jsou uvedena na webu KA ČR (www.kacr.cz/desatero).
Články prochází recenzním řízením.
INZERCE, SAZBA, DISTRIBUCE: Infomedia, spol. s r.o. Otradovická 731/11, 142 00 Praha 4,
tel.: 607 972 085, e-mail: infomedia@infomedia.cz
TISK: Wendy, spol. s r.o., Mělník

Mezinárodní auditorský standard pro audity účetních závěrek méně složitých účetních jednotek

Ing. Michal Šindelář, Ph.D.
je auditor ve společnosti BDO EURO-Trend Audit, certifikovaný účetní a odborný asistent na Katedře finančního účetnictví a auditingu Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze. Je členem Výkonného výboru KA ČR, kde působí také ve výboru pro metodiku auditu, výboru pro auditorské zkoušky. Jako garant zajišťuje zkoušky Auditing I a Auditing II. Dále je členem Redakční rady časopisů Auditor a Auditing KA ČR. V rámci své činnosti se zabývá audity účetních závěrek sestavených dle českých i mezinárodních účetních standardů, včetně subjektů veřejného zájmu. Věnuje se také publikační a lektorské činnosti pro Komoru auditorů ČR, Institut certifikace Svazu účetních a další odborné instituce a vysoké školy.

Mezinárodní auditorské standardy (ISA) jsou základním rámcem pro provádění auditů účetních závěrek. V posledních letech se objevila potřeba zjednodušit požadavky pro méně složité účetní jednotky, které nemají rozsáhlé procesy, složité transakce ani komplexní struktury. Proto vznikl na úrovni IFAC projekt, který vyústil v Mezinárodní auditorský standard pro audity účetních závěrek méně složitých účetních jednotek (International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements of Less Complex Entities) neboli ISA pro LCE. Smyslem tohoto standardu je, aby auditor takové účetní jednotky získal přiměřenou jistotu, že její účetní závěrka jako celek neobsahuje materiální nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou. Je navržen tak, aby zohledňoval charakter a okolnosti auditu účetních závěrek méně složitých účetních jednotek a zajistil jednotné provádění kvalitních auditních zakázek. Na auditní zakázku prováděnou podle tohoto standardu se ostatní standardy ISA nevztahují.

Standard obsahuje absolutní zákaz použití tak, aby jednoznačně vyloučil použití pro účetní jednotky (společnosti), které svou definicí nemohou splnit podmínky méně složité účetní jednotky. Absolutní zákaz použití tohoto standardu platí pro následující situace:

- Společnost je registrovaná na veřejném trhu.
- Společnost spadá do některé z následujících skupin:
  - hlavní činností společnosti je přijímání vkladů od veřejnosti,
  - hlavní činností společnosti je poskytování pojištění veřejnosti.
- Společnosti, u nichž je použití ISA pro LCE zakázáno:
  - příslušným legislativním nebo regulačním orgánem,
  - příslušným místním orgánem vydávajícím standardy.
- Použití ISA pro LCE zakazují národní právní předpisy. V České republice k zákazu použití nedošlo, a proto se nás tato situace netýká.

Vymezení méně složité účetní jednotky a použití standardu ISA pro LCE

Standard si samostatně vymezuje definici méně složité účetní jednotky a nevyužívá žádnou analogickou definici, např. definici malého a středního podniku či jiné definice. Standard vymezuje charakteristické kvalitativní znaky nutné pro použití standardu ISA pro LCE.

Charakteristické kvalitativní znaky:

- Obchodní model:
  - Podnikatelská činnost účetní jednotky, její obchodní model ani odvětví, ve kterém působí, nejsou zdrojem významných podnikatelských rizik s rozsáhlým dopadem.
  - Podnikatelská činnost účetní jednotky není upravena žádnými právními předpisy, které by zvyšovaly její složitost (např. obezřetnostní požadavky).
  - Účetní jednotka má jen malý počet předmětů podnikání nebo zdrojů výnosů.
- Organizační struktura a velikost – organizační struktura účetní jednotky je poměrně jednoduchá s malým počtem hierarchických linií a malým týmem klíčových manažerů.
- Vlastnická struktura – vlastnická struktura účetní jednotky je jednoduchá, vlastnictví a kontrola je transparentní.
- Řízení finančního oddělení – centrální řízení finančního oddělení a na finančním výkaznictví se podílí jen několik málo osob (např. maximálně pět osob podílejících se na finančním výkaznictví).
- Informační technologie:
  - IT prostředí (IT aplikace a IT procesy) je jednoduché.
  - Účetní jednotka používá komerční software a kromě jeho konfigurace (např. nastavení účtové osnovy, parametrů nebo limitů výkaznictví) nemá možnost provádět žádné programové změny.
  - Přístup ke konfiguraci software má omezený počet osob (jedna nebo dvě osoby).
  - Účetní jednotka vzhledem ke svým okolnostem potřebuje jen několik málo formalizovaných obecných IT kontrol.
- Účetní rámec – jen několik málo položek nebo vysvětlujících a popisných informací v účetní závěrce vyžaduje, aby vedení při naplňování požadavků příslušného rámce účetního výkaznictví uplatňovalo významný úsudek. Účetní závěrka účetní jednotky obvykle neobsahuje účetní odhady, které vyžadují použití složitých metod, modelů, předpokladů nebo údajů.

Pokud by se standard ISA pro LCE měl použít pro skupinový audit, je nutné zvážit další kvalitativní charakteristické znaky skupinového auditu:

- Struktura skupiny a její činnost:
  - Skupinu tvoří jen několik málo účetních nebo organizačních jednotek (např. maximálně pět).
  - Účetní nebo organizační jednotky skupiny působí v jurisdikcích s obdobnými charakteristickými znaky, například s obdobnými právními předpisy či podnikatelskou praxí.
- Přístup auditora k informacím a pracovníkům skupiny – vedení skupiny bude schopné zajistit týmu provádějícímu zakázku přístup k informacím a neomezený přístup k pracovníkům skupiny, u nichž to auditor skupiny bude považovat za nezbytné.
- Proces konsolidace používaný skupinou je jednoduchý, např.:
  - vnitroskupinové a jiné konsolidační úpravy nejsou složité,
  - finanční informace všech účetních nebo organizačních jednotek byly sestaveny v souladu s obdobnými účetními metodami, jaké byly použity pro účetní závěrku skupiny,
  - všechny účetní nebo organizační jednotky mají stejný rozvahový den jako skupinové účetní výkaznictví.

Standard dále umožňuje stanovení kvantitativní charakteristiky v jednotlivých jurisdikcích. Tyto charakteristiky mají přispívat ke konzistentnímu a správnému využití standardu ISA pro LCE.

Komora auditorů České republiky využila a pomocí aplikační doložky stanovila, že *„standard ISA pro LCE je možno využít výhradně pro audit účetních závěrek mikro, malých a středních účetních jednotek definovaných zákonem o účetnictví platným a účinným pro auditované účetní období, za předpokladu splnění ostatních podmínek stanovených v tomto standardu“.*

Auditoři musí vždy pečlivě zvážit použití standardu ISA pro LCE, a pokud existuje nejistota ohledně toho, zda konkrétní audit splňuje již uvedené kvalifikační charakteristiky, pak není použití standardu ISA pro LCE vhodné a audit by měl být proveden podle standardních ISA standardů.

Další důležité charakteristiky

Pravidlo „jeden standard“

Standard ISA pro LCE svojí strukturou kopíruje celkový průběh auditu, tj. zjednodušení spočívá v orientaci v daném standardu, kdy při řešení auditorského problému je jednodušší nalézt odpověď v jednom standardu než průřezově ve více standardech. Z toho také vyplývá, že je možné nalézt „převodový můstek“ mezi standardními ISA standardy a standardem ISA pro LCE.

ISA pro LCE	Ekvivalent v ISA
A. Kvalifikační podmínky ISA pro LCE	Není ekvivalent
1. Základní pojmy a obecné principy a požadavky	ISA 200, ISA 240
2. Důkazní informace a dokumentace auditu	ISA 230, ISA 500, ISA 501, ISA 505
3. Řízení kvality zakázky	ISA 220 (ISQM 1)
4. Schvalování nových a pokračování stávajících auditních zakázek a první auditní zakázka	ISA 210, ISA 510
5. Plánování auditu	ISA 300, ISA 320, ISA 610, ISA 620
6. Identifikace a vyhodnocení rizik	ISA 315
7. Reakce na vyhodnocená rizika materiální nesprávnosti	ISA 330, ISA 530, ISA 520, ISA 540, ISA 550
8. Vyvozování závěrů	ISA 450, ISA 520, ISA 560, ISA 570, ISA 580
9. Utvoření názoru na účetní závěrku a sestavení zprávy auditora	ISA 700, ISA 701, ISA 705, ISA 706, ISA 710, ISA 720
10. Audity účetních závěrek skupiny	ISA 600

Pozn.: Převodový můstek není kompletní, ale ilustruje průřezově smysl tvorby standardu ISA pro LCE.

Minimum aplikačních částí

Standard ISA pro LCE obsahuje výrazně menší počet aplikačních částí. To zpravidla povede k nutnosti použití kvalitního úsudku auditora pro získání dostatečných a vhodných důkazních informací pro každou oblast auditu.

Specifické požadavky na smlouvu o auditu a na zprávu auditora

Standard ISA pro LCE obsahuje specifické požadavky na smlouvu o auditu a na zprávu auditora. V obou dokumentech musí být jasně specifikováno, že se jedná o audit v souladu s Mezinárodním auditorským standardem pro audity účetních závěrek méně složitých účetních jednotek (ISA pro LCE).

Proces vyhodnocení rizik a využití tvrzení

Struktura vyhodnocení rizik vč. využití tvrzení při identifikaci a vyhodnocení rizik a při samotné reakci na vyhodnocená rizika je při aplikaci standardu ISA pro LCE principiálně stejná jako při aplikaci ISA standardů.

Závěr

Standard ISA pro LCE je novým standardem, který vznikl z důvodu potřeby přizpůsobit auditorské prostředí pro ověřování účetních závěrek méně složitých účetních jednotek, kde aplikace standardních ISA, které jsou robustní a jsou primárně designovány pro audit velkých a složitých účetních jednotek, nemusí potřebám auditu méně složitých účetních jednotek odpovídat. Použití standardu ISA pro LCE je věcí odborného úsudku auditora, který musí být proveden velmi pečlivě, protože již při samotném uzavírání smlouvy musí být jasné, zda je, či není možné tento standard pro danou zakázku použít. Standard ISA pro LCE nijak nenahrazuje standardní ISA standardy, spíše je doplňuje, čímž vytváří komplexnější prostředí pro auditora ve smyslu možnosti aplikačního výběru standardů, dle kterých lze audit účetní závěrky provádět. Jeho konkrétní aplikace musí být, podle mého názoru, tématem následujícího kalendářního roku, a to jak na úrovni Komory auditorů ČR, tak na úrovni jednotlivých auditorských praxí nás auditorů.

Článek je zpracován jako výstup projektu IP100040 na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze.

Ověření dotací z rozpočtu EU

Ondřej Hartman
pracuje ve společnosti EY, kde se zaměřuje na poradenství pro veřejný sektor a odpovídá za oblast provádění kontrolních a auditních zakázek ve veřejné správě. Má rozsáhlé zkušenosti s kontrolními zakázkami v oblasti národních programů, Evropských strukturálních a investičních fondů i komunitárních programů EU. Je členem Výboru pro veřejný sektor Komory auditorů ČR, spoluautorem *Příručky pro ověřování dotací* a častým školitelem.

V polovině roku 2025 představila Evropská komise návrhy nařízení pro rozpočet Evropské unie (EU) pro období 2028–2034. Dále představím základní kontury návrhu a upozorním na roli auditorů v kontrolním systému rozpočtu EU.

Evropská komise (EK) plánuje ve víceletých finančních rámcích (7 let), na které připravuje celkovou výši rozpočtu, ale také finanční alokace mezi různé podporované aktivity a nastavení pravidel pro jejich čerpání. Současný rozpočet EU na roky 2021–2027 byl historicky nejvyšší (cca 2 023 mld. EUR). Důvodem byla především půjčka, kterou si EK vzala jako reakci na krizi a podporu ekonomiky EU, a to ve výši 807 mld. EUR. Tato půjčka byla, resp. stále je, v ČR čerpána skrze Národní plán obnovy (alokace NPO je 228 mld. Kč). Vedle toho EK generuje další významné zdroje z emisních povolenek. Ty jsou v ČR čerpány skrze Modernizační fond (výše závisí na ceně emisních povolenek, ale uvažuje se v ČR až o výši 500 mld. Kč). Ostatní části rozpočtu jsou do značné míry obdobné s předchozím obdobím, tj. strukturální a investiční fondy (ESIF, pro ČR cca 550 mld. Kč), zemědělské fondy (pro ČR cca 140 mld. Kč) a programy EU, které přímo rozděluje EK, resp. její agentury (např. programy Horizont, LIFE, Digitální Evropa, Connecting Europe Facility, EU4Health). Jelikož se programy EU rozdělují na úrovni EU (konkurují si projektové záměry napříč celou EU), neexistuje pro ně ani konkrétní alokace jednotlivých zemí.

Návrh nového rozpočtu EU (2028–2034) počítá s rozpočtem 2 tis. mld. EUR (bez jakékoli půjčky, takže fakticky rozpočet EU vzroste). Dále se počítá se snížením počtu programů EU (z 52 na 16) a s větším akcentem na současná témata – konkurenceschopnost a obranu. Důležitou zprávou je, že i návrh nového rozpočtu, resp. jeho pravidel, počítá s rolí auditorů v systému čerpání rozpočtu. Auditoři u programů EU vypracovávají tzv. Osvědčení o finančních výkazech. Auditor na takovou zakázku uzavírá smlouvu s příjemcem dotace, nicméně uživatelem jeho zprávy je EK. EK pro tyto účely nastavila pravidla pro smluvní vztah mezi auditorem a příjemcem (tzv. Terms of Reference) i formát zprávy (tzv. Report on the Certificate on the Financial Statements)[1]. Zakázku je třeba realizovat v souladu s Mezinárodními standardy pro související služby, konkrétně ISRS 4400 *Dohodnuté postupy* (revidované znění).[2]

Zde je několik praktických doporučení:

- Návrh smlouvy předepsaný EK je závazný a jakékoli změny vzoru bude EK přezkoumávat. Pokud možno, vyvarujte se změn, resp. případné změny uvádějte v části „Other special terms" vzoru smlouvy.
- Závazný je i vzor zprávy, tj. změny jsou možné pouze v intencích, které dovoluje tento vzor. To platí i o jazyce, EK předepisuje výhradně anglickou verzi.
- Z hlediska jednotlivých procedur je třeba vytvořit standardní auditní dokumentaci, která bude potvrzovat realizaci dané procedury a její výsledek. Ten bude přenesen do zprávy (auditor u jednotlivých procedur ve zprávě zaznamenává pouze v posledním sloupci v přehledu procedur YES/NO/N.A.).
- Z hlediska pravidel je třeba vždy mít k dispozici Grantovou dohodu, kterou uzavírá příjemce s EK. Současně je vhodné využít tzv. Modelovou a anotovanou grantovou dohodu, u programu Horizont využít příručky vydané Technologickým centrem ČR (Finanční pravidla programu Horizont Evropa, Osobní náklady – různé smlouvy a denní sazba).
- Využijte *Příručku k ověřovaní dotací* KA ČR[3], dobrého pomocníka při realizaci těchto typů zakázek.

[1] Aktuální verze vzoru je dostupná na EU Funding & Tenders Portal (v2.2, z 1. 3. 2025). Vzor je dostupný pouze v anglickém jazyce. EK předpokládá také vydání zprávy v anglickém jazyce.
[2] Viz https://www.kacr.cz/aktualni-auditorske-standardy.
[3] Viz https://www.kacr.cz/ostatni-overovaci-zakazky.

ESG reporting v době změn aneb co přináší návrhy balíčků Omnibus

Ing. Petra Jirková Bočáková, FCCA
je ředitelkou v oddělení auditu ve společnosti PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o. Během své auditorské praxe získala rozsáhlé zkušenosti s vedením komplexních zakázek z různých odvětví a v současné době vede tým zabývající se ověřováním zpráv o udržitelnosti. V letech 2010–2012 pracovala v londýnské kanceláři, kde vedla auditorské týmy na mezinárodních projektech pro globální energetické a těžařské korporace. Podílela se rovněž na ověřování nefinančních informací a na daňových a poradenských zakázkách. Je členkou výkonného výboru a vede výbor pro ESG KA ČR. Je kvalifikovanou členkou britské Asociace certifikovaných účetních (ACCA) a získala oprávnění (KA ČR) poskytovat auditorské služby v oblasti ověřování zpráv o udržitelnosti (ESG).

Rok 2025 je pro reporting udržitelnosti ve znamení změn. Poté, co Mario Draghi, bývalý prezident Evropské centrální banky, v září roku 2024 předložil Evropské komisi svoji alarmující vizi o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti, představila Evropská komise 26. února 2025 balíček návrhů známý jako Omnibus I a Omnibus II přinášející zjednodušení a odklad některých evropských regulací, zejména v oblasti ESG a digitální legislativy. Změny, které návrhy Omnibus přináší, jsou výsledkem intenzivních jednání mezi Evropskou komisí, parlamentem a Radou EU a jejich společným jmenovatelem je snaha zachovat ambice Zelené dohody pro Evropu, ale zároveň reflektovat potřebu větší efektivity a proporcionality v oblasti nefinančního reportingu.

Návrhy Omnibus přinášejí změny hned několika klíčových předpisů v oblasti vykazování udržitelnosti: Směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (CSRD), Nařízení o EU Taxonomii a dále také úpravy Směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti (CSDDD), Mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) a Nařízení souvisejících s InvestEU a dalšími investičními programy EU. Přehled klíčových navrhovaných změn v oblasti ESG reportingu, které jsou relevantní pro vykazování za rok 2025 a následující období, je uveden dále.

Přehled změn navržených v rámci balíčků Omnibus

	Omnibus změna	Odkaz
Relevantní pro rok 2025	Směrnice „stop the clock" – odklad povinností	Směrnice (EU) 2025/794
	„Quick fix" nařízení v přenesené pravomoci	Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2025/1416
	Novela nařízení v přenesené pravomoci týkající se EU Taxonomie	Nařízení v přenesené pravomoci pravomoci C(2025) 4568 Přílohy k nařízení v přenesené pravomoci C(2025) 4568
Změny očekávané po roce 2025	Návrh směrnice Omnibus „Content" (Obsah)	Kompromisní návrhy pro třístranná jednání (15494/25, 17. 11. 2025)
	Revize 1. sady Evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti (ESRS)	Technické doporučení EFRAG na zjednodušení 1. sady ESRS (Draft Simplified ESRS, www.efrag.org)
Dobrovolné vykazování	Doporučení Evropské komise ke standardu VSME (Dobrovolný standard pro malé a střední podniky)	Doporučení zveřejněné Evropskou komisí (Commission presents voluntary sustainability reporting standard to ease burden on SMEs, 30. 7. 2025)

Z vývoje posledního roku je zřejmé, že oblast ESG reportingu je stále velmi dynamická a řada detailů bude upřesněna až v průběhu legislativního procesu a následné transpozice do národní legislativy členskými státy. Přesto je již nyní zřejmé, že role auditora jako garanta kvality a důvěryhodnosti zveřejňovaných informací o udržitelnosti bude v nadcházejících letech ještě významnější než dosud.

Směrnice „Stop the clock" – odklad povinností

Klíčovým opatřením v rámci novelizace reportingu udržitelnosti je tzv. směrnice „Stop the clock", která odkládá povinnost sestavovat ESG zprávu podle CSRD pro tzv. druhou a třetí vlnu subjektů o dva roky. Pro velké podniky, které dosud neměly povinnost vykazovat informace o udržitelnosti podle NFRD[1], a pro kótované malé a střední podniky a některé finanční instituce se tak povinnost posouvá na účetní období začínající 1. ledna 2027 (zprávy vydané v roce 2028). Cílem tohoto odkladu je poskytnout čas na přijetí a implementaci dalších změn, které přináší Omnibus „Content". Směrnice vstoupila v platnost 17. dubna 2025 a členské státy EU mají povinnost ji transponovat do vnitrostátního práva do 31. prosince 2025.

„Quick fix" nařízení v přenesené pravomoci

Pro podniky spadající do první vlny (tedy ty, které již povinně sestavují zprávu o udržitelnosti podle CSRD od roku 2024) bylo přijato tzv. Quick fix – nařízení v přenesené pravomoci, které rozšiřuje možnost využití přechodných ustanovení ESRS i na roky 2025 a 2026. To znamená prodloužení postupného zavádění některých povinností („phase-in") a možnost využít další výjimky z povinného zveřejňování vybraných údajů[2].

Nařízení bylo přijato Evropskou komisí dne 11. července 2025 (zveřejněno v Úředním věstníku EU 10. listopadu 2025) a je účinné pro období počínající 1. lednem 2025 bez nutnosti transpozice do lokální legislativy členských států.

Novela nařízení v přenesené pravomoci týkající se EU Taxonomie

Součástí Omnibus balíčku je také návrh na zjednodušení požadavků EU Taxonomie. Novela osvobozuje finanční a nefinanční podniky od posuzování způsobilosti k taxonomii a souladu s taxonomií u ekonomických činností, které nejsou

[1] Non-Financial Reporting Directive – Směrnice Evropského Parlamentu a Rady ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami.

[2] Veškeré informace požadované standardy ESRS E4 (Biodiverzita a ekosystémy), ESRS S2 (Pracovníci v hodnotovém řetězci), ESRS S3 (Dotčené komunity) a ESRS S4 (Spotřebitelé a koncoví uživatelé) mohou být vynechány i podniky a skupinami s více než 750 zaměstnanci, za předpokladu zveřejnění informací požadovaných ESRS 2 odst. 17.

pro jejich podnikání finančně významné, a zavádí jednodušší obsah a prezentaci zveřejňovaných informací v šablonách. Novela dále zjednodušuje technická kritéria pro zásadu „významně nepoškozovat“ s ohledem na prevenci a omezování znečištění v souvislosti s používáním a přítomností chemických látek.

Změny mají platit od 1. ledna 2026, ale záměrem je umožnit jejich aplikaci již na účetní období roku 2025. Nařízení bylo přijato Evropskou komisí dne 4. července 2025, avšak kontrolní období bylo prodlouženo ze 4 na 6 měsíců do 5. ledna 2026. Pokud nedojde k zamítnutí, změny mohou být účinné od 1. ledna 2026 a mohou (ale nemusí) být aplikovány již na účetní období začínající v roce 2025. Není vyžadována transpozice do vnitrostátního práva.

Návrh směrnice Omnibus „Content“

Návrh směrnice Omnibus „Content“ přináší čtyři hlavní oblasti změn v CSRD[3]:

- Určení povinných subjektů (na základě velikostních kritérií) pro další vlnu podniků, jež budou povinně vykazovat informace o udržitelnosti dle CSRD od roku 2027. Podniky pod touto hranicí budou moci využít dobrovolný standard VSME. Dne 18. listopadu 2025 zahájily Evropská komise, Evropský parlament a Rada EU tříštranná jednání, kterých se zúčastní jen omezený počet zástupců. Tyto neformální rozhovory mají za cíl sladit rozdílné postoje a priority, urychlit legislativní proces a uzavřít jednání do konce roku 2025. Výchozí pozice těchto institucí shrnuje následující tabulka.
- Omezení rozsahu informací, které mohou být vyžadovány od partnerů v hodnotovém řetězci, zejména u menších subjektů. Pro subjekty do jednoho tisíce zaměstnanců má platit pouze rozsah požadavků VSME.
- Zrušení požadavku na budoucí přechod k ověření poskytujícímu přiměřenou jistotu a zavedení nového požadavku na vydání cílených metodických pokynů pro ověřování do roku 2026 namísto přijetí jednotného evropského standardu pro ověřování.

Aktuální znění CSRD směrnice	Kompromisní návrh Evropského parlamentu	Rada EU	Kompromisní návrh Evropské komise
Evropské podniky: > 250 zaměstnanců > aktiva 25 mil. EUR > obrat 50 mil. EUR	Evropské podniky: > 1 750 zaměstnanců > obrat 450 mil. EUR	Evropské podniky: > 1 000 zaměstnanců > obrat 450 mil. EUR	Evropské podniky: > 1 000 zaměstnanců a > aktiva 25 mil. EUR nebo > obrat 50 mil. EUR
Podniky ze třetích zemí s obratem generovaným v EU > 150 mil. EUR za každé z posledních dvou období	Podniky ze třetích zemí, jejichž pobočka nebo dceřiná společnost generuje v EU obrat > 450 mil. EUR	Podniky ze třetích zemí – shodný návrh s návrhem Evropské komise	Podniky ze třetích zemí s obratem generovaným v EU > 450 mil. EUR a pobočkou s obratem v EU > 50 mil. EUR

[3] Návrh se rovněž vztahuje na směrnici CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), Směrnici o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti 2024/1760 ze dne 13. června 2024.

» Aktualizace ESRS: Zrušení požadavku na vydání odvětvově specifických standardů (původně plánováno cca 40 odvětvových ESRS standardů). Stávající ESRS standardy budou revidovány s cílem snížit počet povinných datových bodů a upřednostnění kvantitativních ukazatelů před kvalitativním textem, přičemž princip dvojí významnosti zůstává zachován.

Revize první sady ESRS standardů

V návaznosti na Omnibus balíček se očekává revize první sady ESRS, která má přinést zjednodušení procesu hodnocení významnosti, odstranění překryvů mezi obecnými a tematickými požadavky, lepší srozumitelnost a posílení interoperability s globálními standardy (např. ISSB, GRI). Pro vykazování udržitelnosti za rok 2025 však stále platí stávající verze ESRS.

EFRAG zveřejnil návrhy revidovaných ESRS standardů k veřejné konzultaci v červenci 2025 a 2. prosince 2025 předložil přepracované návrhy formou technického doporučení Evropské komisi. Tyto zjednodušené ESRS bude následně nutné přijmout Komisí, než vstoupí v platnost, a nelze vyloučit další kolo veřejné konzultace a dodatečné změny. Přijetí revidovaných ESRS se očekává v první polovině roku 2026 s účinností pro období počínající 1. ledna 2027.

Závěr

Probíhající legislativní změny v oblasti vykazování udržitelnosti mají ambiciózní cíl – přispět k větší efektivitě, proporcionalitě a srozumitelnosti požadavků na nefinanční reporting. Pro auditory přinášejí několik klíčových výzev, ale také příležitostí. Kromě nutnosti průběžně sledovat vývoj legislativy a v předstihu informovat klienty o změnách v povinnostech a termínech, musí auditoři přizpůsobit auditorské postupy novým požadavkům na obsah a strukturu zveřejňovaných informací a klást zvýšený důraz na posouzení významnosti zveřejňovaných údajů a správné nastavení procesů sběru a ověřování dat. Na druhou stranu mají jedinečnou příležitost stát se klíčovým partnerem klientů při implementaci nových vykazovacích pravidel a zajištění důvěryhodnosti zveřejňovaných informací jako garant kvality a transparentnosti ESG reportingu.

Ověřovací zakázky dle ISAE 3000 versus dohodnuté postupy dle ISRS 4400

Michal Štěpán
je ředitelem v oddělení auditorských služeb společnosti Deloitte v ČR. Je členem britské Asociace certifikovaných účetních (ACCA) a statutárním auditorem zapsaným v rejstříku KA ČR. Má více než 20 let zkušeností s prováděním auditu národních i nadnárodních společností v ČR působících v oblasti dopravy, průmyslu, obchodu a pojišťovnictví. V rámci Deloitte je též odpovědný za oblast auditorské metodologie a zástupcem technického ředitele pro střední Evropu. V minulosti vedl auditorské vzdělávání firmy pro střední Evropu a pravidelně přednáší na mezinárodních vzdělávacích programech nebo tyto programy řídí. Je členem Výboru pro metodiku auditu KA ČR. Vedl tým, který připravil Příručku pro provádění auditu u podnikatelů.

Auditor je obvykle vnímán jako odborník na účetnictví a účetní vykazování. To je samozřejmě pravda. Ale odborníků na tyto obory je více. Finanční ředitelé, vedoucí účtáren, pracovníci finančního kontrolingu, ti všichni rozumí tomu, jak správně zobrazovat realitu prostřednictvím účetních závěrek a obdobných dokumentů. V čem se odlišuje auditor?

Auditor je především odborník na ověřování. Jeho základní schopností je účinně a efektivně kontrolovat, zda předkládané informace jsou správné a úplné. Ovládá metodologie, postupy a nástroje pro ověřování. V tom spočívá jeho základní dovednost a unikátní role.

Ověřování jako disciplína, kterou auditor dobře ovládá, může být samozřejmě použita nejen na ověřování účetních závěrek či obdobných forem historických informací. Často může vyvstat potřeba získat ujištění o správnosti i jiných druhů informací. Může jít o různé formy kvantitativních údajů (například vykazované objemy produkce či výkonu v tunách, hektolitrech, kusech, kilometrech) nebo i jiných údajů, které mají spíše kvalitativní charakter (dodržování podmínek, fungování procesů a kontrol, nebo dokonce chování osob). V zásadě jakoukoliv činnost, kterou může někdo pozorovat a zaznamenat, může někdo jiný (auditor) ověřit. A informace, která je ověřená, má nesrovnatelně větší hodnotu, neboť na takovou informaci lze přiměřeně spoléhat.

Auditoři jakožto odborníci na ověřování jsou tudíž schopni přinášet důležitou hodnotu pro kohokoliv, kdo se potřebuje spolehnout na správnost určité informace při svém rozhodování. A protože existuje široká paleta informací finančního i nefinančního charakteru, o které se různé osoby ať již v soukromé či veřejné sféře opírají, existuje i široké spektrum oblastí či služeb, které jsou auditoři schopni poskytnout.

Práce podle standardů

Protože auditoři podstatně přispívají k důvěryhodnosti informací, je jejich činnost regulovaná prostřednictvím řady mechanismů. Jedním z nich je to, že pro služby poskytované auditory existují detailní standardy. Známé jsou mezinárodní standardy auditu (ISA), které se týkají ověřování účetních závěrek. Ale obdobné standardy existují též pro ověřování jiných informací. Těmito

standardy jsou mezinárodní standard ISAE 3000 pro ověřovací zakázky jiné než audit či prověrka historických finančních informací a související skupina dalších specializovaných standardů tzv. řady 3000 vydané Mezinárodní radou pro ověřovací zakázky (IASB). Tyto standardy jsou nazývány jako standardy pro „ověřovací zakázky".

Vedle toho však existuje standard ISRS 4400 *Dohodnuté postupy*. Služby auditorů podle tohoto standardu jsou též velmi často požadovány a používány. Jde o situaci, kdy konkrétní postupy prováděné auditorem nejsou ponechány na jednostranném rozhodnutí auditora (jak je tomu u ověřovacích zakázek dle ISAE), nýbrž jsou předmětem oboustranné dohody mezi auditorem a uživatelem, jemuž výsledně slouží. Proto se jedná o „dohodnuté postupy".

Oba uvedené přístupy (ověřovací zakázky a dohodnuté postupy) mají své charakteristické rysy a výhody, a zároveň se v určitých klíčových aspektech významně odlišují. Je proto důležité, aby osoby rozhodující o tom, jaký druh služeb od auditora poptávají, dobře rozuměli těmto rozdílům a byli schopni zvolit takový druh služeb, který nejlépe slouží jejich potřebám. Cílem tohoto článku je poskytnou stručný, ale ucelený přehled obou druhů služeb v jejich vzájemném kontrastu.

Předmět zakázky

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

Předmětem ověřovací zakázky mohou být například:

- budoucí finanční výkonnost (např. budoucí finanční situace, finanční výkonnost a peněžní toky), která může být zobrazena ve finanční prognóze nebo výhledu,
- nefinanční výkonnost nebo podmínky (např. výkonnost účetní jednotky) vyjádřená pomocí ukazatelů efektivnosti a účinnosti (například tunokilometry za měsíc nebo počet výrobků na pracovníka),
- fyzické charakteristiky (např. kapacita zařízení) obsažené například v dokumentech obsahujících technické specifikace,
- systémy a postupy (např. systém vnitřních kontrol účetní jednotky nebo její systém informačních technologií), kdy ověřovanou informací může být může být prohlášení odpovědných osob o účinnosti daného systému či soulad s předepsanými postupy,
- chování (např. řízení a správa podniku, soulad s nařízeními, řízení lidských zdrojů) kdy ověřovanou informací může být například prohlášení odpovědných osob o plnění určitých podmínek (např. podmínky dotace nebo úvěrových smluv).

Je nutné, aby ověřovanou informaci bylo možné vyhodnotit s dostatečnou mírou objektivity a přesnosti. Zároveň musí být k dispozici jasná „kritéria", aby bylo možné určit, zdali ověřované skutečnosti jsou „v souladu" s těmito kritérii, nebo nikoliv. Tato kritéria mohou mít různé podoby (například podmínky smlouvy, různé manuály, popisy postupů). Zároveň tato kritéria mohou být veřejně dostupná nebo naopak vtělená do ověřovaných informací, případně popsána ve zprávě auditora (ale vždy musí být uživatelům ověřovací zprávy dostupná).

Pro určité informace nemusí existovat dostatečně konkrétní kritéria a hodnocení může záviset převážně na subjektivním názoru hodnotící osoby (například kdyby bylo požadováno obecné hodnocení, zdali se telefonní operátoři chovají „dostatečně vstřícně" k zákazníkům). V takovém případě pravděpodobně nebude možné provést ověření ve smyslu standardu ISAE 3000 (byť by stále mohlo být možné poskytnou obecné poradenské služby využívající odborného úsudku auditora, což však není předmětem tohoto článku).

Taktéž je nutné, aby k ověřované informaci byly dostupné dostatečné důkazní informace. Pokud by například bylo požadováno ověření, zda pracovníci společnosti za již uplynulé období dodržovali pracovní dobu, avšak neexistovaly žádné dostatečně spolehlivé záznamy o této skutečnosti, není přirozeně možné provést ověření.

Vedle toho existují další podmínky, aby auditor mohl přijmout ověřovací zakázku, jako například dostatečné odborné znalosti auditora o předmětu ověřování, jeho nezávislost apod.

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

V zásadě lze říci, že předmětem dohodnutých postupů mohou být obdobné informace jako v případě ověřovacích zakázek. Nadto mohou být předmětem dohodnutých postupů též historické finanční informace, například vybrané údaje z účetní závěrky (které by v případě ověřování nespadaly pod ISAE 3000, nýbrž by se ověřovaly podle standardů pro audit, tj. ISA, nebo prověrky, tj. ISRE).

Rozdíl mezi dohodnutými postupy a ověřovacími zakázkami tudíž nespočívá primárně v charakteru informací, jež jsou předmětem příslušné služby. Rozdíl spočívá zejména v míře dopředné specifikace prováděných postupů a v tom, kdo dané postupy určuje.

Prováděné postupy

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

Protože se jedná o ověřovací zakázku, je stanovení potřebných ověřovacích postupů plně v odpovědnosti auditora. Auditor musí zvolit takové postupy a související důkazní informace, které poskytnou potřebnou míru ujištění. Prováděné postupy mohou mít podobu fyzického pozorování, přepočtů či analytických postupů, odsouhlasení na podpůrnou dokumentaci apod. Auditor též obvykle vyhodnocuje riziko materiální nesprávnosti v ověřovaných skutečnostech a tomu přizpůsobuje charakter, načasování a rozsah postupů.

Detailní popis provedených postupů a získaných důkazních informací zůstává ve spisu auditora. Zpráva o ověření, kterou výsledně obdrží uživatel, obsahuje pouze stručný a obvykle všeobecný popis provedených postupů, nikoliv však úplný popis, který zůstává uživateli skryt ve spisu auditora (do kterého uživatel nemá přístup). Tato základní vlastnost ověřovací zakázky je logickým odrazem toho, že uživatel vkládá svoji plnou důvěru do auditora, spoléhá na jeho volbu adekvátních postupů a očekává výsledek ve formě auditorova závěru o ověřované skutečnosti jako celku. Detaily provedeného ověřování ponechává na auditorovi, přitom se spoléhá na jeho odborný úsudek. To je základní výhodou ověřovacích služeb – uživatel obdrží stručnou a jasnou informaci o tom, zdali se na ověřované informace může spoléhat, a není nucen se zabývat detaily auditorovy práce.

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

Charakter postupů prováděných auditorem dle ISRS 4400 se věcně může velmi podobat postupům dle ISAE 3000. Opět může jít o různé formy pozorování, přepočítávání, odsouhlasování. Základní rozdíl je, že v případě dohodnutých postupů si dané postupy musí zvolit uživatel. On je odpovědný za určení a přesnou specifikaci postupů, které od auditora požaduje. V rámci dojednávání zakázky je samozřejmě běžné, že mezi auditorem a uživatelem probíhá interaktivní diskuse o vhodných postupech. Na konci této diskuse nicméně musí uživatel jasně stanovit (resp. potvrdit), jaké postupy byly dohodnuty a že jsou dostatečné pro potřeby uživatele.

Tím, že volba postupů je na straně uživatele, je nutné, aby tyto postupy byly určeny dostatečně detailně a konkrétně. Je zcela běžné a adekvátní, že je daný postup popsán téměř jako „programová instrukce" stylem „auditor obdrží dokument A, ve kterém zjistí informaci X, a porovná, zdali tato informace souhlasí s informací uvedenou v dokumentu B". Anebo „auditor obdrží datový soubor A, na kterém provede matematický přepočet dle pravidla Y, a výsledek porovná s údajem uvedeným v dokumentu B". Toto jsou dva triviální příklady, v praxi může být popis provedených postupů výrazně komplexnější. Pokud dané postupy předpokládají výběry vzorků, měla by být stanovena metoda a počet vybíraných položek. Pokud mají být posuzovány vícečetné atributy, musí být tyto atributy konkrétně vyjmenovány atd.

Protože si uživatel postupy s auditorem takto detailně dohodne, předkládá na konci zakázky auditor uživateli zprávu, ve které provedené postupy a jejich výsledky popíše v obdobné míře detailu. Tím se uživatel dozví o všech nuancích provedené práce. To je základní výhodou dohodnutých postupů – uživatel obdrží kompletní (byť často rozsáhlý) popis všech postupů a zjištění, tudíž je plně informován a je schopen si učinit vlastní závěr.

Míra poskytovaného ujištění

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

Zde se dostáváme k nejdůležitějšímu rozdílu mezi oběma druhy služeb. Jak již bylo nastíněno, ověřovací zakázka vyústí v jasný a stručný závěr auditora ohledně ověřovaných informací. Tímto závěrem auditor poskytuje uživateli ujištění. Toto ujištění může mít dvojí podobu (resp. dvojí spolehlivost). Ujištění může být buď přiměřené nebo omezené.

- Přiměřené ujištění představuje vysokou míru jistoty. To vyžaduje, aby postupy provedené auditorem a získané důkazní informace byly dostatečně průkazné. Procedury musí být robustní, rozsah práce přiměřeně široký, jsou-li ověřovány vzorky, musí obsahovat dostatečné množství položek atd. V případě přiměřeného ujištění je závěr auditora formulován tzv. pozitivní formou čili například stylem „dle mého názoru, společnost ve všech významných ohledech dodržuje skutečnost X" nebo „informace uvedená v dokumentu Y ve všech významných ohledech souhlasí s…".
- Omezené ujištění představuje nižší, avšak stále smysluplnou míru jistoty. Postupy bývají méně rozsáhlé, jejich charakter převážně spočívá v různorodém dotazování či analytických přepočtech, avšak další odsouhlasování na podpůrné dokumenty či jiné pozorovatelné skutečnosti může být omezené. V případě omezeného ujištění je závěr auditora formulován tzv. negativní formou čili například stylem „nezjistili jsme žádné skutečnosti svědčící o tom, že informace X není ve všech významných ohledech vykázána v souladu s pravidly Y".

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

Dohodnuté postupy neposkytují žádné ujištění. To může znít překvapivě a vznášet pochopitelnou otázku, k čemu taková služba je. Dohodnuté služby, byť neposkytují ujištění, přinášejí uživatelům významnou hodnotu. Pouze v něčem trochu jiném.

Jak již bylo popsáno, u dohodnutých postupů je to uživatel, který určuje požadované postupy. To mu umožňuje nadefinovat postupy přesně podle jeho potřeb. Určit konkrétní elementy služby, které jsou pro něj důležité, a vynechat ostatní, které pro něj důležité nejsou. Určit konkrétně i rozsah prováděných postupů (například velikosti vzorků nebo požadované pokrytí, například stanovit, že vzorek musí pokrývat X % hodnoty testovaného souboru. To samozřejmě předpokládá uživatele, který má dostatečný vhled do problematiky a schopnost si požadovanou službu vhodně nakonfigurovat. Tuto schopnost (či potřebu) často mívají regulátoři, poskytovatelé dotací či jiné organizace s jasným názorem na to, co potřebují zkontrolovat. Proto dohodnuté postupy často vyhovují jejich potřebám.

Druhý, též již zmiňovaný aspekt dohodnutých postupů je, že výsledná zpráva kompletně popisuje dohodnuté postupy a jejich výsledky (tzv. faktická zjištění). Tím uživatel získá kompletní informační základnu, stejnou jako má auditor, který dohodnuté postupy provedl. Tím pádem je uživatel schopen udělat si vlastní názor a nepotřebuje, aby jej činil auditor. Proto auditor u dohodnutých postupů neposkytuje žádný závěr, není to potřeba, závěr si dělá uživatel sám. A to je vysvětlením, proč dohodnuté postupy neposkytují ujištění (díky absenci závěru auditora) a přesto poskytují uživateli velkou přidanou hodnotu (díky informování uživatele o všech provedených postupech a souvisejících zjištěních).

Ti uživatelé, kteří preferují tento „informační servis", volí dohodnuté postupy dle ISRS 4400. A ti, kteří preferují „souhrnný názor auditora", volí ověřovací zakázky dle ISAE 3000.

Odborný úsudek

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

Ověřovací zakázky vyžadují od auditora, aby používal svůj odborný úsudek. Ten je používán při volbě ověřovacích postupů jakož i hodnocení získaných důkazních informací. Auditor při ověřovací zakázce analyzuje, zvažuje, posuzuje, vyhodnocuje a činí závěry. Úsudek auditora je v podstatě to hlavní, co uživatel v případě ověřovacích zakázek od auditora očekává. S určitou mírou umělecké licence by šlo říct, že skrze ověřovací zakázku si uživatel najímá auditorův mozek.

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

Při provádění dohodnutých postupů auditor též do určité míry úsudek používá. Při přijímání zakázky přemýšlí o proveditelnosti požadovaných postupů, při provádění zakázky přemýšlí o integritě získaných informací, při sestavování zprávy přemýšlí o správném popisu zjištění. Nicméně ve srovnání s ověřovací zakázkou je použití odborného úsudku u dohodnutých postupů značně omezené.

Postupy byly určeny uživatelem (resp. najímající stranou, která někdy bývá odlišná od uživatele zprávy). Dohodnuté postupy (jsou-li správně stanoveny) poskytují faktický návod, který by měl ponechávat minimum prostoru pro subjektivní interpretaci. To je viditelné již ze samotného jazyka, kterým jsou postupy popisovány. Dohodnuté postupy obvykle používají výrazy jako „odsouhlasili jsme, porovnali jsme, pozorovali jsme, přepočetli jsme nebo dotazováním jsme zjistili, že…". Naopak mezi nevhodné patří:

- výrazy, které jsou spojeny s auditem (například „věrně zobrazuje", „ujištění" nebo „výrok"),
- výrazy implikující vyjádření závěru (například „potvrzujeme", „ověřili jsme" nebo „ujistili jsme se"),
- nejasné nebo vágní formulace (například „získali jsme všechna vysvětlení" nebo „provedli jsme takové postupy, jaké jsme považovali za nutné"),
- výrazy umožňující různý výklad, nejsou-li definovány (například „významný"),
- popisy postupů (například „projednat", „vyhodnotit", „otestovat", „analyzovat" nebo „prozkoumat") bez specifikace charakteru a rozsahu a případně načasování postupů, které mají být provedeny (například použití slovesa „projednat" bude nepřesné, pokud není specifikováno, jaké otázky a s kým jsou projednávány),
- výrazy naznačující, že výsledky zjištění nejsou věcné (například „podle našeho názoru", „z našeho pohledu" nebo „domníváme se, že").

Jsou-li dohodnuté postupy dobře definovány, lze příslušná zjištění objektivně verifikovat. To znamená, že pokud stejné postupy provádějí různí odborníci, očekává se, že dojdou k rovnocenným výsledkům. Díky tomu je použití úsudku v oblasti vyhodnocování zjištění též omezené (v podstatě pouze na zvažování správného popisu daných zjištění).

S určitou (tentokrát velkou) mírou umělecké licence by šlo říct, že při dohodnutých postupech si uživatel najímá auditorovy ruce, nohy, oči a další jeho smysly (ale mozek použije uživatel vlastní).

Významnost neboli materialita

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

Ověřovací zakázky v zásadě vždy pracují s principem významnosti (materiality). Tu stanoví auditor na základě jeho odborného názoru na to, kde leží hranice případných nesprávností, které by již mohly ovlivnit rozhodování uživatele. Materiální nesprávnosti jsou uvedeny ve zprávě auditora. Nicméně nemateriální nesprávnosti v případě ověřovací zakázky obvykle ve zprávě auditora uvedeny nejsou (což je logické, neb neovlivňují rozhodování uživatele). To je velmi důležité si uvědomit, protože pokud uživatel chce znát veškerá zjištění učiněná auditorem, bez ohledu na jejich významnost, nemusí být ověřovací zakázka nejvhodnějším řešením.

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

Při dohodnutých postupech není koncept materiality obvykle používán. Postupy by měly být natolik určité, že stanoví přesný rozsah požadovaných procedur. A výsledná zjištění jsou ve zprávě popisována bez ohledu na jejich významnost. Tento rys je pro některé uživatele důležitý, a proto volí dohodnuté postupy (s vědomím toho, že pro tuto výhodu jsou nuceni „obětovat" skutečnost, že od auditora neobdrží jeho souhrnné hodnocení ve formě auditorova závěru, neb příslušný závěr si u dohodnutých postupů musí uživatel učinit sám).

Souhrnné porovnání

Hlavní rozdíly mezi ověřovací zakázkou dle ISAE 3000 a dohodnutými postupy dle ISRS 4400 lze tedy shrnout v tabulce.

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000	Dohodnuté postupy dle ISRS 4400
Poskytuje ujištění	Neposkytují ujištění
Vyžaduje odborný úsudek	Ponechávají omezený prostor pro úsudek
Postupy jsou volené auditorem	Postupy jsou dohodnuté s uživatelem
Používá materialitu	Nepoužívá materialitu
Zpráva auditora	Zpráva auditora
» je typicky krátká	» je typicky dlouhá
» obsahuje pouze stručný popis postupů	» obsahuje detailní popis postupů
» obsahuje zjištění, pouze jsou-li materiální	» obsahuje popis všech zjištění
» obsahuje závěr	» neobsahuje žádný závěr

Ilustrativní příklady zpráv

Dále jsou uvedeny ilustrativní příklady zpráv. Zvolené příklady popisují jednoduché činnosti, neb je jejich cílem ilustrovat základní charakteristiky. V praxi mohou být ověřovací zakázky i dohodnuté postupy mnohem rozsáhlejší či komplexnější.

Ověřovací zakázka dle ISAE 3000

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO ODBORNÍKA
o ověření dodržování finančních limitů stanovených ve smlouvě (specifikace smlouvy)
uzavřené se společností ABC

Adresát zprávy

(Adresáti, kterým je zpráva určena)

Předmět zakázky

Ověřili jsme, zda společnost ABC dodržuje ustanovení týkající se finančních limitů vyplývajících ze smlouvy ..... uzavřené se společností ..... Předmětem ověření je výpočet limitů k datu .....

Určení kritérií

Předmětem ověření je dodržených finančních limitů uvedených ve smlouvě ....., a to konkrétně ověření, zda .....

Omezení v použití zprávy

Tato zpráva je určena výhradně pro potřeby vybraných příjemců vymezených v úvodní části této Zprávy nezávislého auditora o ověření dodržování finančních limitů a nesmí být bez předchozího souhlasu auditora použita k jinému účelu nebo poskytnuta třetím stranám.

Odpovědnost společnosti

Statutární orgán společnosti je odpovědný za vedení účetnictví, za jeho úplnost, průkaznost a věcnou správnost. Dále nese odpovědnost za to, že při čerpání úvěru byly splněny všechny podmínky dané poskytovatelem úvěru.

Odpovědnost auditora

Naší odpovědností je vyjádřit závěr na základě provedených prací. Naše ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodním standardem pro ověřovací zakázky ISAE 3000 (Revidované znění) „Ověřovací zakázky, které nejsou auditem ani prověrkou historických finančních informací". Naše ověření bylo zakázkou poskytující přiměřenou jistotu.

Dodrželi jsme požadavky týkající se nezávislosti a další požadavky Etického kodexu pro auditory a účetní znalce, vydaného Radou pro mezinárodní etické standardy účetních, který definuje základní principy profesní etiky, tj. integritu, objektivitu, odbornou způsobilost a řádnou péči, zachování důvěrnosti informací a profesionální jednání. Zároveň se řídíme Mezinárodním standardem pro řízení kvality ISQM 1 a v souladu s tímto standardem jsme zavedli komplexní systém řízení kvality, včetně interních zásad a postupů upravujících soulad s etickými požadavky, profesními standardy a příslušnými právními předpisy.

Přehled provedených prací

Ověření zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o ověřované skutečnosti, jejichž součástí bylo mimo jiné:

- Získání a porozumění relevantních ustanovení úvěrové smlouvy č. …… ze dne …… uzavřené mezi společností a Bankou XYZ týkajících se finančních ukazatelů, k jejichž dodržování se společnost zavázala.
- Získání auditované účetní závěrky společnosti k datu ……
- Výpočet finančních ukazatelů dle smlouvy na základě finančních údajů uvedených v auditované účetní závěrce.
- Porovnání vypočtených hodnot finanční ukazatelů s limity stanovenými úvěrovou smlouvou.

Jsme přesvědčeni, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho závěru.

Závěr

Podle našeho názoru společnost ABC k (datum) ve všech významných (materiálních) ohledech dodržovala ustanovení týkající se finančních limitů stanovených ve výše uvedené smlouvě.

Dohodnuté postupy dle ISRS 4400

ZPRÁVA O DOHODNUTÝCH POSTUPECH TÝKAJÍCÍ SE NÁKUPU PRODUKTŮ [XYZ] pro [příjemce zprávy]

Účel zprávy o dohodnutých postupech

Cílem naší zprávy je poskytnout [najímající straně] podporu při posuzování toho, zda nákup produktů [xyz] je v souladu s jejími zásadami v oblasti nákupu. Naše zpráva tudíž nemusí být vhodná pro jiný účel.

Odpovědnost najímající strany a odpovědné strany

[Najímající strana] potvrdila, že dohodnuté postupy jsou pro účely zakázky vhodné. Za skutečnost, která je předmětem dohodnutých postupů, odpovídá [odpovědná strana], tak jak ji vymezila [najímající strana].

Odpovědnost odborníka

Zakázku na dohodnuté postupy jsme provedli v souladu s mezinárodním standardem pro související služby ISRS 4400 (revidované znění) „Dohodnuté postupy". V rámci zakázky jsme provedli postupy, které jsme sjednali s [najímající stranou], a na jejich základě vydáváme zprávu o našich zjištěních, tj. o konkrétních výsledcích provedených postupů. K vhodnosti dohodnutých postupů se nevyjadřujeme.

Zakázka na dohodnuté postupy není ověřovací zakázkou, a tudíž nevydáváme žádný výrok ani závěr poskytující ujištění. Pokud bychom provedli další postupy, je možné, že bychom zjistili i jiné skutečnosti, o nichž bychom informovali v naší zprávě.

Profesní etika a řízení kvality

Splňujeme etické požadavky stanovené Etickým kodexem Komory auditorů České republiky. Na danou zakázku se nevztahují žádné požadavky na nezávislost, které bychom museli dodržovat.

Naše společnost se řídí mezinárodním standardem pro řízení kvality ISQM 1 a v souladu s ním je povinna navrhnout, zavést a provozovat systém řízení kvality, včetně zásad a postupů upravujících soulad s etickými požadavky, profesními standardy a příslušnými právními předpisy.

Provedené postupy a zjištění

Provedli jsme níže uvedené postupy, které jsme sjednali s [najímající stranou]. Předmětem těchto postupů byl nákup produktů [xyz].

Postupy:	Zjištění:
Vyžádat si od vedení [název odpovědné strany] soupis všech smluv týkajících se produktů [xyz], které byly uzavřeny v období od [1. ledna 20X1] do [31. prosince 20X1] („soupis"), a vybrat všechny smlouvy, jejichž hodnota přesahuje 25 tis. USD.	Obdrželi jsme od vedení soupis všech smluv týkajících se produktů [xyz], které byly uzavřeny v období od [1. ledna 20X1] do [31. prosince 20X1]. Z celkového počtu 125 smluv uvedených v soupisu má 37 smluv hodnotu vyšší než 25 tis. USD.
Každou smlouvu ze soupisu, jejíž hodnota přesahuje 25 tis. USD, porovnat s nabídkami do výběrového řízení a zjistit, zda se ho zúčastnili minimálně tři uchazeči uvedení na „seznamu schválených dodavatelů" [název odpovědné strany].	U 37 smluv, jejichž hodnota je vyšší než 25 tis. USD, jsme provedli inspekci nabídek do výběrového řízení. Zjistili jsme, že u všech 37 smluv se výběrového řízení zúčastnili minimálně tři uchazeči uvedení na „seznamu schválených dodavatelů" [název odpovědné strany].
U každé smlouvy ze soupisu, jejíž hodnota přesahuje 25 tis. USD, porovnat splatnou částku podle uzavřené smlouvy s částkou, kterou [název odpovědné strany] dodavateli fakticky uhradila, a určit, zda uhrazená částka odpovídá částce sjednané ve smlouvě.	U 37 smluv, jejichž hodnota je vyšší než 25 tis. USD, jsme získali podepsaný výtisk smlouvy a porovnali jsme splatnou částku podle smlouvy s částkou, kterou [název odpovědné strany] dodavateli fakticky uhradila. Zjistili jsme, že u žádné z 37 smluv není rozdíl mezi uhrazenou částkou a částkou sjednanou ve smlouvě vyšší než 100 USD, tj. nezjistili jsme žádné výjimky.

Specializované ověřovací standardy

Popisovaný standard ISAE 3000 je základním a všeobecně platným standardem pro ověřování jiných než historických finančních informací. Pro určité konkrétní druhy ověřování existují další specializované standardy, které doplňují obecný standard.

ISAE 3400 Prověrka předpokládaných finančních informací

Tento standard s týká ověřování budoucích finančních informací čili finančních prognóz (předpokládaná budoucí finanční informace na základě událostí, jejichž uskutečnění se očekává) nebo finančních výhledů (hypotetická budoucí finanční informace na základě událostí, které nemusí nastat). Tyto informace mohou být používány pro interní nebo i externí účely (prospekt cenného papíru, výroční zpráva, informace pro věřitele).

Zajímavostí tohoto druhu ověřování je to, že auditor ve své zprávě vyjadřuje duální závěr:

- negativně vyjádřené (omezené) ujištění o tom, zda předpoklady použité vedením poskytují přiměřené východisko pro předpokládané finanční informace,
- pozitivně vyjádřené (přiměřené) ujištění o tom, zda jsou předpokládané finanční informace náležitě sestaveny na základě předpokladů a zda jsou prezentovány v souladu s příslušným rámcem účetního výkaznictví.

ISAE 3402 Ověřovací zprávy o kontrolách v servisní organizaci

Tento standard souvisí s prováděním auditu. Některé auditované společnosti svěřují (outsourcují) významné procesy externímu poskytovateli (tzv. servisní organizaci). To je typické například v situaci, kdy IT systémy nebo určité procesy jsou v rámci skupiny centralizovány v mateřské společnosti nebo v tzv. shared-service centrech.

Auditor je v rámci auditu povinen porozumět kontrolám auditovaného subjektu a v některých případech může zamýšlet či být okolnostmi nucen se na kontroly spoléhat. Pokud byl významný proces auditované společnosti svěřen servisní organizaci, jsou příslušné kontroly typicky prováděny v této servisní organizaci. Pro auditora může být tudíž obtížné provést potřebné procedury (porozumění nebo test kontrol), neboť obvykle není auditorem příslušné servisní organizace. Jednou z možností je požádat o potřebné ověření jiného auditora, který je auditorem servisní organizace. A standard ISAE 3402 je právě vodítkem pro auditora servisní organizace, je-li o takové ověření kontrol v dané servisní organizaci požádán.

Tento druh ověření je vždy prováděn jako přiměřené ujištění (buď o návrhu a implementaci příslušných kontrol, nebo též o jejich provozní účinnosti).

ISAE 3410 Zakázky spočívající v ověření výkazů emisí skleníkových plynů

Jde o velmi komplexní standard, který se vztahuje specificky pro zprávu o výkazu emisí skleníkových plynů účetní jednotky. Používá se tehdy, je-li auditor angažován, aby vydal zprávu o zprávě o udržitelnosti, kdy výkaz emisí skleníkových plynů tvoří pouze část této zprávy. Tento druh ověřování vyžaduje velmi specializované znalosti a často vede k nutnosti využití práce experta s příslušnými znalostmi (v oblasti vykazování emisí skleníkových plynů). Tento druh zakázky může být prováděn jako zakázka poskytující přiměřenou i omezenou jistotu.

Pro doplnění je vhodné uvést, že tento standard se nepoužívá pro ověření souhrnných zpráv o udržitelnosti (často označovaných jako ESG reporting). Tyto zprávy jsou v současnosti ověřovány podle obecného standardu ISAE 3000.

ISAE 3420 Ověřovací zakázky na vypracování zprávy k sestavení pro forma finančních informací v prospektu

Pro forma finanční informace bývají uváděny v prospektu emitenta cenného papíru pro ilustraci dopadu, který by na finanční informace účetní jednotky měla určitá významná událost nebo transakce, pokud by se uskutečnila k dřívějšímu datu zvolenému pro ilustrativní účely. Pro tyto ilustrativní účely se v neupravených finančních informacích provádějí tzv. pro forma úpravy. Ve výsledku se tedy jedná o hypotetické finanční informace, jejichž ověřování se vždy provádí na úrovni přiměřeného ujištění.

Shrnutí

Činnost auditorů široce překračuje rámec pouhých auditů či prověrek účetních závěrek. Auditorova odbornost umožňuje a předpokládá jeho zapojení do práce s řadou dalších finančních i nefinančních informací. Tyto činnosti auditora jsou obvykle prováděny ve dvou základních podobách, buď jako ověřovací zakázky (ISAE 3000, případně další specializované ověřovací standardy) nebo dohodnuté postupy dle ISRS 4400.

- Ověřovací zakázka poskytuje uživatelům komfort skrze delegování veškeré práce na auditora a možnosti spolehnout se na jeho profesní úsudek a ujištění poskytované prostřednictvím stručného a jasného závěru.
- Dohodnuté postupy poskytují uživatelům výhodu v možnosti nakonfigurovat příslušné postupy přesně podle svých potřeb a získat kompletní detailní popis všech provedených postupů a souvisejících zjištění, což umožňuje uživateli učinit si vlastní a plně informovaný závěr.

Je na uživatelích, aby zvolili ten nejlepší druh služeb, a je na auditorech, aby potenciální zájemce o jejich služby procesem tohoto rozhodování srozumitelně provedli.

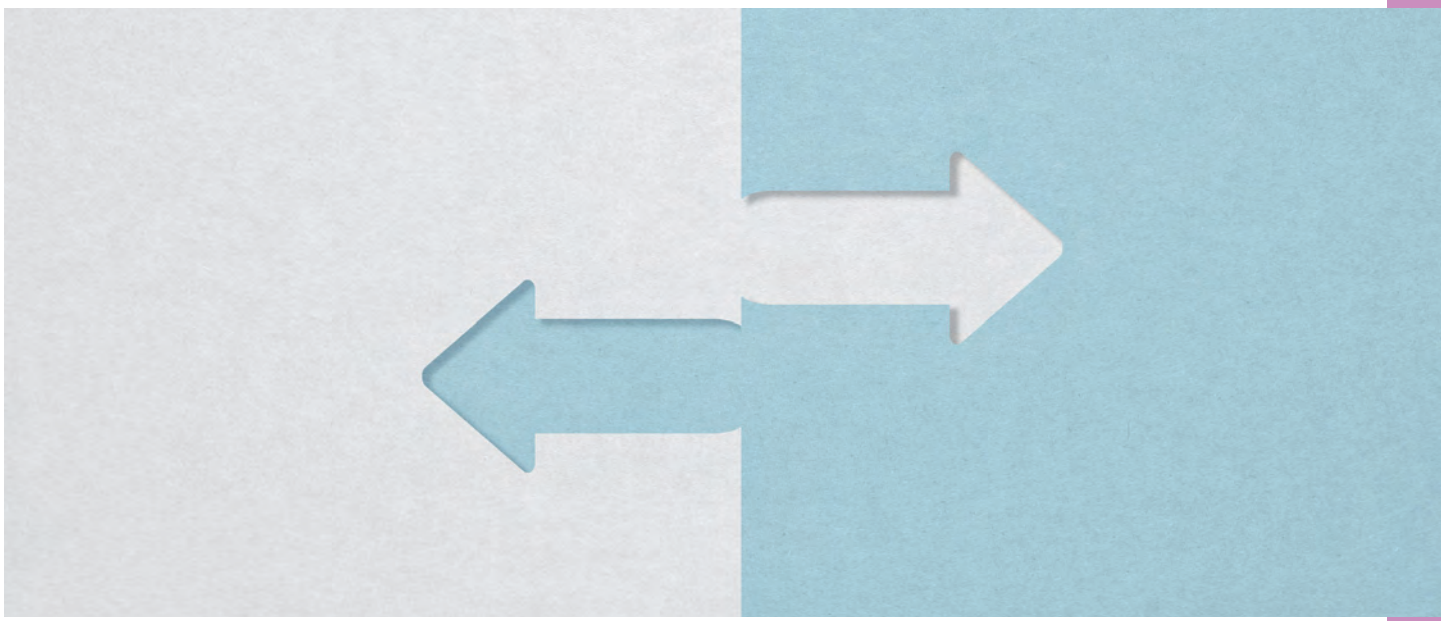

Auditorský přístup ke kryptoaktivům

Ing. Simona Pacáková
vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze. Je statutárním auditorem, daňovým poradcem a soudním znalcem v oboru ekonomika, odvětví účetní evidence. Specializuje se na účetní a daňovou problematiku nestátních neziskových organizací, organizačních složek státu, obcí, krajů a příspěvkových organizací. V posledních letech si rozšířila specializaci o novou progresivní oblast kryptoaktiv z účetního a daňového pohledu, která byla původně pouze její zálibou. Je členem sekce neziskových organizací Komory daňových poradců ČR a místopředsedou Metodické rady Svazu účetních a zástupcem Svazu účetních v Národní účetní radě. V oblasti neziskových organizací je také dlouholetým lektorem vzdělávání.

Cílem tohoto článku je pomoci auditorům a nastínit auditorský přístup ke klientům, kteří v účetní závěrce vykazují kryptoaktiva nebo jsou poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy.

Legislativní rámec

Dne 30. prosince 2024 nastala účinnost nařízení[1], které se týká kryptoaktiv a pro něž se používá zkratka MiCA (Markets in Crypto Assets). Toto nařízení zavádí jednotnou regulaci odvětví kryptoaktiv. Nařízení MiCA je přímo účinné, proto nebyla nutná implementace do české legislativy. Povinností každého členského státu Evropské unie bylo vnitřním předpisem upravit pouze oblasti, kde bylo členským státům ponecháno rozhodovací právo.

V České republice byl v návaznosti na nařízení MiCA přijat zákon č. 31/2025 Sb., o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu (zákon o digitalizaci finančního trhu), který upravuje:

- některá práva a povinnosti osob, na které se vztahuje nařízení MiCA,
- působnost a dohled České národní banky a
- přestupky.

Nařízení MiCA nám přineslo významné změny pro celé odvětví kryptoaktiv. Velkým přínosem je definice pojmu kryptoaktiva.

Kryptoaktivum je digitální zachycení hodnoty nebo práva, které může být převáděno a ukládáno elektronicky pomocí technologie distribuovaného registru nebo pomocí podobné technologie.

Definice je velmi obecná. Digitálně může být zachyceno jakékoliv právo nebo jakákoliv hodnota. Toto si musíme uvědomit zejména v souvislosti s vykazováním kryptoaktiv a transakcí s kryptoaktivy u účetních jednotek.

Nařízení MiCA rozděluje kryptoaktiva na několik kategorií, přičemž pro každou kategorii zavádí jiné specifické regulatorní podmínky. Pokud je však nějaké kryptoaktivum strukturováno tak, že odpovídá definici finančního nástroje podle Směrnice MiFID II, pak se na něj vztahuje právě Směrnice MiFID II, nikoli nařízení MiCA. Směrnice MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive) je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů. Podle Směrnice MiFID II se řídí vydávání i nabízení kryptoaktiv, které jsou finančním nástrojem, a také činnost osob v této oblasti. Obdobně jako na finanční nástroje se nařízení MiCA nevztahuje také na:

- vklady včetně strukturovaných vkladů,
- peněžní prostředky, ledaže splňují znaky elektronických peněžních tokenů,
- sekuritizované pozice v kontextu sekuritizace

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937.

ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení (EU) 2017/2402,

- produkty neživotního nebo životního pojištění spadající do pojistných odvětví uvedených v přílohách I a II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES,
- penzijní produkty, jejichž primárním účelem je podle vnitrostátního práva poskytovat investorům příjem v důchodu a jež investora opravňují k získání určitých výhod,
- úředně uznané zaměstnanecké penzijní systémy spadající do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 nebo směrnice 2009/138/ES,
- individuální penzijní produkty, na něž podle vnitrostátního práva povinně finančně přispívá zaměstnavatel a zaměstnavatel ani zaměstnanec si nemohou zvolit penzijní produkt ani poskytovatele,
- panevropský osobní penzijní produkt ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1238,
- systémy sociálního zabezpečení, na které se vztahují nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a (ES) č. 987/2009.

Nařízení MiCA se nevztahuje na vydavatele a vydávání kryptoaktiv, která jsou jedinečná a nezastupitelná jinými kryptoaktivy, včetně digitálního umění a digitálních sběratelských předmětů. Hodnota těchto jedinečných a nezastupitelných kryptoaktiv se odvozuje od jedinečných vlastností jednotlivých kryptoaktiv a užitku, který poskytuje držiteli tokenu.

Nařízení MiCA stanoví podmínky, za jakých mohou být na území Evropské unie vydávána a nabízena kryptoaktiva. Každé nabízené kryptoaktivum (až na výjimky) musí mít tzv. bílou knihu, která je veřejně přístupná na stránkách ESMA (www.esma.europa.eu).

ESMA je Evropský orgán pro cenné papíry a trhy, který je mimo jiné také regulačním a dohledovým orgánem v rámci Evropské unie pro oblast nařízení MiCA. I když existuje centrální registr bílých knih u ESMA, musí být bílá kniha zveřejněna zároveň u vydavatele, proto je někdy nejrychlejší jít přímo na webové stránky projektu/tokenu. V praxi to znamená, že není zaručeno, že najdete bílou knihu v plném znění vždy na stránkách ESMA. Někdy je na stránkách ESMA pouze notifikován výpis či „metadata" a celý dokument je na webových stránkách vydavatele.

V bílé knize jsou všechny relevantní informace o tokenu, které mohou zajímat auditora. Zejména nás zajímají informace o právech a povinnostech, která jsou spojena s tokenem a dále informace o vydavateli, o použité technologii, o množství tokenů, o veřejném nabízení tokenů, informace o rizicích, informace o rezervě aktiv, informace o hlavních nepříznivých dopadech mechanismu konsensu používaného k vydávání tokenu vázaného na aktiva, na klima a o dalších nepříznivých dopadech tohoto mechanismu na životní prostředí a další informace.

V předchozím textu jsem použila termín „token", který nařízení MiCA nedefinuje. Místo toho pracuje s právně přesnějším pojmem „kryptoaktivum". Slovo token se v textu nařízení objevuje pouze jako běžné jazykové označení, nikoliv jako právní pojem. Pro úplné laiky je možné vysvětlit jej následovně.

Token je digitální jednotka hodnoty, kterou lze držet, posílat nebo používat v určitém systému. Je to podobné jako vstupenka, poukázka nebo herní žeton, ale v digitální podobě. Token může představovat různé věci, např. přístup ke službě, členství, digitální sběratelský předmět nebo finanční hodnotu. „Token" v digitálním světě je obdoba „papíru" ve fyzickém světě. Papír ve fyzickém světě je také uchovatelem informace o hodnotě nebo právu, které jsou na papír napsána, namalována nebo jinak vyznačena.

Nařízení MiCA definuje služby související s kryptoaktivy a stanoví podmínky, které musí poskytovatelé uvedených služeb splňovat. Jedná se o tyto služby:

- poskytování úschovy a správy kryptoaktiv jménem zákazníků,
- provozování obchodní platformy pro kryptoaktiva,
- směna kryptoaktiv za peněžní prostředky,
- směna kryptoaktiv za jiná kryptoaktiva,
- provádění pokynů ke kryptoaktivům jménem zákazníků,
- umisťování kryptoaktiv,
- přijímání a předávání pokynů ke kryptoaktivům jménem zákazníků,
- poskytování poradenství týkajícího se kryptoaktiv,
- poskytování správy portfolia kryptoaktiv,
- poskytování služeb převodu kryptoaktiv jménem zákazníků.

Na webových stránkách České národní banky v sekci Dohled a regulace se používá pro poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy zkratka CASP (CASP = Crypto-Asset Service Provider), která vychází přímo z nařízení MiCA (čl. 3 odst. 1 bodu 15 v anglické verzi). Pro přehlednost budu tuto zkratu používat i dále v textu.

Mimo povinností stanovených v nařízení MiCA, mají CASP další povinnosti, které jsou uvedeny v zákoně č. 31/2025 Sb., o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu. Tyto povinnosti přináší nové příležitosti pro auditory (viz dále v článku).

Veškerou legislativu, metodiku a stanoviska pro oblast kryptoaktiv, kterou vydává ČNB jako český regulátor nebo ESMA, je možné vyhledat na webových stránkách ČNB v sekci kryptoaktiva (www.cnb.cz – Dohled a regulace – Legislativní základna – Kryptoaktiva).

Vykazování kryptoaktiv v účetní závěrce

V České republice dosud nemáme zákonnou úpravu pro vykazování kryptoaktiv v účetních závěrkách. Nejčastěji účetní jednotky používají pro vykazování kryptoaktiv *Sdělení Ministerstva financí k účtování a vykazování digitálních měn*, které aktuálně najdete jako přílohu č. 1 *Informace k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin)* č. j. 18809/22/7100-40050-205680 ze dne 30. března 2022. Informace je k dispozici na webu financnisprava.gov.cz v sekci Daně – Dan z příjmů – Informace, metodika, stanoviska – rok 2022.

MF ČR doporučuje účtovat a vykazovat digitální měny jako zásobu „svého druhu" ve smyslu § 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Digitální měny se v rozvaze doporučuje vykázat, v souladu se zvoleným způsobem účtování, na samostatném řádku v rámci položky „C.I.2. Nedokončená výroba", „C.I.3.1. Výrobky" nebo „C.I.3.2. Zboží". Lze využít § 4 odst. 1 vyhlášky a vykázat digitální měnu odděleně od ostatních položek zásob. V příloze v účetní závěrce se uvedou informace o záměru nabytí a držení digitálních měn a způsob jejich ocenění, včetně případné tvorby opravné položky. Pro ocenění digitálních měn se použije § 25 odst. 1 písm. c), d) a l) a odst. 4 a 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon"). Pro ocenění digitálních měn v okamžiku jejich nabytí se dále použije § 49 vyhlášky a pro ocenění digitálních měn k rozvahovému dni § 55 vyhlášky upravující tvorbu a použití opravných položek.

Toto sdělení z roku 2018 je dnes již překonáno. Důvodem je skutečnost, že se technologie posunula od digitálních aktiv, která zachycovala pouze hodnotu a byla nehmotnou zaměnitelnou věcí (např. Bitcoin), ke kryptoaktivům, která zachycují hodnotu nebo právo a mohou být zaměnitelná

i nezaměnitelná. Nezaměnitelné kryptoaktivum je tzv. NFT (non-fungible token), který může představovat například digitální umění. Pokud token zachycuje jakékoliv právo, měl by být vykázán v rozvaze podle podstaty práva, které představuje. V tradičních financích došlo také k posunu v chápání některých tokenů. Od názoru, že je Bitcoin nehmotná věc, která nemá žádnou hodnotu, případně, že je to nesmyslné Ponzi schéma, se Bitcoin posunul mezi uznávaná investiční aktiva. V roce 2024 schválila americká SEC (Komise pro cenné papíry) spotové ETF (Exchange Traded Fund) na Bitcoin, což je burzovně obchodovaný fond, který investorům umožňuje vlastnit Bitcoin nepřímo, ale za cenu, která odpovídá skutečné (spotové) ceně Bitcoinu na trhu. To přineslo masivní institucionální poptávku po Bitcoinu.

Problematikou vykazování kryptoaktiv se zabývá v současné době také Národní účetní rada, která připravuje interpretaci k vykazování kryptoaktiv. Účetní zachycení kryptoaktiv/tokenů vychází z definice pojmu kryptoaktiva v nařízení MiCA. Uvědomme si, že tokeny zachycují jakékoliv hodnoty nebo jakákoliv práva. Při vykazování by se mělo vycházet z těchto tezí:

- V účetních výkazech se vykazují hodnoty a práva bez ohledu na podobu, jakou jsou tyto hodnoty nebo práva vyjádřena, a bez ohledu na technologii, kterou jsou evidována a převáděna. Tokenizovaná podoba zachycení práva nemá vliv na způsob vykazování.
- Pro vykázání kryptoaktiv v rozvaze účetní jednotky je rozhodující:
  - hodnota nebo právo, které kryptoaktivum zachycuje, a
  - záměr účetní jednotky, jak bude s kryptoaktivem nakládat.
- Pokud eviduje účetní jednotka více kryptoaktiv s různým záměrem nakládání, bude kryptoaktiva vykazovat v různých řádcích rozvahy.

Problematika vykazování kryptoaktiv a transakcí s nimi je nová, nejednotná a silně zaostávající za rychle se vyvíjejícím oborem. U některých inovativních typů transakcí s kryptoaktivy účetní profese zatím hledá způsob, jak je vykazovat (například streamované tokeny, hardfork blockchainu, poskytování likvidity na decentralizovaných platformách, vykazování RWA tokenů a mnoho jiných). V této oblasti nás čeká ještě dlouhá diskuse.

U CASP by měla být cizí kryptoaktiva (např. kryptoaktiva v úschově nebo ve správě) evidována pouze v podrozvahové evidenci. V rozvaze CASP se vykazují pouze kryptoaktiva, která má účetní jednotka pod svojí kontrolou, tj. ovládá je.

Příprava a plánování zakázky – porozumění činnosti klienta

Před plánováním zakázky musí auditor porozumět podnikání a prostředí klienta vč. použitých technologií. V kontextu kryptoaktiv je klíčové porozumět, jak klient s kryptoaktivy nakládá, jaké má systémy (např. peněženky, burzovní účty, vlastní software) a jaká rizika materiálních nesprávností z toho plynou.

Důraz by měl být kladen na hodnocení rizik materiální nesprávnosti spojených s kryptoaktivy a na posouzení, zda účetní rámec zvolený klientem je pro kryptoaktiva vhodný. Vyhodnoceným rizikům a reakcí na tato rizika se věnuji podrobně dále v článku.

Práce experta (ISA 620)

Vzhledem ke složitosti kryptotechnologií by měl auditor zvážit zapojení experta. Příkladem je využití IT specialisty na blockchain k posouzení nastavení peněženek, bezpečnosti privátních klíčů či oceňovacího experta pro model hodnoty unikátního tokenu. Auditor musí posoudit kompetenci a nezávislost takového experta a vhodně koordinovat jeho práci.

Auditorská rizika spojená s kryptoaktivy

Pokud auditor u svého klienta zjistí vlastnictví kryptoaktiv nebo správu cizích kryptoaktiv, musí vyhodnotit všechna auditorská rizika. Dále popisuji rizika, která mne napadla v souvislosti s problematikou kryptoaktiv. Nekladu si ambice, že mne napadla všechna rizika. U konkrétního klienta se můžete setkat i s dalšími riziky.

Riziko existence a právo k aktivu (ISA 500, ISA 501)

Existuje riziko, že účetní jednotka nemusí skutečně vlastnit to, co vykazuje.
Toto riziko hrozí, pokud například:

- Kryptoaktiva jsou držena na privátních peněženkách – chybí důkaz o vlastnictví privátních klíčů – pouze vlastník privátních klíčů dokáže podepsat transakci a přesunovat, tj. ovládat tokeny.
- Kryptoaktiva jsou držena na centralizovaných burzách – hrozí riziko nedostatečného přístupu auditora k ověření (tzv. proof of reserves). V praxi to znamená, že auditor nemá reálnou možnost získat dostatečné a vhodné důkazní informace o tom, že burza nebo jiný poskytovatel služeb skutečně drží kryptoaktiva klienta. Pokud burza působí na regulovaném trhu (např. je CASP podle nařízení MiCA), dá se takové burze důvěřovat a pravděpodobně budou kryptoaktiva klienta bezpečně uschována. Pokud však klient drží kryptoaktiva na neregulované burze někde ve světě, může jít o problematickou burzu. Toto je jedno z největších auditorských rizik v oblasti kryptoaktiv. Burzy obvykle neprovádí nezávislý audit držených kryptoaktiv a závazků vůči svým klientům. V minulosti došlo k několika krachům celosvětových burz a platforem pro úschovu kryptoaktiv (FTX, Celsius, Mt. Gox, QuadrigaCX). Burza může mít smíšená kryptoaktiva klienta s kryptoaktivy jiných zákazníků burzy nebo nemusí vést dostatečnou a oddělenou evidenci prostředků klienta. Z pohledu auditora je nutné zkoumat důvěryhodnost burzy a její regulatorní postavení.

Doporučuji rozšířit prohlášení vedení k auditu o větu: „Vedení potvrzuje, že předalo auditorovi úplné a pravdivé informace o veškerých peněženkách a účtech u poskytovatelů služeb s kryptoaktivy a že existují aktiva tak, jak jsou vykázána." Prohlášení však nenahrazuje důkaz, pouze posiluje dokumentaci auditorova úsudku.

Riziko nedostatečného důkazního prostředku

Pokud klient drží svá kryptoaktiva u třetí strany (burza, směnárna, správce kryptoaktiv, uschovatel a další CASP), měl by si auditor vyžádat konfirmaci od této třetí strany, obdobně jako je tomu u bankovní konfirmace. Potvrzení zůstatku účtu klienta (salda) od třetí strany však nemusí být dostatečným důkazem. Ačkoli klient může doložit např. výpis z burzy, je nutné si uvědomit, že výpis nemusí být od důvěryhodné třetí strany. Auditor nemůže ověřit, že burza tato aktiva skutečně drží. Auditor neví, zda burza není v insolvenci. Burza může mít aktiva smíšená s aktivy jiných klientů (tzv. pooled wallets). CASP s licencí podle nařízení MiCA mají povinnost vést kryptoaktiva klientů odděleně a přijmout dostatečná opatření k úschově prostředků svých klientů. V některých státech světa však burzy a jiní uschovatelé kryptoaktiv nemají žádná regulatorní pravidla. ISA 500 vyžaduje dostatečné a vhodné důkazní informace, a to může být u neregulovaných burz problém.

Jako reakci na toto riziko by měl auditor například:

- prověřit důvěryhodnost burzy (sídlo, licenci, počet uživatelů, objem obchodů, prezentace burzy navenek, komunikaci členů vedení burzy s veřejností atd.),
- vyžádat si maximální možné dokumentace od burzy:
  - výpisy zůstatků,
  - export transakcí,
  - případné potvrzení od burzy (ISA 505 – ale jde jen o doplňkový důkaz),
  - smlouvu mezi klientem a burzou,
  - politiku segregace aktiv klientů vs. aktiv burzy.

Další riziko, které jsem v praxi identifikovala, je provádění transakcí klientem na burze, která zanikla. Pokud burza zanikne, hrozí tato rizika:

- klient ztratí přístup k evidenci transakcí, které na burze v minulosti prováděl, a nemá je dosud v interní evidenci (klient si nestahuje dostatečně často transakční historii z burz),
- klient nestihl vybrat z burzy své prostředky a nemá přehled o tom, jaké prostředky na burze zůstaly – v tomto případě by měl klient reklasifikovat své prostředky na pohledávku vůči burze, která bude oceněna účetní hodnotou tokenů ponechaných na burze, a zvážit případné znehodnocení této pohledávky,
- auditor není schopen získat konfirmační dopis od burzy.

Riziko insolvence nebo podvodu u burzy

V minulosti došlo k několika významným krachům burz a dalších uschovatelů kryptoaktiv. Známé příklady jsou FTX, Celsius, Mt. Gox, QuadrigaCX. U těchto subjektů dodatečně vyšlo najevo, že:

- vykazovaly aktiva, která skutečně nevlastnily,
- docházelo k opakovanému zastavování aktiv,
- docházelo ke zneužívání prostředků klientů burzy.

Auditor by měl již uvedená rizika identifikovat, vyhodnotit a přiměřeně na ně reagovat. Reakcí může být:

- získat maximum informací od burzy,
- porovnat on-chain transakce, pokud jsou dostupné,
- důrazně prověřit interní kontroly klienta,
- pro kryptoaktiva držená ve vlastních peněženkách klienta požadovat podepsání transakce (*signing a message*) nebo jinou verifikaci vlastnictví,
- zvážit dopad na závěr auditu.

Pokud auditor nezíská dostatečné důkazní informace o významné položce, může to vést k výhradě z důvodu omezení rozsahu, případně až k odmítnutí výroku, pokud je položka významná a všudypřítomná.

Riziko zcizení – custody risk (ISA 315)

Kryptoaktiva jsou extrémně náchylná ke ztrátě nebo odcizení bez možnosti revertace. Revertace u kryptoaktiv znamená možnost vrátit nebo stornovat transakci, tedy uvést ji zpět do původního stavu. U transakcí zapsaných do blockchainu a potvrzených neexistuje žádná možnost transakci vrátit, zrušit ani opravit. Neexistují žádné chargebacky, žádné reklamace přes banku, žádné „vrácení platby", žádné stornování. Proto se říká, že blockchain je nezměnitelný. Tedy přesněji řečeno, měl by být nezměnitelný. V historii došlo k dohodě ověřovatelů transakcí o „vymazání" části historie zapsané na blockchain v souvislosti s trestnou činností. Avšak i v takovém případě bylo „vymazání" části blockchainu přijato veřejností i odborníky velice kriticky a nelibě. Technologicky to sice jde, ale nebyl to etický postup. Ani odstranění následků trestné činnosti není důvodem do zásahu

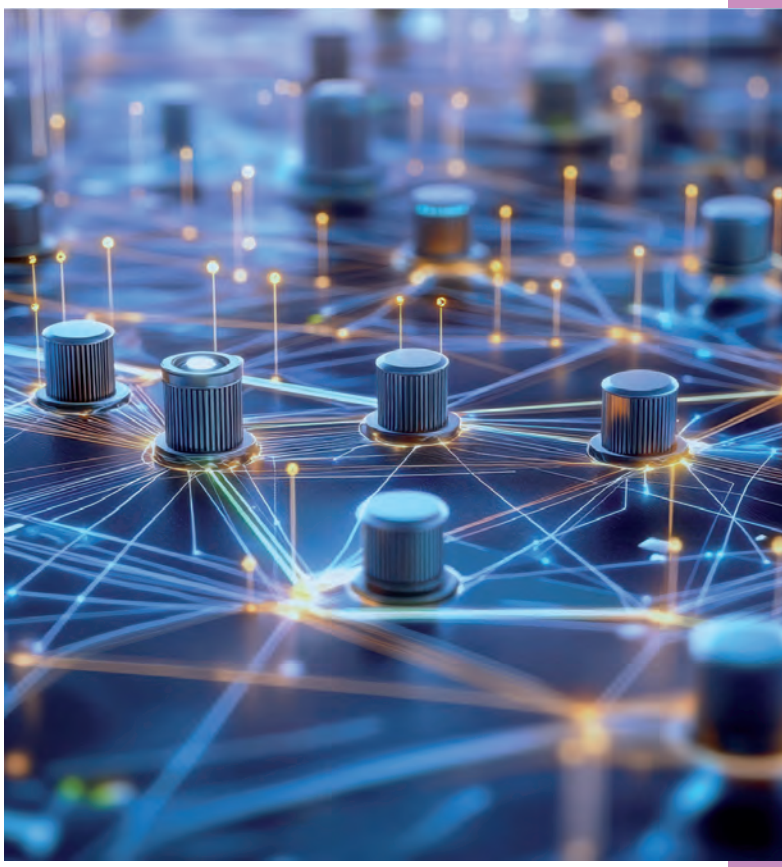

do blockchainu a v budoucnu již k žádným „výmazům“ nedojde. Neměnitelnost blockchainu je jeho výhoda a zvyšuje jeho důvěryhodnost.

V této souvislosti si musíme uvědomit rizika pro klienta. Pokud klient pošle tokeny na špatnou adresu, přijde o privátní klíč a nechá si kryptoaktiva ukrást, jsou aktiva nenávratně pryč. To zakládá významné auditorské riziko:

- riziko zcizení,
- riziko ztráty aktiva bez možnosti nápravy,
- riziko selhání interní kontroly,
- riziko nedostatečného zajištění privátních klíčů.

Typické nedostatky u klienta mohou být:

- privátní klíče fyzicky uložené nechráněně,
- sdílené přístupy více osob, absence duálních kontrol,
- neexistence *cold-storage* řešení u významných objemů kryptoaktiv.

Na zjištěná rizika by měl auditor reagovat auditorskými testy, například:

- protokol ověření podpisu zprávy privátním klíčem, což obsahuje (1) získání veřejné adresy klienta, (2) vygenerování testovací zprávy, (3) podepsání zprávy klientem, (4) ověření podpisu auditorem, (5) porovnání hash hodnot, (6) archivace výsledku,
- test kontroly nad privátními klíči, což obsahuje zjištění (1) způsobu uložení seed phrases, (2) rozdělení odpovědností, (3) existence multisigu, (4) zabezpečení přístupů, (5) zálohování a recovery postupy.

Riziko nesprávného ocenění (ISA 540 – účetní odhady)

Tržní ceny jsou extrémně volatilní. Typické problémy, které může auditor identifikovat jsou například:

- nevhodně zvolený kurz (čas, burza, referenční zdroj),
- token není dostatečně likvidní, a proto není k dispozici spolehlivá reálná hodnota,
- klient používá průměrné ceny nebo zdroje z webových agregátorů (CoinMarketCap, CoinGecko, CoinPaprika) bez kontroly integrity dat.

U některých tokenů (zejména neobchodovaných nebo u utility tokenů) může být vhodnější pořizovací cena dle českých předpisů, nikoliv reálná hodnota.

Na zjištěná rizika by měl auditor reagovat auditorskými testy, například:

- ověření správného kurzu (zdroj, čas),
- ověření likvidity tokenu (objemy obchodů, obchodní místa),
- kontrola správnosti přepočtu hodnoty,
- posouzení znehodnocení při následném ocenění,
- doložení metodiky ocenění.

Riziko nesprávné klasifikace a vykazování (ISA 540, ISA 315)

Dříve v článku jsme se zabývali problematikou vykazování kryptoaktiv podle českých účetních předpisů. Auditor musí zvážit, zda způsob vykázání kryptoaktiv odpovídá hodnotě nebo právu, které kryptoaktivum zachycuje, a zda je v souladu se záměrem účetní jednotky, jak bude s kryptoaktivem nakládat. Riziko nesprávné klasifikace hrozí zejména pokud klient vykazuje transakce v inovativních oblastech, o kterých jsem již psala dříve v článku. V praxi se může stát, že klient vykáže tyto inovativní transakce jinak, než bude nakonec koncensus účetní profese.

Riziko neúplnosti transakcí (ISA 240 – riziko manipulace)

Blockchain umožňuje anonymitu a s tím je spojeno riziko zatajených peněženek a transakcí. Mezi

typické problémy, se kterými se může auditor setkat, patří například:

- klient nepředá všechny adresy peněženek (úmyslně či neúmyslně),
- převod kryptoaktiv mezi vlastními peněženkami není účtován,
- příjmy z transakcí s kryptoaktivy nejsou nezachyceny v účetnictví.

Pokud auditor vyhodnotí významné riziko podvodu, musí provést rozšířené postupy (např. analýza transakcí v blockchain explorerech).

Na zjištěná rizika by měl auditor reagovat auditorskými testy, například:

- vyžádání všech adres peněženek,
- analýza transakcí v blockchain explorerech,
- porovnání transakcí mezi blockchainem a účetnictvím,
- porovnání zůstatků jednotlivých adres v evidenci klienta se zůstatkem adres vykazovaných na blockchainu (pomocí blockchain exploreru),
- kontrola interní evidence klienta,
- ověření převodů mezi vlastními peněženkami.

Riziko spojené se zdaněním (ISA 250 – zákony a předpisy)

Riziko spojené se zdaněním může vyplývat z častých chyb klientů, například:

- nezachycené realizované zisky/ztráty,
- nesprávné posouzení okamžiku zdanění,
- nezahrnuté příjmy z odměn (staking, mining, airdropy),
- nesprávné ocenění,
- nesprávné posouzení transakcí z pohledu daně z přidané hodnoty.

Kryptoaktiva a technologie blockchainu je velmi mladé odvětví, a tak v této oblasti nemáme dosud téměř žádnou judikaturu. Existující judikatura se vztahuje na kauzy, které proběhly před mnoha lety, protože několik let trvá, než se spor prosoudí až k pravomocnému rozsudku. Proto se nemáme v této oblasti o co opřít. V dani z příjmů právnických osob nemáme žádná speciální ustanovení pro kryptoaktiva. Protože se v České republice při stanovení základu daně z příjmů právnických osob vychází z účetního hospodářského výsledku, můžeme konstatovat, že platí zásada „jak se kryptoaktiva účtují, tak se zdaňují". Jako rizikové vidím zejména riziko nesprávného účetního zachycení transakcí s kryptoaktivy a nesprávného ocenění kryptoaktiv a následně z toho vyplývající daňové riziko.

Daňové riziko může mít dopad na významné daňové závazky a s tím spojené riziko podhodnocení závazků.

Riziko emitenta tokenu

Rizika vydavatele tokenu se zásadně liší od běžného držitele kryptoaktiv:

- Riziko nesprávné klasifikace tokenu (nejzásadnější riziko) – vydaný token může být:
  - security token (cenný papír),
  - utility token (přístup ke zboží nebo službě),
  - asset-referenced token / EMT podle MiCA (elektronický peněžní token),
  - investiční instrument,
  - voucher (poukázka),
  - nebo dokonce „nepojmenovaný" závazek vydavatele.

Důsledkem špatné klasifikace může být chybný způsob vykazování a oceňování tokenů.

» Riziko nesprávného vykázání závazků z tokenu – u vydaných tokenů téměř vždy vzniká závazek, protože:
  – emitent má vůči držiteli tokenu povinnost (poskytnout službu, umožnit přístup, umožnit výměnu, vrátit hodnotu),
  – nebo token představuje pohledávku držitele vůči emitentovi (typicky u asset-backed a e-money tokenů).

  Častá chyba klientů v této oblasti je to, že vykazují výnos hned při prodeji tokenu. Správný postup klienta je vykazovat dluh, dokud nedojde k poskytnutí služby, zboží nebo splnění závazku.

» Riziko neexistence nebo neúplnosti rezerv krytí tokenu (MiCA) – pokud klient vydává elektronické peněžní tokeny nebo tokeny vázané na aktiva. Vydavatel těchto tokenů musí podle nařízení MiCA udržovat rezervy. U rezerv hrozí rizika:
  – rezervy nejsou reálně držené,
  – rezervy nejsou segregované,
  – rezervy nejsou likvidní,
  – rezervy nejsou auditorem ověřitelné,
  – emitent nesplňuje poměr 1:1 nebo složení aktiv.

» Riziko podvodu / zneužití prostředků z prodeje tokenů (ISA 240) – pokud emitent prodává tokeny veřejnosti, existuje zvýšené riziko:
  – nepřiznaných tržeb,
  – odlivu peněz ze smart kontraktů (rug-pull risk),
  – dvojího prodeje (duplikace tokenů),
  – manipulace s rezervami,
  – použití prostředků k jiným účelům, než je deklarováno.

» Riziko spojené se smart kontraktem – pokud token běží na blockchainu (ERC-20 apod.):
  – kód může obsahovat chyby,
  – může umožňovat mintování dalších tokenů,
  – může umožnit zmrazení nebo odčerpání prostředků,
  – může mít backdoor.

» Riziko regulatorního nesouladu (MiCA, AML, ZISIF, ZPKT) – emitent tokenu může nevědomky spadat pod některou z uvedených regulací. Pokud je token chybně strukturován, klient se může dopustit:
  – neoprávněné veřejné nabídky,
  – neoprávněné správy investičního fondu,
  – porušení povinností MiCA (rezervy, whitepaper, governance).

» Riziko nesprávného uznávání výnosů (tržby z prodeje tokenů) – klient často vykazuje tržby okamžitě po prodeji tokenů. Ale správně výnos vzniká až tehdy, kdy emitent splní závazek, např. poskytne službu, umožní přístup, vytvoří platformu, spustí síť. Pokud token představuje právo držitele na budoucí služby, jde o výnos příštích období, nikoliv tržbu.

» Going-concern riziko – emitent tokenu může financovat provoz pouze prodejem tokenů (Ponzi-like model), tj. nemá standardní FIAT likviditu, může mít závazky vůči držitelům, které není schopen plnit. Auditor by měl provést test likvidity, analýzu rezerv, posouzení schopnosti dostát závazkům z tokenu.

» Riziko daňové – emitent tokenu řeší zejména okamžik zdanění výnosu, vztah k DPH (je token služba, poukaz nebo cenný papír?), kvalifikaci příjmů do daňového základu.

- Riziko neúplnosti – neohlášené tokeny, další smart kontrakty – emitent:
  - drží více smart kontraktů, než uvede,
  - prodá více tokenů, než účtuje,
  - má skryté peněženky,
  - neuvede všechny transakce (typicky presale).

Auditor by měl provést analýzu blockchainu, kontrolu počtu vydaných tokenů na bílou knihu, ověření, zda emitent nemintuje další tokeny.

Riziko DeFi (decentralizované finance)

Pokud klient poskytuje služby v DeFi sektoru, tj. poskytuje likviditu v poolu, půjčuje tokeny na lending platformách, případně farmí odměny (*yield farming*), hrozí například tato rizika:

- Riziko ztráty kontroly nad aktivy (custody risk) – klient nevlastní privátní klíče k poolu, vkládá tokeny do smart kontraktu, který je spravován autonomně, nemusí mít možnost tokeny stáhnout, pokud kontrakt selže. Důsledkem této chyby může být ztráta tokenů bez náhrady.
- Technologické riziko – smart kontrakt může obsahovat chyby v kódu, backdoor, možnost zmrazení prostředků, bezpečnostní slabinu, která může vést k hacku, a tedy ztrátě tokenů bez náhrady.
- Riziko impermanent loss – dočasné riziko ztráty při poskytování likvidity – v důsledku cenových změn mezi tokeny v páru může dojít u liquidity poolů (např. Uniswap, Curve) k permanentní ekonomické ztrátě oproti jednoduchému držení tokenů. Dokud klient neukončí poskytování likvidity, měl by auditor vyhodnotit dočasné riziko ztráty.
- Riziko nesprávného ocenění pro účetnictví – v účetnictví hrozí, že klient nemusí správně ocenit otevřenou pozici, výnosy/ztráty nejsou zachyceny nebo pool tokeny neodrážejí okamžitou hodnotu podkladových aktiv.
- Riziko špatné klasifikace poskytnutých aktiv – poskytnutí likvidity ani lending není investicí do podílu, ani „půjčkou" dle občanského práva, ani běžným finančním nástrojem. V účetnictví hrozí, že klient může otevřenou pozici chybně účtovat jako pohledávku nebo jako cenný papír nebo jako zásobu tokenů v držbě. Podle mého názoru jde o digitální aktivum vázané na smart kontrakt a je potřeba pro tuto oblast vytvořit zvláštní metodiku.
- Riziko nesprávného vykázání výnosů – DeFi přináší výnosy z trading fees (LP fees), z úroků (lending), ze stakingu, z odměn (rewards, farmovací tokeny). Hrozí riziko nesprávného časové rozlišení, chybného ocenění přijatých tokenů, nezachycení odměn v účetnictví (velmi časté), vykázání výnosu v okamžiku připsání, i když token není likvidní. Auditor by měl otestovat existenci, ocenění i úplnost.
- Riziko protistrany – DeFi protokol není právnická osoba – v DeFi neexistuje klasická protistrana. To znamená, že není s kým komunikovat, není od koho získat potvrzení zůstatků (ISA 505), není, kdo by nesl právní odpovědnost, neexistuje governance odpovídající tradičnímu finančnímu trhu.
- Riziko kolapsu protokolu nebo stablecoinu – historie ukázala několik významných kolapsů protokolů (Terra/LUNA, Celsius, Voyager, BlockFi) a různé DeFi protokoly vyčerpané hackery. Klientovi hrozí okamžitá ztráta všech prostředků v poolu a s tím související možné going-concern riziko (ISA 570).
- Riziko nekvalitní účetní evidence – klient neumí doložit transakce – typické slabé procesy klientů jsou například: evidence LP tokenů chybí, transakce nelze dohledat (nevedou si seznamy), mixování osobních a firemních peněženek, nepárování transakcí mezi jednotlivými blockchainy. Pro auditora z toho plyne riziko neúplnosti (ISA 240).
- Riziko daňové – klient může nesprávně vyhodnotit okamžik zdanění LP fees, zda jde o finanční službu osvobozenou od DPH, nebo ne, daňový dopad dočasné ztráty při poskytování likvidity, zda přijaté tokeny jsou zdanitelné příjmy.
- Riziko nesprávné prezentace v účetní závěrce – klient může nesprávně LP tokeny vykázat jako peněžní prostředky, odměny vykázat jako finanční příjmy, nepopsat rizika v příloze účetní závěrky.

Podle mého názoru je v oblasti vykazování a oceňování transakcí v DeFi sektoru velký prostor pro odbornou diskusi účetní profese.

Riziko spojené s IT kontrolami a interními procesy (ISA 315, ISA 330)

Auditor by měl vyhodnotit rizika spojená s IT kontrolami a kybernetickou bezpečností. Měl by získat informace o tom, jak má klient nastavené:

- politiky pro správu privátních klíčů,
- procesy pro autorizaci transakcí,
- evidenci přístupů k peněženkám,
- zálohování seed phrases,
- kybernetickou bezpečnost.

Důsledkem slabých či neexistujících interních kontrol je vyšší riziko nesprávností i ztráty aktiv.

Riziko spojené s AML/CFT a reputační riziko (ISA 250)

Pokud klient přijímá kryptoaktiva hrozí:

- riziko, že kryptoaktiva pocházejí z trestné činnosti,
- riziko sankcí (OFAC, EU sankční seznamy), pokud jsou kryptoaktiva přijímána od osob uvedených na sankčních seznamech.

Auditor má v takovém případě povinnost zvážit, zda existují indikace pro oznámení podezřelého obchodu nebo zda nejde o prostředí (environment), kde existuje going-concern riziko.

Going concern (ISA 570)

Kryptoaktiva mohou tvořit významnou část aktiv klienta. U účetních jednotek držících kryptoaktiva existuje řada specifických faktorů, které mohou ohrozit jejich schopnost pokračovat ve své činnosti. Auditor vyhodnocuje zejména:

- Vysoký podíl kryptoaktiv na aktivech klienta – z důvodu vysoké volatility, absence ochrany vkladů, rizika selhání třetí strany může být ohrožen princip going -concern.
- Významná část aktiv je u rizikových třetích stran – prostředí je rizikové, pokud burza není regulovaná, není CASP podle nařízení MiCA, třetí strana nebyla auditována nebo neprovádí proof-of-reserves, třetí strana má historii incidentů nebo sporů, klient nemá kontrolu nad aktivy. Pokud je drtivá většina kryptoaktiv u takového poskytovatele hrozí významné going-concern riziko.
- Klient financuje provoz z prodeje kryptoaktiv a nemá FIAT rezervy – zdroje příjmů klienta mohou být závislé na výnosech z držby kryptoaktiv, prodeji tokenů, stakingu, těžbě. Pokud tyto příjmy nejsou stabilní, pravidelné nebo nejsou podloženy FIAT cash-flow, vzniká going-concern riziko.
- Hodnota portfolia kolísá tak, že ohrožuje schopnost splácet závazky – pokud v krátkém období (např. šest měsíců) hodnota tokenů klesla o více než 30 % nebo je extrémně nestabilní, má auditor povinnost přezkoumat zveřejnění nejistoty podle ISA 570.
- Klient nemá kontrolu nad privátními klíči (např. klient nemá přístup k privátním klíčům, má klíče uložené u jediné osoby, nemá recovery mechanismismus) – to může znamenat, že účetní jednotka fakticky nemusí být schopna svá aktiva použít.
- Existují právní nebo technologická omezení pro převod tokenů – pokud klient drží vadné tokeny (např. tokeny, které pocházejí z adres evidovaných jako adresy související s trestnou činností), je téměř nemožné legálně tyto tokeny převést na burzu a směnit a jejich hodnota je fakticky nulová. Pokud klient drží tokeny, které se nikde neobchodují, případně zanikl celý blockchain, je reálná hodnota tokenu také nulová.

Reakcí auditora na existující going-concern riziko by mělo být vyhodnocení finančních ukazatelů a testy likvidity (ISA 570.10–12). Auditor musí posoudit likviditu (current ratio, quick ratio), schopnost převést kryptoaktiva na FIAT (posuzuje se likvidita tokenu, tržní objemy, existence omezení pro převod), zdroje financování klienta (úvěrové financování, splatnost dluhů).

Auditorské zakázky

CASP, které v současné době žádají o licenci podle nařízení MiCA, poptávají u auditorů několik typů zakázek.

Ověření výpočtu částek obezřetnostní záruky podle článku 67 Nařízení MiCA

Článek 67 Nařízení MiCA stanoví:

1. *Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy musí mít vždy zavedeny obezřetnostní záruky rovnající se alespoň vyšší z následujících částek:*
   a) *výši trvalých minimálních kapitálových požadavků uvedených v příloze IV, v závislosti na druhu poskytovaných služeb souvisejících s kryptoaktivy;*
   b) *jedné čtvrtině fixních režijních nákladů za předcházející rok, jež každoročně přezkoumávají.*
2. *Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy, kteří nepodnikali po dobu jednoho roku ode dne, kdy začali poskytovat služby, použijí pro výpočet uvedený v odst. 1 písm. b) předpokládané fixní režijní náklady za prvních 12 měsíců poskytování služeb, tak jak je uvedli do předpokladu, který předložili spolu s žádostí o povolení.*
3. *Pro účely odst. 1 písm. b) poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy vypočítají své fixní režijní náklady za předchozí rok s použitím údajů vyplývajících z platného účetního rámce, a to odečtením následujících položek od celkových nákladů po rozdělení zisku akcionářům nebo členům, uvedených v jejich poslední auditované roční účetní závěrce nebo, pokud auditovaná účetní závěrka není k dispozici, v roční účetní závěrce*

schválené vnitrostátními orgány dohledu:

a) *zaměstnanecké bonusy a další odměny v rozsahu, v jakém jsou závislé na čistém zisku poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy v příslušném roce;*

b) *podíly zaměstnanců, vedoucích pracovníků a společníků na zisku;*

c) *jiná rozdělení zisku a jiné pohyblivé složky odměny v rozsahu, v jakém jsou vypláceny plně na základě volného uvážení podniku;*

d) *jednorázové výdaje vyplývající z jiné než běžné činnosti.*

4. *Obezřetnostní záruky uvedené v odstavci 1 musí mít jednu z následujících forem nebo být jejich kombinací:*

a) *formu kapitálu, který se skládá z položek a nástrojů kmenového kapitálu tier 1 uvedených v článcích 26 až 30 nařízení (EU) č. 575/2013 po úplných odpočtech podle článku 36 uvedeného nařízení, bez použití prahových hodnot pro výjimky podle článků 46 a 48 uvedeného nařízení;*

b) *formu pojistné smlouvy pokrývající území Unie, kde jsou služby související s kryptoaktivy poskytovány, nebo srovnatelné záruky.*

5. *Pojistná smlouva uvedená v odst. 4 písm. b) se zveřejní na internetové stránce poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy a musí mít alespoň následující rysy:*

a) *má počáteční dobu trvání nejméně jeden rok;*

b) *výpovědní lhůta pro její zrušení činí nejméně 90 dnů;*

c) *je uzavřena s podnikem oprávněným poskytovat pojištění v souladu s právem Unie nebo vnitrostátním právem;*

d) *je poskytována subjektem třetí strany.*

6. *Pojistná smlouva uvedená v odst. 4 písm. b) zahrnuje krytí proti všem těmto rizikům:*

a) *riziko ztráty dokumentů;*

b) *riziko nepravdivých nebo zavádějících prohlášení;*

c) *riziko jednání, omylů nebo opomenutí, jejichž důsledkem je porušení:*

i) *právních a regulačních povinností;*

ii) *povinnosti vůči zákazníkům jednat čestně, korektně a profesionálně;*

iii) *povinnosti mlčenlivosti;*

d) *riziko nezavedení, neprovádění a nezachovávání vhodných postupů pro předcházení střetům zájmů;*

e) *riziko ztráty vyplývající z přerušení podnikání nebo selhání systému;*

f) *v případech příslušných danému obchodnímu modelu riziko hrubé nedbalosti při ochraně kryptoaktiv a peněžních prostředků zákazníků;*

g) *riziko odpovědnosti poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy vůči zákazníkům podle čl. 75 odst. 8.*

K této problematice doporučuji prostudovat Stanovisko ČNB *K obezřetnostním požadavkům poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy dle čl. 67 MiCA* ze dne 15. října 2025. Toto stanovisko se zabývá některými aspekty obezřetnostních požadavků podle čl. 67 nařízení MiCA, zejména formou plnění obezřetnostních požadavků, udržováním obezřetnostních požadavků, měnovým složením kapitálu, kterým jsou plněny obezřetností požadavky, a prostředky, kterými se v žádosti o povolení CASP dokládá splnění obezřetnostních požadavků. Stanovisko je přístupné na www.cnb.cz v sekci Dohled a regulace – Legislativní základna – Kryptoaktiva.

Uvedené výpočty nemusí být podle zákona auditované, u některých žadatelů o licenci MiCA však regulátor požaduje ověření.

Ověření přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany svěřených prostředků

V zákoně č. 31/2025, o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu (zákon o digitalizaci finančního trhu), je v § 5 uvedeno:

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy poskytující úschovu a správu kryptoaktiv jménem zákazníků zajistí nejméně jednou ročně ověření přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany svěřených prostředků auditorem podle zákona upravujícího auditorskou činnost. Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy poskytne České národní bance zprávu o ověření přiměřenosti opatření přijatých poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy za účelem ochrany svěřených prostředků bez zbytečného odkladu po jejím vyhotovení.

Toto je pro auditory zcela nový typ zakázky. K dnešnímu dni nejsou k této problematice žádné další informace ani stanoviska. V tuto chvíli se zdá, že nikdo neví, co má zpráva auditora o ověření přiměřenosti opatření přijatých poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy obsahovat. Své požadavky na zprávu auditora by měla zveřejnit ČNB. Komora auditorů ČR požádala ČNB o sdělení bližších informací k této problematice. Dá se očekávat, že ČNB na svých webových stránkách vydá k této problematice své stanovisko.

Ověření účetní závěrky CASP

V zákoně o digitalizaci finančního trhu je v § 6 uvedeno:

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy předloží České národní bance řádnou účetní závěrku ve znění, v jakém byla ověřena auditorem, a zprávu auditora o jejím ověření nejpozději do 4 měsíců po skončení účetního období.

Ověření řádné účetní závěrky je bez ohledu na kategorizaci účetních jednotek. To znamená, že i mikro účetní jednotka, která bude licencovaný CASP, bude mít povinný audit.

Závěr

Podle mého názoru má sektor kryptoaktiv v současné době pro auditora obrovské množství rizik a zároveň velké množství výzev. Sektor kryptoaktiv je jedno z nejrychleji se rozvíjejících odvětví, což kolem sebe určitě sami pozorujete. Svět se digitalizuje a dříve nebo později budou mít naši klienti běžně ve svých rozvahách kryptoaktiva. Proto se všichni auditoři musí naučit s kryptoaktivy u klientů pracovat. Závěrem si dovolím vyslovit přání: Přeji si, aby účetní profese rychle vyřešila problematiku vykazování kryptoaktiv a transakcí s kryptoaktivy, a tím nám auditorům minimalizovala alespoň část uvedených auditorských rizik.

KOMORA AUDITORŮ ČR
ŠKOLENÍ

Auditorský pohled na kryptoaktiva

Simona Pacáková

Brno 22. 5. 2026
Praha 5. 6. 2026

SLEDUJTE NABÍDKU KURZŮ A ŠKOLENÍ

AML a výzvy v běžné praxi komory

Martin Dvořák
vystudoval Fakultu financí a účetnictví VŠE v Praze, obor Účetnictví a finanční řízení podniku. Svou profesní kariéru zahájil v auditu, ve kterém aktivně působil přes 6 let. Auditorské oprávnění získal v roce 2019. Před svým nástupem na pozici ředitele Komory auditorů ČR v roce 2024 byl vedoucím odboru účetnictví v Národním divadle.

V posledních letech se i v kontextu mezinárodní situace stala oblast boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále „AML“) významným celospolečenským fenoménem. Legislativní požadavky AML se dotýkají celé řady společenských skupin, které jsou definovány jako tzv. povinné osoby. Řada takových společenských skupin je regulovanou profesí, která je reprezentována svou profesní komorou. Ta v mnoha případech funguje, na základě zákona č. 253/2008 Sb. (dále jen „ZAML“), jako prostředník či zástupce vůči Finančnímu analytickému úřadu (dále jen „FAÚ“), kdy provádí konzultace, řeší metodiku či hlásí samotné podněty.

Takovými profesními komorami jsou dle ZAML:

- Česká advokátní komora, je-li povinnou osobou advokát,
- Notářská komora České republiky, je-li povinnou osobou notář,
- Komora auditorů České republiky, je-li povinnou osobou auditor,
- Exekutorská komora České republiky, je-li povinnou osobou soudní exekutor,
- Komora daňových poradců České republiky, je-li povinnou osobou daňový poradce.

AML se stává stále robustnější agendou a (nejen) pro Komoru auditorů (dále jen „KA ČR“ nebo „komora“) z ní vyplývá řada povinností a rizik, které musí reflektovat. Dále je jejich přehled i s konkrétními dopady na běžný provoz KA ČR.

Tvorba metodiky

Profesní komora má za povinnost pro své členy dle ZAML písemně vypracovat metodickou informaci k zavedení a uplatňování strategií a postupů vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. To KA ČR plní vydanou metodickou pomůckou, která je veřejně přístupná na webu KA ČR. Její součástí musí být i identifikace a posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která mohou nastat v rámci činnosti auditorů. Rizika mohou být hodnocena z vícero pohledů, např. podle kategorizace klienta, kategorizace auditorských služeb či s ohledem na geografická rizika (vysoce rizikové třetí země apod.).

Během jara 2025 komora řešila s FAÚ její aktualizaci, přičemž komora poskytla k připomínkování návrh aktualizované verze. FAÚ k ní připojila řadu připomínek, které KA ČR zapracovala. Konečné znění v aktualizované verzi bylo v dubnu 2025 zveřejněno na webu komory.

Oznámení podezřelého obchodu (OPO)

Jedním z požadavků kladených na povinné osoby je mj. oznámení podezřelého obchodu. Takové oznámení nepodávají auditoři směrem k FAÚ, jakožto ústřední autority v oblasti AML, přímo, nýbrž prostřednictvím své komory. Komora de

facto vystupuje jako jakýsi prostředník mezi FAÚ a dotčeným auditorem. To vyplývá i z ustanovení § 26 ZAML, kdy takovéto přijaté oznámení komora přezkoumá, že naplňuje všechny náležitosti stanovené ZAML. Toto přezkoumání dle interní směrnice komory provádí nejméně dvě osoby, aby byla zajištěna zastupitelnost v případě nepřítomnosti jedné z nich. Komora zároveň o přijetí oznámení uvědomí neprodleně prezidenta komory jako jejího statutárního zástupce. Pokud jsou identifikovány nějaké nedostatky, musí na to komora oznamovatele upozornit. Pokud OPO splňuje všechny zákonné náležitosti, postoupí jej komora bez zbytečného odkladu FAÚ, nejpozději však do sedmi kalendářních dní ode dne zjištění podezřelého obchodu. Auditor v oznámení podezřelého obchodu uvede:

- své identifikační údaje včetně typu povinné osoby (auditor),
- uvedení, zda došlo v souvislosti s oznámením k uplatnění § 15 (např. neuskutečnění obchodu mezi auditorem a klientem z důvodu neposkytnutí součinnosti klienta) nebo § 20 zákona (odklad splnění příkazu klienta),
- zda je oznámení podáno v souvislosti s neprovedením kontroly klienta podle § 9b písm. a),
- identifikační údaje toho, koho se oznámení týká,
- identifikační údaje všech dalších účastníků obchodu, které má v době podání oznámení k dispozici (např. osoba jednající za klienta),
- informace, zda se jedná o politicky exponovanou osobu či osobu, na níž se vztahují mezinárodní sankce,
- informace o předmětu a podstatných okolnostech obchodu (popis případu),
- znaky podezřelosti a
- jakékoli další informace, které by mohly s podezřelým obchodem souviset a jsou významné pro jeho posouzení z hlediska opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

Součástí OPO by měly být dle sdělení FAÚ i relevantní přílohy.

Podání na FAÚ v podmínkách komory probíhá přes speciální desktopovou jednouživatelskou aplikaci *MoneyWeb Lite klient* sloužící pro zabezpečené elektronické podávání OPO. OPO jsou posílány zašifrované (včetně příloh) přes informační systém datových schránek, a to přímo na speciální datovou schránku FAÚ vytvořenou pro tyto účely.

V souvislosti s OPO je komora povinna plnit i každoroční vykazovací povinnost, kdy do konce prvního kalendářního měsíce následujícího po skončení kalendářního roku předkládá FAÚ přehled o počtu oznámení o podezřelých obchodech, která v daném kalendářním roce obdržela, a počtu oznámení, která předala FAÚ. Tento přehled komora ve stejné lhůtě zveřejní na svých internetových stránkách.

Systém pro přijímání oznámení o porušení povinností dle ZAML

Dalším z přímo relevantních ustanovení pro komory je § 34a ZAML. Ten mj. po komoře požaduje zavést systém pro přijímání oznámení o porušení povinností dle ZAML povinnou osobou, tedy auditorem. Je důležité neplést s institutem oznámením podezřelého obchodu dle § 18 ZAML (které naopak oznamuje komoře povinná osoba). Dá se říci, že § 34a ZAML je speciální legislativní úpravou, jejíž analogii můžeme najít v zákoně č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (tzv. whistleblowing), a která se rovněž propisuje i přímo do zákona o auditorech v §36a a §36b. Oznámení dle ZAML může oznamovatel podat např. prostřednictvím formuláře na webových stránkách KA ČR v sekci Podněty.

Výkon správního dozoru auditora

Komora vystupuje rovněž v roli dozorčího úřadu pro správní dozor nad plněním povinností stanovených ZAML, pokud jde o auditory. Správní dozor komora plní jednak svou vlastní dozorovou činností, kterou oplývá dle zákona o auditorech Dozorčí komise KA ČR, a jednak na základě písemného podnětu FAÚ. V případě písemného podnětu FAÚ jej musí komora písemně informovat o zahájení a ukončení kontroly vč. jejího výsledku, a to do 10 pracovních dnů od dne, kdy tyto skutečnosti nastaly. FAÚ však může zahájit kontrolu auditora sám, a to pouze pokud komora sama takovou kontrolu nejpozději do 60 dnů ode dne doručení podnětu ze strany FAÚ nezahájí. V takovém případě ale FAÚ má určitá omezení, určité kroky v rámci kontroly může provést pouze za přítomnosti auditora jako povinné osoby a za přítomnosti a se souhlasem zástupce komory, kterého na základě podnětu FAÚ ustanoví prezident komory z řad jejích zaměstnanců či členů. Přehled o počtu přijatých oznámení o porušení tohoto zákona, provedených kontrolách, zjištěných porušeních a rozhodnutí o přestupcích v daném kalendářním roce komora předkládá FAÚ do konce prvního kalendářního měsíce následujícího po skončení kalendářního roku. Zároveň jej zveřejní na svém webu.

Přestupky komory

Ustanovení § 50c ZAML, které definuje přestupky komory a příslušné sankce (viz tabulka), je nové. Součástí ZAML se stalo s jeho novelou účinnou od 30. prosince 2024.

Příprava na hodnocení MONEYVAL a implementace AML balíčku – zapojení komory

Komora je v oblasti AML nyní zapojena do dvou klíčových projektů: hodnocení MONEYVAL a implementace AML balíčku.

Příprava na 6. kolo hodnocení České republiky výborem MONEYVAL (hodnocení MONEYVAL)

Jde o jednu z nejvýznamnějších současných (a bezprostředních) agend komory (jak z pohledu časových, tak z pohledu personálních kapacit) vůbec. V intenzivní části příprav byla do přípravy zapojena až čtvrtina zaměstnanců úřadu komory, kterou po odborné stránce koordinovala předsedkyně podvýboru pro AML a etiku Carolyn Břečťanová a první viceprezident komory Milan Bláha. Zástupci komory se v průběhu posledního roku zúčastnili nespočtu jednání, schůzí, seminářů a školení iniciovaných FAÚ, který celou přípravu hodnocení za Českou republiku zastřešuje a koordinuje. Ve dnech 14. a 15.května 2025 proběhl tzv. mock interview se sekretariátem MONEYVAL. Šlo o cvičné rozhovory, které měly za cíl připravit dotčené osoby a instituce (tedy např. relevantní profesní komory) na ostrou kontrolu ze strany hodnotitelů MONEYVAL, která proběhne za celou ČR v dubnu 2026, a to kompletně v anglickém jazyce.

Pro koordinaci celé přípravy byla zřízena pracovní podskupina MONEYVAL v rámci Vládou ČR vytvořené „ústřední" Meziresortní skupiny pro boj proti praní špinavých peněz

Přestupek	Ustanovení ZAML	Max. výše pokuty
Písemná metodická informace *Komora porušila některé ze souvisejících povinností, např. metodiku nezpracovala, nedoručila směrem k FAÚ, nezpřístupnila svým členům.*	§ 21 odst. 11	2,5 mil. Kč
Přehled o počtu OPO a počtu oznámení předaných FAÚ *Komora nepředložila přehled FAÚ do lhůty (tj. do konce 1. kalendářního měsíce po skončení předmětného kalendářního roku).*	§ 27 odst. 3	2,5 mil. Kč
Přehled o počtu OPO a počtu oznámení předaných FAÚ *Komora nezveřejnila přehled způsobem umožňujícím dálkový přístup, např. na svých webových stránkách.*	§ 27 odst. 3	1 mil. Kč
Kontrola dodržování povinností na podnět FAÚ *Komora písemně neinformovala FAÚ o zahájení/ukončení kontroly vč. jejího výsledku do 10 pracovních dnů.*	§ 37 odst. 1	1 mil. Kč
Evidence řízení o přestupcích *Komora nesdělila FAÚ do 15 dnů předepsané údaje související se zahájením řízení o přestupku.*	§ 52a odst. 2	1 mil. Kč
Evidence řízení o přestupcích *Komora nesdělila FAÚ do 15 dnů údaj o způsobu ukončení řízení a zároveň mu nezašle stejnopis pravomocného rozhodnutí o přestupku.*	§ 52a odst. 3	1 mil. Kč

a financování terorismu, jež sdružuje všechny reprezentující organizace/sdružení povinných osob. V jeho agendě je zpracování několika desítek poměrně rozsáhlých dotazníků a formulářů, jež mají být podloženy navíc i tvrdými statistickými daty, dokládajících efektivitu nastavení celého systému AML v ČR. Komory se bezprostředně pro účely zpracování týká zhruba pětina z nich. Po provedených cvičných rozhovorech nakonec sekretariát MONEYVAL dospěl k názoru, že auditoři jako povinné osoby z pohledu ZAML nespadají pod standardy FATF, které jsou směrodatné právě pro výbor MONEYVAL. Proto byla KA ČR z dalších příprav na kontrolu uvolněna.

Implementace AML balíčku do českého právního prostředí

Dne 19. června 2024 byl v Úředním věstníku EU vyhlášen tzv. AML balíček. Jedná se o komplexní balíček zaměřený na posílení rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu skládající se ze dvou nařízení a jedné směrnice. Vzhledem ke komplexnosti změn v této oblasti se ministerstvo financí rozhodlo jít cestou přípravy zcela nového ZAML, a nikoliv na tyto návrhy reagovat novelizací stávajícího ZAML. Za tímto účelem ministerstvo ustanovilo jedenáct pracovních skupin, z nichž tři byly identifikovány jako relevantní pro zapojení KA ČR, načež byla komora vyzvána k nominaci svých zástupců. Šlo o tyto pracovní skupiny:

- Systém dozoru,
- Správní trestání (vč. Adaptace TFR),
- Identifikace rizik ML/FT na úrovni ČR a sektorů, vedení statistik.

Zástupci komory se již účastnili několika takových jednání. V tuto chvíli je na stole první ucelená pracovní verze nového ZAML. Lze očekávat, vzhledem k evropskému přístupu na přísnější a robustnější systém v oblasti AML, že pro profesi auditora (a nejen pro ni) budou změny mnohem zásadnější.

Závěr

Agenda AML v současné době komoru nadměrně vytěžuje. Jako samosprávná profesní komora, která má za úkol primárně řešit samotnou správu profese, je nucena alokovat čím dál větší díl své kapacity (jak časové, tak personální) do oblasti AML. K explicitně vznikajícím nákladům komory vlivem již uvedeného vzniklo díky novele ZAML účinné od konce roku 2024 riziko dalších potenciálních negativních finančních dopadů, a to v podobě sankcí, které mohou být komoře uděleny za nesplnění/porušení stanovených povinností. Vzhledem k aplikovanému přístupu na další zpřísňování systému AML na úrovni EU nelze ve vztahu k povinným osobám očekávat nějaký pozitivní vývoj.

AML balíček aneb Současnost a blízká budoucnost AML regulace

Mgr. Patricie Dolanská
vystudovala práva na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Pracovala jako vyšší soudní úřednice u Obvodního soudu pro Prahu 4 a u Obvodního soudu pro Prahu 10. Později působila jako asistentka soudce u Obvodního soudu pro Prahu 10. Poté pracovala jako právnička na Magistrátu hlavního města Prahy. Nyní působí jako právnička – asistentka tajemníka kárné komise Komory auditorů České republiky

Mgr. Jan Mitręga
vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Po studiích krátce pracoval ve státní správě. Poté se přesunul do advokacie, kde svoje působení ukončil úspěšným složením advokátních zkoušek. Od roku 2015 působí na Komoře auditorů ČR jako tajemník kárné komise a právník. V rámci komory působí taktéž jako člen výboru pro regulaci a rozvoj profese.

V oblasti opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (dále i jen „AML“) je v současné době největším tématem tzv. AML balíček. Věřím, že již každý auditor o tomto souboru právních předpisů Evropské unie alespoň slyšel, a pokud ne, tak v příštích dvou letech zcela jistě uslyší.

Někteří auditoři, a to jak z řad statutárních auditorů, tak i auditorských společností již určitě řeší, jaký bude mít AML balíček dopad do jejich praxe. Zbylé auditory tato práce ještě čeká.

Tento článek si nedává za cíl komplexní výklad povinností vyplývajících z AML balíčku, když tento obsahuje více než 300 stran textu. Má být spíše takovým vypíchnutím a upozorněním na některé záležitosti obsažené v jednotlivých předpisech. Může být určitým průvodcem pro auditory při čtení těchto předpisů či se může stát prvním popíchnutím k seznámení se s danou materií.

AML balíček tvoří čtyři právní předpisy, konkrétně to jsou:

1) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1624 ze dne 31. května 2024 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (dále i jen „**AMLR**“);
2) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 (dále i jen „**AMLD6**“);
3) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1620 ze dne 31. května 2024, kterým

se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a mění nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010 (dále i jen „**AMLAR**“);

4) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1113 ze dne 31. května 2023, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv a o změně směrnice (EU) 2015/849 (dále i jen „**TFR**“).

AML balíček byl zveřejněn v Úředním věstníku EU dne 19. června 2024. Důvodem pro jeho přijetí bylo dle sdělení EU nedostatečnost a roztříštěnost stávající právní úpravy v oblasti AML.

V rámci Preambule AMLR v odst. 1 je uvedeno: *„Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 představuje hlavní právní nástroj pro předcházení využívání finančního systému Unie k praní peněz a financování terorismu. Uvedená směrnice stanoví komplexní právní rámec, který směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 dále posílila o řešení nově vznikajících rizik praní peněz a financování terorismu a zvýšení transparentnosti ohledně skutečných majitelů. Bez ohledu na úspěchy tohoto právního rámce zkušenosti ukázaly, že by měla být zavedena další vylepšení s cílem přiměřeně zmírnit rizika praní peněz a financování terorismu a účinně odhalovat trestné pokusy o zneužití finančního systému Unie k trestné činnosti.“*

V odst. 2 je poté uvedeno mimo jiné: *„Hlavní výzvou, která byla identifikována v souvislosti s uplatňováním ustanovení směrnice (EU) 2015/849, jimiž se stanoví povinnosti pro povinné osoby, je absence přímé použitelnosti pravidel obsažených v těchto ustanoveních a roztříštěnost přístupu mezi členskými státy. Ačkoli tato pravidla existují a vyvíjejí se po dobu tří desetiletí, jsou stále prováděna způsobem, který není plně v souladu s požadavky integrovaného vnitřního trhu.“*

Nejdůležitějšími z těchto předpisů jsou z pohledu auditorů, dle našeho názoru, AMLR a AMLD6. Pokud jde o nařízení AMLR, tak toto obsahuje většinu ustanovení týkajících se povinných osob z pohledu regulace AML. Směrnice AMLD6 pak stanovuje rámce, které musí členské státy implementovat do své národní legislativy. Směrnice AMLD6 tedy nejprve primárně zajímá legislativce členských států, kteří musejí vyhovět jejím požadavkům. Následně pak bude mít prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů dopad jak na povinné osoby, tak i na orgány dohledu, tj. zde i Komoru auditorů ČR. AMLAR poté upravuje zřízení, práva a povinnosti nově zřízeného Orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (dále i jen „AMLA“). TFR upravuje pravidla pro informace o plátcích a příjemcích při převodu peněžních prostředků či kryptoaktiv.

AMLR

Jak již bylo uvedeno, nařízení AMLR je zásadní předpis AML balíčku, pokud jde o auditory, neboť obsahuje primární úpravu povinností povinných osob. Oproti současné situaci, kdy jsou práva a povinnosti povinných osob upraveny zejména vnitrostátně zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „ZoAML“), tak bude základní rámec práv a povinností povinných osob upraven nařízením jako přímo použitelným pramenem evropského práva.

Preambule AMLR zahrnuje 175 bodů. Tuto část následuje normativní text rozčleněný do sedmi kapitol, které obsahují 90 článků.

První kapitola je označená jako Obecná ustanovení a obsahuje tři oddíly. V rámci této kapitoly jsou obsaženy zejména definice, se kterými poté AMLR pracuje.

V této souvislosti je třeba upozornit, že AMLR obsahuje, mezi jinými, i svoji vlastní definici, kdo je povinnou osobou. Předmětná definice se pro potřeby auditorů liší od definice v ZoAML. V § 2 odst. 1 písm. e) ZoAML je uvedeno, že povinnou osobou je mimo jiné *„osoba oprávněná provádět auditorskou činnost podle zákona o auditorech“,* je tedy zřejmé, že současný zákon v rámci své definice za povinnou osobu jako takovou považuje každou osobu, která je oprávněna provádět auditorskou činnost (držitele oprávnění k výkonu auditorské činnosti).

AMLR ve svém článku 3 odst. 3 písm. a) uvádí mimo jiné, že se za povinné osoby považují *„následující fyzické nebo právnické osoby při výkonu jejich profesních činností a) auditoři,…“.* Je tedy zřejmé, že za povinné osoby považuje AMLR pouze auditory, kteří vykonávají auditorskou činnost, a pouhý fakt, že je auditor držitelem oprávnění neznamená, že je automaticky povinnou osobou.

Dále je nezbytné upozornit, že AMLR přímo zmiňuje, že nepovažuje za povinné osoby statutární auditory, kteří svou činnost vykonávají jako zaměstnanci

právnické osoby, tj. auditorské společnosti. Tuto úpravu obsahuje článek 15 AMLR, který přímo uvádí, že v případě povinných osob dle článku 3 bod 3 (mimo jiné i auditorů), které vykonávají svoji činnost jako zaměstnanci, nejsou tito auditoři povinnými osobami a povinnou osobou je zde přímo auditorská společnost.

S ohledem na bod 42 preambule AMLR by toto dle nás mělo platit i pro statutárního auditora, který svoji činnost vykonává jako zaměstnanec dalšího statutárního auditora. Vyplývá to z druhé věty dotčeného bodu, kde je uvedeno *„Obdobně by fyzické osoby vykonávající činnosti, které spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení, neměly být samy o sobě považovány za povinné osoby, jsou-li tyto činnosti vykonávány v rámci jejich zaměstnání u povinné osoby, přičemž se jedná například o právníky nebo účetní zaměstnané u právní nebo účetní firmy.“* V tomto ustanovení se hovoří o zaměstnaní u povinné osoby, a ne o zaměstnání u povinné osoby, která je právnickou osobou.

Z logiky věci by pak neměly být povinnými osobami i statutární auditoři, kteří vykonávají auditorskou činnost jako společníci právnických osob. Potvrzení tohoto názoru nicméně ukáže až praxe či další materiály vydané příslušnými orgány.

Oproti současné úpravě v ZoAML přináší AMLR nové povinné osoby, a to např. fotbalové agenty a profesionální fotbalové kluby, tyto budou povinnými osobami při taxativně vyjmenovaných transakcích.

Další novou povinnou osobou dle AMLR jsou tzv. nefinanční holdingové společnosti se smíšenou činností (čl. 3 písm. m AMLR). Koho si pod tímto pojmem AMLR představuje je vysvětleno v čl. 2 odst. 13, kde je uvedeno, že se jedná o *„podnik jiný než finanční holdingová společnost nebo smíšená finanční holdingová společnost, který není dceřiným podnikem jiného podniku a jehož dceřiné podniky zahrnují alespoň jednu povinnou osobu uvedenou v čl. 3 bodu 3“.* V tomto případě se tak povinnou osobou stanou i entity, které zatím povinnými osobami nebyly a pouze měly povinnou osobu jako jednu ze svých součástí, což pro ně přinese řadu nových povinností a taktéž budou jako celek předmětem dohledu příslušných orgánů.

Druhou kapitolu AMLR poté označuje jako Vnitřní strategie, postupy a kontroly povinných osob. I tato kapitola se dělí na tři oddíly. V rámci prvního oddílu jsou obsaženy články, které pro povinné osoby stanovují povinnosti zavést strategie, postupy a kontroly tak, aby při své činnosti postupovaly v souladu s AMLR a s případnými správními akty orgánů dozoru.

AMLR pak počítá s tím, že předmětné strategie, postupy a kontroly musí být přizpůsobené povaze podnikání (při zohlednění jeho rizik a taktéž i velikosti povinné osoby).

V rámci článku 9 odst. 2 AMLR je vymezeno, co mají dané strategie, postupy a kontroly obsahovat. Je zde např. uvedeno, že má povinná osoba přímo v předmětných dokumentech zavést postupy k provádění *„hloubkové kontroly klienta za účelem provedení kapitoly III tohoto nařízení, včetně postupů pro určení toho, zda je klient, skutečný majitel nebo osoba, jejímž jménem nebo v jejíž prospěch je transakce nebo činnost prováděna, politicky exponovanou osobou nebo rodinným příslušníkem či osobou blízkou“* (čl. 9 odst. 2 písm. a bod iii AMLR) nebo *„ověřování při náboru zaměstnanců a přidělování určitých úkolů a funkcí těmto zaměstnancům a při jmenování jejích zástupců a distributorů, zda tyto osoby mají dobrou pověst, které je přiměřené rizikům spojeným s úkoly a funkcemi, jež mají být vykonávány“* (čl. 9 odst. 2 písm. a bod viii AMLR).

Je tedy nutné, aby auditoři – povinné osoby prošli daná ustanovení a zkontrolovali, co již v rámci postupů v oblasti AML provádějí, co ne a co bude třeba doplnit. V souladu s AMLR mají být předmětné strategie, postupy a kontroly zaznamenány písemně a je třeba je pravidelně aktualizovat.

Předmětný oddíl taktéž obsahuje povinnost zavést dvě funkce, a to *„manažera dodržování předpisů“*, tím má být podle článku 11 odst. 1 AML jeden člen *„vedoucího orgánu v řídicí funkci, který je odpovědný za zajištění souladu s tímto nařízením, nařízením (EU) 2023/1113 a jakýmkoli správním aktem vydaným kterýmkoli orgánem dozoru,“* a funkci *„pracovníka pro dodržování předpisů, kterého jmenuje vedoucí orgán*

v řídicí funkci a který má v rámci hierarchie dostatečně vysoké postavení a který je odpovědný za strategie, postupy a kontroly při každodenním plnění požadavků na povinnou osobu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a to i ve vztahu k provádění cílených finančních sankcí, a je kontaktní osobou pro příslušné orgány. Pracovník pro dodržování předpisů je rovněž odpovědný za oznamování podezřelých transakcí finanční zpravodajské jednotce v souladu s čl. 69 odst. 6.“ (článek 11 odst. 2 AMLR).

Článek 11 AMLR poté pro obě funkce přibližuje jejich úkoly a práva. Je důležité upozornit, že v odst. 7 dotčeného článku je výslovně zmíněno, že s ohledem na velikost povinné osoby, povahu podnikání atd. je možné, aby obě funkce zastávala stejná fyzická osoba s tím, že to není ani překážkou pro plnění dalších funkcí. V případě statutárních auditorů, kteří vykonávají svoji činnost jako OSVČ, či právnických osob, kde je činnost vykonávána jednou fyzickou osobou, plní povinnosti dle článku 11 AMLR tato fyzická osoba.

Předmětný oddíl taktéž obsahuje ustanovení o nutnosti zajišťovat školení v oblasti AML pro dotčené osoby (čl. 12), což je povinnost, kterou zná již současný ZoAML.

V oddílu třetím kapitoly druhé AMLR je obsažena nová možnost pro povinné osoby, a to zajišťovat plnění úkolů dle AMLR prostřednictvím externích poskytovatelů služeb.

Současný ZoAML takovou možnost nezná, a jedná se tak o určitou možnost, jak si mohou povinné osoby v dané oblasti částečně ulehčit. Je ale třeba říci, že některé záležitosti (čl. 18 odst. 3 AMLR) zajišťovat externě nejdou a povinné osoby minimálně v těchto oblastech musí povinnosti dle AMLR plnit samy.

Dále je nutno upozornit, že odpovědnost za externě poskytnuté služby zůstává na povinné osobě. S tím souvisí i to, že je třeba provést posouzení, zda je osoba, která má provádět externí služby dostatečně kvalifikovaná, a to před tím, než je daná služba využita.

Třetí kapitola AMLR je označena Hloubková kontrola klienta a je rozdělena na šest oddílů. Jedná se o jednu ze stěžejních kapitol celého nařízení, neboť vymezuje postupy, které musí auditor provést v rámci tzv. hloubkové kontroly klienta. Nařízení AMLR zná tři stupně kontroly klienta: hloubkovou kontrolu klienta (oddíl 1.), zjednodušenou hloubkovou kontrolu (oddíl 3.) a zesílenou hloubkovou kontrolu klienta (oddíl 4.).

Určitým zjednodušením by se dalo říci, že za standardní situace bude auditory provedena hloubková kontrola klienta, v případě vyššího rizika pak zesílená hloubková kontrola. V případě rizika nižšího poté zjednodušená kontrola klienta.

Hloubková kontrola klienta je vymezena v čl. 19 AMLR. V čl. 20 jsou poté vymezeny postupy, které musí být v rámci hloubkové kontroly klienta provedeny. Pokud jde o tyto postupy, je nutno uvést, že čl. 20 odst. 1 požaduje, aby bylo naplněno všech devět zde zmíněných opatření. Rozsah, ve kterém budou daná opatření provedena, je pak navázán na individuální analýzy rizik provedené povinnou osobou (čl. 20 odst. 2 AMLR).

V této oblasti je nutno upozornit mimo jiné na výslovný požadavek uvedený v čl. 20 odst. 1 písm. f) AMLR, který přikazuje provádět: *„průběžné sledování obchodního vztahu včetně kontroly transakcí prováděných v jeho průběhu, aby bylo zajištěno, že prováděné transakce jsou v souladu s tím, co povinná osoba ví o klientovi a o jeho obchodním a rizikovém*

profilu včetně, je-li to třeba, zdrojů finančních prostředků". Je tedy v rámci AMLR již výslovně uvedeno, že se po povinných osobách požaduje provádět v průběhu obchodního vztahu kontinuální kontrolu transakcí klientů s ohledem na oblast AML, blíže se dané otázce poté věnuje i čl. 26 AMLR.

Jedním z klasických opatření, které je nutno v rámci hloubkové kontroly provést, je identifikace klienta a taktéž identifikace skutečného majitele (čl. 20 odst. 1 písm. a, b AMLR). Nařízení AMLR poté obsahuje vlastní výslovnou úpravu, co má obsahovat taková identifikace, a to ve svém čl. 22, a pokud jde o skutečné majitele, tak i konkrétně v rámci Kapitoly čtvrté, kdy toto bude přiblíženo dále. Stejně tak AMLR vymezuje, kdy má být identifikace provedena, a to tak, že kromě situací, kdy bude provedena zjednodušená hloubková kontrola klienta či když je to nutné, aby nedošlo k přerušení běžného obchodování a rizika praní peněz a terorismu jsou nízká, tak je nutné provést identifikaci před navázáním obchodního vztahu (čl. 23 AMLR).

V rámci oddílu prvního kapitoly třetí je taktéž obsažena úprava, která je již známá ze současného ZoAML, a to oznamování nesrovnalostí v registrech skutečných majitelů (čl. 24 AMLR), když jsou zde uvedeny situace, kdy se zjištěná nesrovnalost hlásí ihned centrálním registrům, ale taktéž i možnost vyzvat klienty k odstranění nesprávností v centrálních registrech a až v případě nesplnění tohoto ve lhůtě 14 dnů následuje ze strany povinné osoby oznámení přímo registru.

V oddílu druhém třetí kapitoly AMLR jsou uvedena ustanovení, která se týkají identifikace třetích zemí, které jsou rizikem pro oblast praní špinavých peněz a financování terorismu, míra a druh tohoto rizika je odstupňována v čl. 29 až 31 AMLR. Předmětná identifikace je v pravomoci Evropské komise (dále i jen „Komise"). Identifikace dle zmíněných článků má poté za následek nutnost využití zesílené hloubkové kontroly klienta.

V čl. 33 AMLR, který je jediným článkem oddílu 3 dané kapitoly, je upravena zjednodušená hloubková kontrola. Opatření, která u ní musí provést povinná osoba, jsou mírnější než v případě hloubkové kontroly klienta. Zjednodušenou hloubkovou kontrolu klienta mohou povinné osoby uplatnit, pokud se jedná o obchodní vztah nebo transakci, kde je stupeň rizika nízký, a to s ohledem na rizikové faktory, které AMLR upravuje ve svých přílohách II (Nižší rizikové faktory) a III (Vyšší rizikové faktory).

Stejně tak je zde ale uvedeno, za jakých situací nelze zjednodušenou hloubkovou kontrolu použít, např. když faktory naznačující nižší míru rizika již nejsou přítomny nebo mají povinné osoby pochybnosti o pravdivosti informací, které od klientů obdržely ve fázi identifikace, či zde zjistí nesrovnalosti.

Oddíl 4 kapitoly třetí AMLR poté upravuje zesílenou hloubkovou kontrolu. Tuto je třeba aplikovat vždy, když se jedná o případ, kde je riziko praní peněz a financování terorismu vyšší. Jak již bylo uvedeno, jedná se např. o situace vymezené v čl. 29 až 31 AMLR, dále taktéž v případech, které jsou uvedeny v tomto oddíle v čl. 36 až 46.

Předmětný oddíl pak obsahuje opatření, jaká mají být v jednotlivých případech zesílené hloubkové kontroly uplatněna. Pro určité typy obchodních vztahů či transakcí jsou poté ještě i taková opatření konkretizována (např. čl. 36, čl. 37).

Specifická opatření požaduje AMLR provést i v případě, kde se jedná o obchodní vztah s politicky exponovanými osobami (čl. 42 a násl. AMLR), kde je nutno kromě opatření hloubkové kontroly např. získat: *„souhlas vrcholného vedení k provádění příležitostných transakcí nebo k navázání nebo rozvoji obchodních vztahů s politicky exponovanými osobami"* (čl. 42 odst. 1 písm. a AMLR). Povinné osoby musejí taktéž v takových případech zjistit zdroj jmění a finančních prostředků, které jsou v takových vztazích použity (čl. 42 odst. 1 písm. b AMLR).

V předmětném oddílu je taktéž uvedena povinnost členských států vydat a aktualizovat seznam funkcí, které jsou považovány za tzv. významné veřejné funkce, kdy definice tohoto pojmu je uvedena v čl. 2 odst. 1 bod 34 AMLR. Stejně tak musí členský stát vyzvat mezinárodní organizace, které jsou akreditovány na jeho území o vytvoření seznamu významných veřejných funkcí, které se v nich nacházejí, a to opět za podmínek výše uvedeného ustanovení AMLR. V těchto seznamech jsou uvedeny taktéž všechny funkce, které mohou být svěřeny zástupcům třetích zemí a mezinárodních orgánů akreditovaných na úrovni členského státu. Tyto seznamy předají členské státy Komisi a orgánu AMLA. Komise může taktéž doplnit další kategorii významných veřejných funkcí, stejně tak Komise sestaví a aktualizuje seznam významných veřejných funkcí, obdobně jako členské státy, a to na úrovni Evropské unie. Komise poté ze zmíněných seznamů vytvoří jednotný seznam všech významných veřejných funkcí a zveřejní jej v Úředním věstníku

Evropské unie. Tento seznam zveřejní i AMLA na svých webových stránkách.

Oddíl 5 kapitoly třetí AMLR obsahuje pouze jeden článek (47) a věnuje se specifikům pro sektor životního a jiného investičního pojištění.

V oddíle 6 kapitoly třetí AMLR je obsažena možnost spolehnout se za splnění určitých podmínek na kontrolu klienta provedenou jinou povinnou osobou (čl. 48 až 50 AMLR). I v tomto případě je ale odpovědnost za splnění podmínek hloubkové kontroly klienta na povinné osobě, která se spoléhá na kontrolu provedenou jinou povinnou osobou. Bližší podmínky, za kterých bude možné aplikovat daná ustanovení, má představit AMLA, a to do 10. července 2027, bez těchto nelze určit, zda a jak půjde danou úpravu ze strany auditorů využít.

Kapitola čtvrtá AMLR upravuje otázku skutečných majitelů. AMLR přináší svoji vlastní definici skutečného majitele, která bude s ohledem na to, že se jedná o nařízení, přímo platit ve všech členských státech.

V čl. 51 AMLR uvádí, že skutečnými majiteli právnických osob jsou fyzické osoby, které: *„a) mají přímo či nepřímo vlastnický podíl ve společnosti; nebo b) přímo či nepřímo ovládají společnost nebo jinou právnickou osobu prostřednictvím vlastnického podílu nebo jinými prostředky. Ovládání jinými prostředky podle prvního pododstavce písm. b) se identifikuje nezávisle na a paralelně k existenci vlastnického podílu nebo ovládání prostřednictvím vlastnického podílu.“*

V následujících článcích (52-55) jsou poté přiblíženy další okolnosti týkající se určení skutečného majitele právnické osoby.

V dalších částech této kapitoly jsou uvedeny bližší podmínky k identifikaci skutečného majitele ve specifických entitách, např. právnických osobách podobných výslovně zřízenému svěřenskému fondu či ve výslovně zřízeném svěřenském fondu a podobném právním uspořádání.

Předmětná kapitola obsahuje i povinnosti pro členské státy, a to oznámit komisi seznamy jednotlivých typů právnických osob a dalších entit, kde jsou skuteční majitelé určováni dle příslušných článků této kapitoly AMLR.

Je nezbytné zmínit, že se v této kapitole AMLR objevují i povinnosti přímo pro právnické osoby či další subjekty (svěřenské správce atd.), a to např. aby disponovali dostatečnými, přesnými a aktuálními informacemi o skutečných majitelích. Dále např. povinnost poskytovat takové informace povinným osobám při uplatňování opatření v rámci hloubkové kontroly. Povinnosti spočívající v nahlášení informací o skutečném majiteli mají vůči registrům i zahraniční právnické osoby a právní uspořádání, které např. navážou vztah s povinnou osobou nebo nabydou v nějakém členském státě nemovitost.

Čtvrtá kapitola AMLR obsahuje taktéž ve svém čl. 68 přímou povinnost pro členské státy zavést sankce za její porušení, kdy členské státy měly nahlásit Komisi tyto sankce již do 10. ledna 2025. Následně Komise do 10. července 2026 přijme, s ohledem na zmocnění přímo v tomto článku, akty v přenesené působnosti, kterými upřesní kategorie porušení a odpovědné osoby, ukazatele ke klasifikaci závažnosti porušení a kritéria, která musejí být zohledněna při ukládaní sankcí.

Kapitola pátá AMLR je označena Oznamovací povinnosti a, jak je již patrné z jejího názvu, věnuje se oblasti, kterou v současné době ZoAML označuje jako oznámení podezřelého obchodu. V rámci čl. 69 AMLR je zakotvena povinnost spolupracovat s finanční zpravodajskou jednotkou, a to dvěma způsoby, kdy povinné osoby neprodleně: *„a) z vlastního podnětu podávají oznámení finanční zpravodajské jednotce, pokud povinná osoba ví, má podezření nebo má přiměřené důvody k podezření, že finanční prostředky nebo činnosti v jakékoli výši jsou výnosy z trestné činnosti nebo mají souvislost s financováním terorismu nebo jinou trestnou činností, a v takových případech reagují na žádosti finanční zpravodajské jednotky o další informace; b) poskytuje finanční zpravodajské jednotce na její žádost veškeré nezbytné informace,*

včetně informací o záznamech transakcí, a to ve stanovených lhůtách.“

AMLR poté obsahuje v čl. 69 povinnost AMLA vypracovat do 10. července 2026 návrhy technických norem pro určení formátu oznámení a poskytování záznamů, tyto předloží ke schválení Komisi. Dále AMLA vydá do 10. července 2027 obecné pokyny k určení ukazatelů podezřelé činnosti. Předmětná oznámení vůči finančním zpravodajským jednotkám učiní pracovník pro dodržování předpisů.

AMLR ve svém čl. 70 umožnuje, aby členské státy určily, že vybrané povinné osoby mohou podávat oznámení finančním zpravodajským jednotkám prostřednictvím svých stavovských organizací, což je úprava, která v auditorském prostředí funguje i v současnosti (§26 odst. 3 písm. a ZoAML). Je tedy předpoklad, že daný systém bude fungovat dále. AMLR stanoví v tomto článku také, že *„určený orgán stavovské samosprávy předá informace uvedené v prvním pododstavci finanční zpravodajské jednotce neprodleně a v nefiltrované podobě.“* Tato úprava bude znamenat, že odpadne stávající praxe, kdy měly profesní komory povinnost oznámení podezřelého obchodu posoudit dle požadavku § 26 odst. 4 ZoAML, zda splňuje zákonné požadavky.

Kapitola pátá AMLR taktéž obsahuje ustanovení upravující povinnost zdržet se provedení transakce, o které má povinná osoba pochybnost z hledisek AML do podání oznámení či splnění pokynů finanční zpravodajské jednotky (čl. 71 AMLR). Dále je zde ustanovení, které pro účely informování finanční zpravodajské jednotky uděluje povinným osobám výjimku z povinnosti mlčenlivosti (čl. 72 AMLR) a naopak nutnost dodržet mlčenlivost o podání oznámení či předávání informací finančním zpravodajským jednotkám (čl. 73 AMLR).

Povinnost informovat finanční zpravodajskou jednotku o nákupu určitého zboží vysoké hodnoty je pak v čl. 74 AMLR určena pro obchodníky s těmito komoditami či finančními a úvěrujícími institucemi, které v souvislosti s těmito nákupy poskytují své služby.

Kapitola šestá AMLR označená jako Sdílení informací ve svém jediném čl. 75 upravuje situaci tzv. partnerství pro sdílení, které čl. 2 odst. 57 definuje jako: *„mechanismus, který umožňuje sdílení a zpracování informací mezi povinnými osobami a případně příslušnými orgány podle bodu 44 písm. a), b) a c) pro účely předcházení praní peněz, souvisejícím predikativním trestným činům a financování terorismu a boje proti nim, ať už na vnitrostátní úrovni, nebo na přeshraničním základě a bez ohledu na formu tohoto partnerství.“* Ve zmíněném článku 75 je v rámci odst. 1 uvedeno, že: *„Členové partnerství pro sdílení informací mohou vzájemně sdílet informace, je-li to nezbytně nutné pro účely splnění povinností podle kapitoly III a článku 69 a v souladu se základními právy a soudními procesními zárukami.“* Dále je třeba uvést, že se sdílení informací podle čl.75 odst. 4 písm. f) týká pouze klientů: *„i) jejichž jednání nebo transakce jsou spojeny s vyšším rizikem praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů nebo financování terorismu, identifikovaným na základě posouzení rizik na úrovni Unie a vnitrostátních posouzení rizik provedených v souladu s články 7 a 8 směrnice (EU) 2024/1640; ii) kteří spadají do některé ze situací uvedených v článcích 29, 30, 31 a 36 až 46 tohoto nařízení nebo iii) u nichž povinná osoba potřebuje shromáždit další informace s cílem určit, zda jsou spojeny s vyšší úrovní rizika praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů nebo financování terorismu“.*

V čl. 75 AMLR jsou dále uvedeny povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů, limitace sdílených údajů atd.

Domníváme se, že praktickou využitelnost daného institutu ukáže až praxe a případně další úpravy vnitrostátních právních předpisů, které vyřeší otázku mlčenlivosti a další limitace povinných osob vyplývající z jiných předpisů.

Kapitola sedmá AMLR je označena Ochrana údajů a uchovávání záznamů. Jak je patrné již z názvu, obsahuje tato kapitola mimo jiné úpravu týkající se zpracování osobních údajů. V čl. 76 AMLR je povinným osobám umožněno zpracovávat v nezbytně nutném rozsahu a pouze pro účely AML zvláštní kategorie osobních údajů a údajů o trestním odsouzení dle čl. 9 a 10 nařízení Evropské unie 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále i jen „GDPR“). Tento článek obsahuje bližší podmínky, kdy tak mohou povinné osoby činit a taktéž umožnuje povinným osobám přijímat za splnění dalších podmínek rozhodnutí vyplývající z automatizovaných procesů a profilování dle úpravy čl. 4 odst. 4 GDPR.

V další části sedmé kapitoly upravuje AMLR otázky uchovávání záznamů, a to včetně rozsahu, doby uchování a taktéž i povinnosti zavést systémy, které jim umožní odpovídat na dotazy finanční zpravodajské jednotky.

Kapitola osmá AMLR označená jako Opatření ke zmírnění rizik vyplývajících z anonymních nástrojů obsahuje v čl. 79 pro úvěrové a finanční instituce a poskytovatele služeb spojených s kryptoaktivy zákaz vést anonymní bankovní či platební účty, anonymní kryptoměnové účty, anonymní vkladní knížky, bezpečnostní schránky a další účty umožňující anonymizovat jeho držitele.

Stejně tak AMLR obsahuje ve svém čl. 79 odst. 3 zákaz pro společnosti vydávat akcie na doručitele, tento zákaz tak již bude platit v celé Evropské unii. AMLR obsahuje taktéž automatické následky, pokud nebudou takové akcie převedeny na jiné formy.

V čl. 80 AMLR je upraven rámec pro omezení velkých hotovostních plateb, a to na částku 10 tis. EUR, kdy zde se tato částka netýká pouze jednorázové platby, ale taktéž *„několika zjevně souvisejících operací"*.

Poslední kapitolou AMLR je kapitola devátá označená Závěrečné ustanovení. V této kapitole jsou obsaženy tři oddíly.

První oddíl upravuje spolupráci finančních zpravodajských jednotek a Úřadu evropského veřejného žalobce. Druhý oddíl upravuje spolupráci finančních zpravodajských jednotek a Evropským úřadem proti podvodům (OLAF).

Poslední třetí oddíl obsahuje souhrn k výkonu přenesené pravomoci Komise, tj. na jakou dobu je jí poskytnuta a jak jí může být odebrána. Dále je zde uvedena povinnost Komise informovat o určitých záležitostech Evropský parlament a Radu Evropské unie.

Velmi důležitou součástí této kapitoly je část týkající se účinnosti, kdy tato je určena na 10. července 2027 s výjimkou fotbalových agentů a profesionálních fotbalových klubů. Vůči těmto je AMLR účinné od 10. července 2029.

AMLD6

Druhým předpisem AML balíčku, který bude mít na auditory jako povinné osoby a na komoru jako na stavovský orgán velký dopad, je AMLD6. Tuto směrnici musí zákonodárce implementovat do českého právního řádu většinově do nabytí účinnosti AMLR, tj. do 10. července 2027. V některých částech ale AMLD6 požaduje implementaci dříve, a to do 10. července 2025, pokud jde o oblast, kterou se mění původní směrnice 2015/849.

K 10. červenci 2026 je poté ze strany členských států nutno implementovat části, kterými směrnice v čl. 11, 12, 13 a 15 upravuje přístupy do registrů skutečných majitelů. Nejdelší lhůtu poté směrnice členským státům dává, pokud jde o jednotné místo k přístupu pro informace o nemovitostech, zde je lhůta do 10. čevence 2029.

AMLD 6 má sedm kapitol a 80 článků. Preambule k danému předpisu obsahuje 139 bodů. Jak již bylo uvedeno, jelikož se jedná o směrnici, tak tato primárně stanovuje povinnosti členským státům,

na povinné osoby a další subjekty tato dopadne prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů.

V rámci kapitoly první AMLD6 v článku 1 je vymezen předmět této směrnice, který uvádí, že tato stanoví pravidla týkající se: *„a) opatření použitelných na odvětví, která jsou na vnitrostátní úrovni vystavena riziku praní peněz a financování terorismu; b) požadavků týkajících se registrace, identifikace a kontrol vrcholného vedení a skutečných majitelů povinných osob; c) identifikace rizik praní peněz a financování terorismu na úrovni Unie a na úrovni členských států; d) zřízení registrů skutečných majitelů a bankovních účtů včetně přístupu k těmto registrům a přístupu k informacím o nemovitostech; e) povinností a úkolů finančních zpravodajských jednotek; f) povinností a úkolů orgánů podílejících se na dohledu nad povinnými osobami; g) spolupráce mezi příslušnými orgány a spolupráce s orgány, na něž se vztahují jiné právní akty Unie."*

V rámci oddílu druhého první kapitoly AMLD6 je v čl. 6 obsažen mimo jiné požadavek, aby členské státy zajistily, že budou ověřovány povinné osoby, jejich vrcholné vedení a skuteční majitele, a to z hlediska, zda tyto osoby nebyly odsouzené za praní peněz, nebo predikativní trestné činy. V této souvislosti je nutno upozornit právě na pojem vrcholné vedení, který je vymezen v AMLR v čl. 2 odst. 1 bod 40. Tento pojem vymezuje širší okruh osob, u kterých je třeba posoudit jejich bezúhonnost, než je tomu v současné právní úpravě. Návazně na toto ověřování pak AMLD6 požaduje, aby byly orgány dozoru oprávněné reagovat na to, že daná osoba není bezúhonná. Orgány dozoru tak budou moci např. požádat o odvolání z funkce ve vrcholném vedení či požádat o odprodej podílu skutečného majitele v povinné osobě.

V třetím oddílu první kapitoly AMLR6 jsou vymezeny podmínky pro provedení hodnocení rizik v oblasti plnění AML, a to jak na úrovní Evropské unie, tak i na úrovni jednotlivých členských států. Návazně na to AMLR6 upravuje taktéž povinnost členských států vést souhrnné statistiky v oblasti AML, kde tyto mají poté sloužit k vyhodnocení účinnosti zavedených opatření.

V kapitole druhé AMLR nazvané Registry jsou ve třech oddílech upraveny registry, které mají pomoci v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

První oddíl upravuje registr skutečných majitelů. Předmětný oddíl má zajistit, že jsou informace v registru správné a aktuální. Pro naplnění zmíněného cíle stanovuje AMLD6 povinnosti pro členské státy zajistit, aby orgány, které jsou za vedení registru odpovědné, disponovaly řadou pravomocí. AMLD6 například ve svém čl. 10 odst. 7 písm. a) požaduje, aby subjekt, který je za registr odpovědný, pravidelně ověřoval, zda jsou informace zapsané o skutečných majitelích aktuální a pravdivé. Četnost takové kontroly má navazovat na rizika spojená s kategoriemi dotčených entit.

V odst. 11 stejného článku je dále mimo jiné uvedeno: *„Členské státy zajistí, aby subjekt odpovědný za centrální registr byl oprávněn, ať už přímo nebo prostřednictvím jiného orgánu, včetně justičních orgánů, provádět kontroly včetně inspekcí na místě v obchodních prostorách nebo v sídle právnických osob za účelem zjištění stávajícího skutečného majitele právnické dané osoby a ověření, zda jsou informace poskytnuté centrálnímu registru přesné, dostatečné a aktuální. Právo subjektu odpovědného za centrální registr ověřovat informace o skutečných majitelích nesmí být omezováno, znemožňováno či vylučováno."*

Je tedy zřejmé, že požadavek na kvalitu výstupu z registru skutečných majitelů je dle AML balíčku zásadní, to potvrzuje i již zmíněný požadavek dřívější implementace těchto ustanovení.

AMLD6 dále v tomto prvním oddílu upravuje přístup do registru skutečných majitelů. Pro účely hloubkové kontroly dle AMLR jsou k tomuto plně oprávněny povinné osoby. Pro dohled nad povinnými osobami jsou pak k přístupu k informacím z registru oprávněny i orgány stavovské samosprávy, tj. zde i komora. AMLD6 upravuje i přístup v případě tzv. oprávněného zájmu, tj. například pro novináře, nevládní organizace, akademickou obec, zde je ovšem rozsah informací, které bude možné těmto poskytnout, zúžen.

V oddílu druhém kapitoly druhé AMLD6 jsou upraveny registry bankovních účtů a elektronické systémy vyhledávání dat. Úkolem pro členské státy je zavést automatizované mechanismy, které umožní identifikaci osob, které vlastní či ovládají platební účty, bankovní účty, účty cenných papírů, kryptoaktiv atd. K těmto systémům pak mají mít přístup finanční zpravodajské jednotky a stejně tak i AMLA a orgány dohledu.

V oddílu třetím kapitoly druhé AMLD6 je pak upravena povinnost zavést tzv. jednotné místo pro přístup k informacím o nemovitostech. To má zajistit příslušným orgánům (včetně orgánu AMLA)

dálkový přístup k informacím o nemovitostech, a to včetně informací historických (požadavek směřuje alespoň k informacím od 8. července 2019). Jak již bylo uvedeno, zde je požadovaná implementace stanovena na rok 2029.

Kapitola třetí AMLD6 upravuje Finanční zpravodajské jednotky. V této kapitole jsou členské státy zavázány implementovat do svých právních předpisů širokou škálu oprávnění pro finanční zpravodajské jednotky. Jsou zde uvedeny výslovně oblasti a registry, do kterých mají mít finanční zpravodajské jednotky přístup. Jsou zde taktéž uvedeny povinnosti zajistit, aby tyto jednotky disponovaly dostatečnými zdroji pro svou činnost, byly nezávislé a mohly mezi sebou spolupracovat.

Tato kapitola taktéž požaduje po členských státech implementovat institut, který je již nyní částečně znám v rámci ZoAML (§ 20), to je pravomoc finanční zpravodajské jednotky pozastavit souhlas s provedením transakce či jej odepřít. AMLR taktéž požaduje zavedení oprávnění finančně zpravodajské jednotky (čl. 25 AMLD6) vydat pokyn, aby povinná osoba, při splnění podmínek, sledovala určité transakce klientů a poté o tomto podala finanční zpravodajské jednotce zprávu.

Členské státy mají taktéž zavést úpravu, která umožní finančním zpravodajským jednotkám upozornit povinné osoby na druh transakcí nebo činnosti, které představují významné riziko AML, či upozornit je přímo na konkrétní osoby nebo zeměpisné oblasti, které opět představují riziko. Finanční zpravodajské jednotky mají v rámci této kapitoly AMLD6 uvedeny povinnosti týkající se informování povinných osob, a to jak obecnou informační povinnost, tak i konkrétní zpětné vazby atd.

Předmětná kapitola taktéž upravuje povinnost členských států implementovat možnosti spolupráce mezi finančními zpravodajskými jednotkami, zakotvení informačních platforem ke vzájemnému sdílení informací atd.

Kapitola čtvrtá AMLD6 upravuje dohled v oblasti AML. Tato kapitola tak obsahuje povinnost členských státu implementovat požadavky, aby všechny povinné osoby podléhaly dohledu nad plněním povinností v oblasti AML. Takový dohled se má podle čl. 40 AMLD6 zakládat na posouzení rizik. Orgány dohledu mají mít uloženy i povinnosti vůči finančním zpravodajským jednotkám. Předmětná kapitola taktéž obsahuje rámce pro spolupráci dohledových orgánů, a to včetně např. možnosti tvořit kolegia dohledu, a to jak v rámci dohledu nad finančním sektorem, tak i nefinančním sektorem.

Předmětná kapitola taktéž obsahuje úpravu pro členské státy, které umožní přenést dohled na orgány stavovské samosprávy. Jsou zde určeny povinnosti, které v tomto případě musí členské státy implementovat. Jednou ze základních je, že takové orgány poté podléhají dozoru ze strany orgánu veřejné moci, kdy je přímo v čl. 52 AMLD6 uvedeno, co má tento dozor obnášet.

Oddíl čtvrtý kapitoly čtvrté AMLD6 poté upravuje povinnost členských států zavést do svých právních řádů peněžité sankce, správní opatření, penále a podmínky pro jejich zveřejnění. Stejně tak obsahuje tento oddíl povinnost zavést pravidla o výměně informací o takových sankcích, když mají orgány dohledu o takových uložených sankcích správních opatřeních informovat AMLA, která na svých internetových stránkách spravuje odkazy na zveřejnění provedená orgány dozoru.

Kapitola pátá AMLD6 je označena Spolupráce a zjednodušeně přikazuje členským státům zavést postupy, které umožní spolupráci a koordinaci mezi jednotlivými orgány dohledu. Tato kapitola obsahuje i samostatný článek týkající se spolupráce v oblasti dohledu nad auditory, konkrétně je toto upraveno v čl. 65. Stejně tak je v rámci dotčené kapitoly

upraven i příkaz, aby členské státy zavedly požadavky na dodržování mlčenlivosti pro členy orgánů dozoru a orgány stavovské samosprávy, pokud vykonávají činnost dohledu v rámci AML.

Kapitola šestá AMLD6 poté upravuje oblast ochrany údajů dle GDPR a kapitola sedmá AMLD6 obsahuje závěrečná ustanovení včetně určení termínu, do kdy je třeba jednotlivé části AMLD6 implementovat, což již bylo zmíněno.

AMLAR

Toto nařízení upravuje vznik, práva a povinnosti orgánu AMLA. Tento zcela nový orgán je konstituován hned v čl. 1 odst. 1 AMLAR. Jeho sídlem je určen Frankfurt nad Mohanem. Cíle tohoto orgánu jsou vymezeny v čl. 1 odst. 3 s tím, že se jedná např. o to, že AMLA *„předchází využívání finančního systému Unie k praní peněz a financování terorismu* (čl. 1 odst. 3 písm. a AMLAR), *zajišťuje kvalitní dohled v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na celém vnitřním trhu* (čl. 1 odst. 3 písm. c AMLAR), *podporuje a koordinuje výměnu informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami a mezi finančními zpravodajskými jednotkami a dalšími příslušnými orgány“* (čl. 1 odst. 3 písm. f AMLAR). K naplnění těchto cílů má AMLA v nařízení určeny různé nástroje, kterými toho má docílit.

Hned kapitola druhá je označena jako Úkoly a pravomoci. Úkoly zde vymezené mají charakter sledování vnitřního trhu a shromažďování informací, a to jak takových, které získá sám, tak i informací, které mu jsou povinny předávat orgány dohledu jednotlivých členských států či jejich finanční zpravodajské jednotky. Takové informace poté AMLA analyzuje a výsledky sdílí s dotčenými orgány. V této souvislosti je nutné upozornit na to, že AMLA zřídí centrální databázi pro boj proti praní peněz a financování terorismu (čl. 11 AMLAR), která bude obsahovat širokou řadu informací, stanovisek, uplatněných sankcí atd. AMLA má taktéž vymezené specifické úkoly k tzv. vybraným povinným osobám (čl. 2 odst. 1 bod 1 AMLAR), zjednodušeně se jedná v rámci Evropské unie o nejvýznamnější uvěrové instituce, finanční instituce nebo jejich skupiny, které budou vybrány AMLA. Vůči těmto má AMLA např. i pravomoc provádět přímý dohled. Tomuto se věnuje celý oddíl třetí druhé kapitoly. Kapitola druhá AMLAR taktéž uvádí další úkoly AMLA směrem k orgánům dozoru členských států, kdy vede jejich seznamy, provádí hodnocení, zda tyto orgány mají dostatečné zdroje, poskytuje jim různou pomoc či za určitých podmínek odstraňuje rozpory mezi těmito orgány.

AMLAR zná i pojem nevybrané povinné osoby (čl. 2 odst. 1 bod 2 AMLAR), kde se zjednodušeně jedná o osoby, které jsou hodnoceny jenom o trochu níže než vybrané povinné osoby. Vůči těmto AMLA uplatňuje tzv. nepřímý dohled vymezený v oddíle čtvrtém druhé kapitoly.

Oddíl pátý druhé kapitoly se věnuje blíže pravomocem a úkolům AMLA při kontrole nefinančního sektoru, kde je nutné upozornit na to, že bude AMLA pravidelně hodnotit jednotlivé orgány dohledu s ohledem na jejich výsledky při naplňování požadavků uvedených v AML balíčku. Tato úprava se týká i oblasti dohledů, pokud je v rámci členského státu zajišťuje stavovská organizace. Toto se tedy do budoucna bude týkat i dohledu vykonávaného Komorou auditorů ČR.

Jedním z důležitých úkolů AMLA je příprava regulačních a prováděcích technických norem. V rámci AML balíčku jsou často uváděna ustanovení, která obsahují zmocnění a příkaz pro přípravu takových norem. AMLAR poté v druhé kapitole obsahuje vymezení, jak bude proces tvorby těchto předpisů vypadat. Zjednodušeně lze říci, že AMLA po provedení potřebných postupů připraví a navrhne takové normy a předloží je k přijetí Komisi.

Kapitola třetí (Organizace orgánu), kapitola čtvrtá (Finanční ustanovení) a kapitola pátá (Zaměstnanci a spolupráce) se již věnují praktickým otázkám fungování AMLA, tj. organizační struktuře, procesům rozpočtu atd.

Závěrečná kapitola šestá poté upravuje změnu některých jiných nařízení Evropské unie, dále např. přechodná ustanovení týkající se posunutí účinností některých povinností vůči orgánům dohledu v nefinančním sektoru a taktéž i účinnost nařízení jako takového.

V souvislosti s tím je možné i zmínit, že Evropský parlament 18. prosince 2024 jmenoval první předsedkyni AMLA, a to Brunu Szego, která do té doby plnila funkci ředitelky AML sekce Banca d'Italia. V současné době je na internetových stránkách AMLA (amla.europa.eu) zřejmé, že tato najímá zaměstnance na různé pozice. S ohledem na množství úkolů, které má AMLA zajišťovat, a množství technických a regulačních norem, které mají být vydány, je zřejmé, že bude muset AMLA být velmi aktivní již od začátku.

TFR

Jedná se o nejkratší předpis z celého AML balíčku. Obsahuje 40 článků. Oblasti jeho působnosti určuje již předmět vymezený v čl. 1: *„Toto nařízení stanoví pravidla pro informace o plátcích a příjemcích peněžních prostředků doprovázející převody peněžních prostředků v jakékoli měně a pro informace o původcích a příjemcích kryptoaktiv doprovázející převody kryptoaktiv za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu, jejich odhalování a vyšetřování v případech, kdy je alespoň jeden z poskytovatelů platebních služeb nebo služeb souvisejících s kryptoaktivy zapojených do daného převodu peněžních prostředků nebo kryptoaktiv usazen v Unii, nebo kdy má v Unii své sídlo. Kromě toho toto nařízení stanoví pravidla pro vnitřní politiky, postupy a kontroly k zajištění provádění omezujících opatření v případech, kdy je alespoň jeden z poskytovatelů platebních služeb nebo služeb souvisejících s kryptoaktivy zapojených do převodu peněžních prostředků nebo kryptoaktiv usazen v Unii, nebo kdy má v Unii své sídlo.“*

Předmětné nařízení tak upravuje povinnosti poskytovatelů platebních služeb, a to jak plátce, tak příjemce peněžních prostředků, a povinnosti zprostředkujícího poskytovatele platebních služeb. Stejně tak TFR obsahuje povinnosti poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy, a to jak původce tak příjemce, a opět i zprostředkujících poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy. S těmito povinnostmi se auditoři nejvíce setkají při poskytování auditorských služeb těmto osobám, a to v rámci poznání právních předpisů, které se těchto týkají.

Závěr

Z článku je zřejmé, že AML balíček bude mít velký dopad jak na auditory, tak i na komoru v pozici dohledového orgánu. Velká část povinností, které AML balíček přináší, je v nějakém formátu platná již dnes. Nyní však toto bude koordinováno v rámci celé Evropské unie, když jsou tyto povinnosti unifikovány a jejich vymáhání bude podléhat posuzování centrálního orgánu. Všechny dotčené osoby, by tak neměly danou oblast podcenit, ale začít (v lepším případě již pokračovat) v posuzování toho, co již zavedené mají a co budou muset zavést. V tomto bodě bude nutno sledovat jaké pokyny a regulační a technické normy budou Komisí přijaty. Neméně důležité bude sledovat i jaké změny budou přijaty v rámci vnitrostátních právních předpisů, když nad implementací AML balíčku probíhají intenzivní přípravy. Dle účinnosti jednotlivých předpisů AML balíčku či jejich částí, to sice vypadá, že je času dost, doporučovali bychom ale této oblasti věnovat pozornost již nyní a nepodcenit ji.

Povinnosti auditorů podle AML zákona, které jsou prověřovány při kontrolách kvality

Ing. Petra Fridrichová
je vedoucí oddělení kontroly kvality auditorské činnosti Komory auditorů České republiky.

Praní špinavých peněz a povinnosti spojené s poskytováním služeb ze strany auditorů jsou upraveny zákonem č. 253/2008 Sb., a dalšími směrnicemi EU, které jsou do tohoto předpisu zapracovány.

Povinné osoby

Povinnými osobami jsou kromě auditorů také daňoví poradci, účetní poradci ve smyslu živnostenského zákona, realitní makléři, banky, spořitelní a úvěrní družstva a další finanční instituce.

Povinnosti povinných osob

Pokud je mezi auditorem a klientem sjednán obchodní vztah (tj. uzavření smlouvy o poskytnutí auditorských služeb), přičemž hodnota obchodu překročí 1 tis. EUR, je nutné klienta identifikovat.

U fyzické osoby postačí průkaz totožnosti. Auditor si z něj musí do spisu zaznamenat jméno, příjmení, datum narození, pohlaví, dále místo narození, adresu trvalého pobytu, státní občanství, číslo a druh průkazu totožnosti a dobu jeho platnosti. Případně lze doklad naskenovat a kopii do spisu uložit.

V případě fyzické osoby jednající za právnickou osobu je třeba rovněž získat údaje z obchodního rejstříku a mít k dispozici v případě fyzické osoby, která není členem statutárního orgánu právnické osoby, kromě dokladu totožnosti i plnou moc k zastupování (tzn. že jednatel takovou plnou moc předložit nemusí, ale například finanční ředitel ano).

Avšak v případě, kdy se jedná o podezřelý obchod, musí auditor klienta identifikovat vždy.

Co je podezřelý obchod?

Jednání uskutečněné za podezřelých okolností, tedy takové, které vykazuje znaky snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti či by finanční prostředky z něj plynoucí mohly být určeny k financování terorismu, nebo je s ním obchod jinak spojen.

Patří sem například situace, kdy:

- klient vybírá nebo převádí peníze na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
- klient uskutečňuje v rámci jednoho dne více peněžních operací, než je obvyklé,
- pokud má klient velké množství bankovních účtů a převádí své majetky bez zjevného ekonomického důvodu,
- klient přijímá platby pouze v hotovosti,
- klient úhrady svých závazků provádí na pobočkách banky přímo na účty dodavatelů vkladem v hotovosti, čímž se snaží zastřít svou totožnost.

Ve všech těchto uvedených případech nemusí vždy jít o podezřelý obchod, ale je třeba, aby auditor zvážil podezřelé okolnosti vždy s přihlédnutím ke konkrétnímu klientovi.

Naproti tomu o podezřelý obchod jde vždy, pokud ve vlastnické či řídící struktuře klienta vystupuje osoba pod mezinárodními sankcemi, např. z Ruské federace.

Jak provádět identifikaci?

V případě fyzické osoby za její přítomnosti a v případě právnické osoby na základě fyzické přítomnosti osoby oprávněné ji zastupovat.

U dokladu je třeba ověřit i to, že osoba na fotce je skutečně osoba, s níž jednáte, dále pro účely kontroly získat a zaznamenat již uvedené údaje, či je třeba mít k dispozici kopii platného dokladu totožnosti založeného ve spisu.

Kdy je prováděna kontrola klienta?

- Pokud hodnota obchodu mezi auditorem a klientem dosáhne částky 15 tis. EUR či vyšší.
- Pokud jde o politicky exponovanou osobu (osobu s politickým vlivem).
- Případně v dalších situacích dle § 9 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb.

Co je kontrola klienta?

Jde o získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodu, obchodního vztahu a informací o povaze podnikání klienta.

Jste povinni zjišťovat vlastnické a řídící struktury klienta a jeho skutečného majitele, sledovat obchodní vztah a přezkoumávat zdroje peněžních prostředků klienta.

Co je zjednodušená identifikace?

Zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta je možno provádět u obchodů s nižším rizikem zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu, pokud:

- je jejich nižší rizikovost řádně odůvodněna v hodnocení rizik podle § 21a zákona č. 253/2008 Sb.,
- nejsou označeny jako rizikové v hodnocení rizik na úrovni České republiky a
- nejsou naplněny podmínky pro provedení zesílené identifikace a kontroly klienta.

V tom případě postačí získat informace z dokladu totožnosti a informace o skutečném majiteli klienta.

Kdy je prováděna a co je zesílená identifikace a kontrola klienta?

Zesílená identifikace a kontrola klienta je prováděna v případě, že na základě hodnocení rizik podle § 21a zákona č. 253/2008 Sb. představuje klient nebo obchodní vztah zvýšené riziko legalizace výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

Opatření zesílené identifikace a kontrola klienta se uplatňuje také vždy při vzniku obchodního vztahu s osobou se zemí původu ve vysoce rizikové třetí zemi nebo s politicky exponovanou osobou.

Při zesílené identifikaci a kontrole klienta je nutno získat další dokumenty nebo informace o skutečném majiteli a zamýšlené povaze obchodního vztahu. Je nutno ověřit získané dokumenty a informace z více důvěryhodných zdrojů. Je požadováno provedení první platby v rámci obchodního vztahu z účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové instituce, která podléhá povinnostem identifikace a kontroly klienta.

Další povinnosti

Pokud se klient odmítne podrobit identifikaci, odmítne doložit oprávnění (plnou moc) k jednání za právnickou osobu, neposkytne potřebnou součinnost při kontrole, nelze identifikaci klienta z jiného důvodu provést anebo máte pochybnosti o pravdivosti údajů sdělených klientem, jste povinni smlouvu o poskytnutí služby s klientem neuzavřít.

Pokud zjistíte nesrovnalost mezi tvrzením klienta a zápisem v evidenci skutečných majitelů, máte povinnost na to klienta upozornit.

S politicky exponovanou osobou máte povinnost obchod neuskutečnit, pokud taková osoba nemůže věrohodně doložit původ svých peněžních prostředků či jiného majetku.

Jste povinni již uvedené informace o klientovi uchovávat alespoň po dobu 10 let (včetně kopií dokladů, údajů o první identifikaci klienta, vč. toho kým a kdy byla provedena, kopii ověřené plné moci, záznamy o veškerých krocích uskutečněných v rámci identifikace a kontroly klienta).

Podezřelý obchod jste povinni oznámit Finančnímu analytickému úřadu (FAÚ) bez zbytečného odkladu, a to prostřednictvím KA ČR.

Jste povinni vypracovat systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření, který bude obsahovat znaky podezřelých obchodů, způsob identifikace klienta, postupy pro provádění kontroly klienta, metody posuzování rizik atd.

Jste povinni zaměstnance v této oblasti minimálně jednou ročně proškolit.

Sankce za nesplnění povinnosti

Za nesplnění povinnosti identifikace, kontroly či povinnosti uchovávat údaje hrozí pokuta až 10 mil. Kč. Pokutováno je i nedodržení informační povinnosti či povinnosti oznámit podezřelý obchod.

Upozornění na informační povinnost auditorů dle AML zákona

Novelizované ustanovení § 22 zákona č. 253/2008 Sb. upravuje pravidla pro určení a oznamování kontaktní osoby povinnými osobami. Auditoři tak musí informovat FAÚ o určení kontaktní osoby (pokud je auditor OSVČ, určí jako kontaktní osobu sebe). Dále byl rozšířen okruh oznamovaných informací.

Auditoři OSVČ a auditorské společnosti měli povinnost informovat FAÚ o své kontaktní osobě do 30 dnů od nabytí účinnosti příslušné vyhlášky Ministerstva financí ČR. Zmíněná vyhláška byla uveřejněna ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv pod č. 420/2024 Sb. a nabyla účinnosti 1. února 2025. Informovat FAÚ tedy bylo nutno do 3. března 2025.

Informace dle vyhlášky č. 420/2024 Sb. se poskytují FAÚ prostřednictvím interaktivního formuláře na webu FAÚ https://formulare.fau.gov.cz/ a odesílají se jako soubor .xml přes datovou schránku. Ve formuláři je nutné vyplnit veškeré požadované informace o kontaktní osobě, jako je její telefonní číslo (včetně mezinárodní předvolby jako +420), e-mail, specifické zařazení, kontaktní hodiny v rámci dne a poznámky. Při nesplnění této informační povinnosti lze uložit pokutu až do výše 10 mil. Kč.

Dotazy a odpovědi z oblasti AML a etiky

Lenka Čiperová
působí na katedře finančního účetnictví a auditingu Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze a v oddělení metodiky auditu a účetnictví Komory auditorů ČR. V roce 2014 se stala členkou ACCA (The Association of Chartered Certified Accountants).

Upozorňujeme, že odpovědi Komory auditorů ČR (KA ČR) na uvedené dotazy jsou založeny na současném znění právních předpisů a jejich převažujících interpretacích, které se mohou v budoucnosti změnit. Doporučujeme proto ověřit si závěry uvedené v odpovědích.

Dále upozorňujeme, že KA ČR nemůže vydávat závazná stanoviska a nemůže suplovat funkci regulátora účetnictví a auditu. Závazná stanoviska může vydávat pouze soud. KA ČR tedy žádným způsobem neodpovídá za jakoukoli škodu, která by vznikla třetím osobám v souvislosti s využíváním názoru prezentovaného v těchto odpovědích. Při zpracování odpovědí jsme vycházeli ze skutečností popsaných v dotazech.

Povinnost identifikace klienta

Dotaz

Před podpisem smlouvy o provedení auditu jsme požádali jednatele společnosti o jeho osobní doklad s tím, že podle zákona o boji proti praní špinavých peněz potřebujeme provést jeho identifikaci. Ten to odmítl s odůvodněním, že jeho osobní údaje jsou uvedeny v rejstříku a audit se týká společnosti. Jak máme postupovat?

Odpověď

Povinnost provést identifikaci a její podmínky ukládá auditorovi jako povinné osobě ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML zákon"). Ustanovení § 8 odst. 11 AML zákona ukládá klientům povinnost informace poskytnout, včetně předložení příslušných dokladů, přičemž povinná osoba může pro účely tohoto zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace pro naplnění účelu tohoto zákona, a to bez souhlasu klienta.

Pokud se klient odmítne podrobit předepsané identifikaci, musí dle ustanovení § 15 odst. 1 AML zákona povinná osoba odmítnout uskutečnění obchodu nebo navázání obchodního vztahu. Pro auditora to prakticky znamená, že s takovým klientem nesmí uzavřít smlouvu a nesmí zahájit audit.

V této souvislosti si dovolujeme upozornit na Metodický pokyn č. 8 Finančního analytického úřadu – Kopírování průkazů totožnosti pro účely AML zákona. V souladu s aktualizovaným zněním tohoto pokynu, které reaguje na připomínky Úřadu pro ochranu osobních údajů, by pořizování kopií průkazu totožnosti mělo být navázáno na hodnocení rizik auditora. K pořizování kopií průkazů totožnosti klientů při jejich identifikaci tváří v tvář by nemělo docházet plošně, nýbrž pouze na základě posouzení rizik praní špinavých peněz a financování terorismu a posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle čl. 35 EU nařízení EU 2016/679 (General Data Protection Regulation).

Identifikace obce

Dotaz

Při identifikaci klienta, konkrétně obce nebo města, jsme narazili na problém, kdo je oprávněn podepsat identifikaci v rámci AML za město či obec. Dle výkladů k AML by to měl být statutární zástupce identifikovaného subjektu. Podle různých právních výkladů by starosta obce či města neměl být osobou podepisující, protože není statutárním zástupcem daného subjektu. Kdo tedy má identifikaci podepsat? Má ji podepsat jiná oprávněná osoba či více osob společně, např. tajemník nebo rada obce nebo města, nebo je v pořádku identifikovat jako podepisující osobu starostu?

Odpověď

V souladu s požadavkem § 8 odst. 1 písm. b) AML zákona, je povinná osoba (auditor) povinna první identifikaci klienta právnické osoby provést za fyzické přítomnosti fyzické osoby jednající za klienta. Domníváme se, že v případě klienta – obce/města bude primárně takovou osobou v souladu s § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, starosta, který obec (právnickou osobu) zastupuje navenek.

V případě další identifikace právnické osoby je povinná osoba (auditor) povinna postupovat v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 písm. b) AML zákona a v případě obce/města zaznamenat identifikační údaje a ověřit z dokladu o existenci právnické osoby získaného z důvěryhodného zdroje a v rozsahu podle § 8 odst. 2 písmene a) AML zákona provést identifikaci fyzické osoby, která za právnickou osobu jedná v daném obchodu nebo při vzniku obchodního vztahu. Dle našeho názoru, i zde musí mít osoba oprávnění za právnickou osobu jednat, a to buď přímo ze zákona (starosta), nebo na základě plné moci.

V případě, že je osoba jednající za právnickou osobu zastoupena jinou osobou na základě plné moci, je třeba identifikovat tuto osobu a zajistit si originál či úředně ověřenou kopii plné moci v souladu s požadavkem § 16 odst. 1 písm. h) AML zákona.

Kontrola klienta

Dotaz

Obracíme se na vás s dotazy týkajícími se povinnosti provádění kontrol klienta v souladu s AML předpisy. Rádi bychom se informovali, jak často je nutné provádět kontrolu klienta po jeho identifikaci na začátku zakázky. Dále bychom chtěli vědět, v jakých případech je třeba aplikovat zesílenou kontrolu klienta a za jakých okolností je možné využít kontrolu zjednodušenou.

Odpověď

Povinnost provést kontrolu klienta a podmínky jejího provádění jsou stanoveny v § 9 AML zákona. V souladu s ustanovením § 9 odst. 2 písm. d) AML zákona kontrola klienta představuje nejen počáteční identifikaci klienta, ale i průběžné sledování obchodního vztahu. To zahrnuje pravidelné přezkoumávání obchodů prováděných v průběhu daného vztahu za účelem zjištění, zda jsou tyto obchody v souladu s tím, co je povinné osobě známo o klientovi a jeho podnikatelském a rizikovém profilu. Upozorňujeme, že kontrola klienta (počáteční i průběžná) je naprosto klíčovým opatřením v rámci prevence AML a navazuje na jeho identifikaci.

V souladu s ustanovením § 9 odst. 3 AML zákona provádí povinná osoba kontrolu klienta v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, přičemž tento rozsah závisí na typu klienta, povaze obchodního vztahu, produktu nebo obchodu. Obecně platí, že auditor, jako povinná osoba, stanoví míru kontroly klienta pro každou konkrétní situaci na základě identifikovaných rizik.

Povinná osoba může dle ustanovení § 13 odst. 1 AML zákona provádět zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta ve vztahu ke kategoriím klientů, obchodních vztahů, produktů nebo obchodů s potenciálně nižším rizikem zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu, pokud je jejich nižší rizikovost řádně odůvodněna v hodnocení rizik, nejsou označeny jako rizikové v hodnocení rizik na úrovni České republiky a nejsou naplněny podmínky pro provedení zesílené identifikace a kontroly klienta.

Pokud se vyskytne rizikový faktor, bude třeba dle ustanovení § 9a odst. 1 AML zákona provést zesílenou identifikaci a kontrolu klienta. Dále je dle ustanovení § 9a odst. 2 AML zákona zesílená identifikace a kontrola klienta povinná vždy při vzniku a v průběhu obchodního vztahu s osobou pocházející z vysoce rizikové třetí země, před uskutečněním obchodu souvisejícího s takovou třetí zemí a před uskutečněním obchodu nebo při uzavírání obchodního vztahu s politicky exponovanou osobou.

Postup auditora v případě podezření na spáchání hospodářského trestného činu

Dotaz

Jak má auditor postupovat, pokud při provádění auditorské činnosti zjistí skutečnosti, o kterých se lze důvodně domnívat, že naplňují skutkovou podstatu hospodářského trestného činu? Hrozí auditorovi sankce v případě, že o těchto skutečnostech informuje orgány činné v trestním řízení?

Odpověď

V souladu s ustanovením § 21 odst. 5 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA") je auditor povinen, zjistí-li při provádění auditorské činnosti skutečnosti uvedené v § 21 odst. 3 ZoA nebo skutečnosti, o kterých se lze důvodně domnívat, že mohou naplnit skutkovou podstatu hospodářského trestného činu, trestných činů úplatkářství nebo trestných činů proti majetku, neprodleně písemně informovat řídicí a kontrolní orgán účetní jednotky nebo zastupitelstvo územního samosprávného celku nebo městské části hlavního města Prahy v případě, kdy účetní jednotkou je územní samosprávný celek nebo městská část hlavního města Prahy.

Na základě jiných právních předpisů má dále auditor povinnost informovat zákonem vymezené třetí strany, a to například v následujících případech:

- podezření na podezřelý obchod podle § 18 AML zákona,
- plnění zákonem uložené povinnosti překazit nebo oznámit vybrané trestné činy příslušným orgánům v souladu s § 367 a § 368 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Plnění těchto dvou uvedených informačních povinností se dle § 15 odst. 3 ZoA nepovažuje za porušení mlčenlivosti. V ostatních případech je auditor povinen vyhodnotit, zda informování třetí strany není porušení mlčenlivosti uložené § 15 ZoA. Za porušení povinnosti stanovené ZoA může být auditorovi či auditorské společnosti uloženo kárné nebo jiné opatření, dle Hlavy III. ZoA. Pro posouzení každé konkrétní situace doporučujeme konzultaci s právníkem.

Poskytování daňových služeb auditním klientům

Dotaz

Může auditor auditním klientům, u nichž provádí audit účetní závěrky, poskytovat daňové služby, např. zpracovávat jim daňové přiznání nebo zastupovat je před FÚ?

Odpověď

Je třeba rozlišovat, kdo je auditním klientem. Pokud je klientem subjekt veřejného zájmu, je poskytování daňových služeb současně s povinným ověřením účetní závěrky subjektům veřejného zájmu v souladu s čl. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES (dále jen „nařízení") zakázáno. Ustanovení § 43b ZoA pak stanoví výjimky z tohoto zákazu.

U ostatních auditních klientů poskytování daňových služeb současně s auditem účetní závěrky není ZoA výslovně zakázáno, ale může ohrožovat nezávislost auditora definovanou Etickým kodexem vydaným KA ČR (dále jen „etický kodex"), který je pro auditory závazný (§ 13 ZoA). Auditor je povinen v případě každé i opakující se zakázky posoudit svoji nezávislost v souladu s § 14 ZoA a písemně ji zdokumentovat. Poskytování daňových služeb může být zdrojem hrozby

prověrky po sobě samém nebo hrozby protekčního vztahu, kterou musí každý auditor vyhodnotit na základě posouzení konkrétní situace vždy před přijetím zakázky týkající se daňových služeb.

V praxi existuje široká škála daňových služeb, které představují pro auditora různou míru rizika. Základní orientaci v této oblasti poskytuje auditorovi etický kodex, který se v části 604 touto problematikou zabývá. Z pohledu auditora je třeba vždy zvažovat aplikaci požadavků etického kodexu v kontextu konkrétní situace auditního klienta.

Prohlášení nezávislosti auditního týmu

Dotaz

Zajímalo by nás, zda je povinnost mít podepsaná prohlášení o nezávislosti členů týmu ke každé zakázce o ověření účetní závěrky. Případně z čeho vyplývá tato povinnost? Stačí mít podepsané jedno prohlášení za tým při zahájení auditu nebo je potřeba prohlášení sepsat i při ukončení auditu? Je možné si vést nějakou elektronickou evidenci nebo je třeba mít prohlášení v listinné podobě?

Odpověď

Ze znění ustanovení § 14 ZoA vyplývá, že auditor a všechny osoby, které by mohly ovlivnit výsledek povinného auditu (např. členové auditního týmu, auditorovi experti), musí být nezávislí na účetní jednotce, ve které provádí auditorskou činnost. V případě povinného auditu musí být nezávislí nejméně po dobu odpovídající účetnímu období, za které se účetní závěrka nebo konsolidovaná účetní závěrka sestavuje, a dále do vydání zprávy auditora. Auditor má vždy před přijetím zakázky, resp. jejím pokračováním, povinnost svou nezávislost a nezávislost svého týmu posoudit, vyhodnotit případná rizika jejího ohrožení, přijmout ochranná opatření s cílem tato rizika zmírnit a všechny tyto skutečnosti zdokumentovat ve svém spise (§ 14b ZoA). Nezávislost auditora při provádění auditu je detailněji řešena v části 4A Etického kodexu vydaného KA ČR. Konkrétně odstavec R400.30 stanoví dobu, po kterou je nezávislost auditora a členů jeho týmu vyžadována.

Mezinárodní auditorský standard ISA 220 (revidované znění) *Řízení kvality auditu účetní závěrky* (dále jen „ISA 220R“) v odst. 41 stanoví auditorovi povinnost v dokumentaci auditu popsat zjištěné záležitosti, relevantní diskuse s pracovníky a přijaté závěry týkající se mimo jiné plnění povinností vyplývajících z příslušných etických požadavků, včetně požadavků na nezávislost. ISA 220R dále stanoví partnerovi odpovědnému za zakázku povinnost před datem zprávy auditora převzít odpovědnost za posouzení toho, zda byly splněny příslušné etické požadavky včetně požadavků na nezávislost. Aby bylo možné doložit, že bylo provedeno posouzení nezávislosti auditora a jeho týmu minimálně k datu zahájení zakázky a po dobu trvání zakázky, domníváme se, že v auditním spise musí být nezávislost jednotlivými členy potvrzena. Forma tohoto potvrzení bude vycházet z interních postupů řízení kvality konkrétního auditora.

Pro úplnost doplňujeme, že kromě již uvedené povinnosti dokumentace nezávislosti auditora a jeho týmu na jednotlivých zakázkách má auditor také povinnost minimálně jednou ročně obdržet písemná potvrzení příslušných pracovníků, že dodržují požadavky na nezávislost dle odst. 34 písm. b) Mezinárodního standardu pro řízení kvality ISQM 1 *Řízení kvality u firem provádějících audity nebo prověrky účetních závěrek, ostatní ověřovací zakázky či zakázky na související služby* (dále jen „ISQM 1“).

Domníváme se, že je možné vést elektronickou evidenci potvrzení o nezávislosti. Tento závěr podporuje např. odst. A99 ISQM 1, ve kterém jsou uvedeny příklady technologických zdrojů umožňující využití IT aplikace pro sledování nezávislosti.

Pro doplnění upozorňujeme na skutečnost, že Rada pro veřejný dohled nad auditem (RVDA) se v rámci kontroly kvality auditu pravidelně zaměřuje na problematiku dodržování požadavků ZoA. Jedním ze zjištění RVDA vyplývajících např. ze Zprávy o činnosti za rok 2024 je skutečnost, že v rámci kontrol kvality byly identifikovány nedostatky v procesu přípravy na povinný audit a posuzování rizika ohrožení nezávislosti před přijetím auditní zakázky dle požadavků § 14 ZoA. Postupy, které má podle ZoA auditor provést před přijetím zakázky, byly v těchto případech provedeny a dokumentace k nim vypracována až po přijetí zakázky, podpisu smluv o auditu a začátku auditorských prací.

Představení softwarových produktů pro auditorskou praxi

Komora auditorů ČR letos obnovila organizaci semináře zaměřeného na prezentace softwarů (SW) pro podporu práce auditora. Seminář *Využití softwarových produktů v auditorské praxi* proběhl 14. října 2025 a vystoupilo na něm pět dodavatelů SW produktů pro práci auditora, resp. malé a střední auditorské praxe. Na následujících stránkách vám přinášíme představení dotyčných softwarových produktů. Najdete zde stručné popisy, přehledy funkcionalit, kontakty a rozhovory se zástupci dodavatelů. Pořadí, v jakém jsou softwarové produkty uvedeny, odpovídá pořadí, v jakém se uskutečnila jejich prezentace na semináři, které bylo určeno losováním.

Popis softwaru IDEA

Firma: J + Consult spol. s r.o., Čapkova 2/195, 140 00 Praha 4
Kontakt: Ing. David Zítko, idea@jconsult.cz, tel.: 734 575 872
Web: www.jconsult.cz

Charakteristika a hlavní funkce nabízeného SW

Software IDEA (Interactive Data Extraction and Analysis) byl vyvinut v osmdesátých letech 20. století pro potřeby Nejvyššího kontrolního úřadu v Kanadě. Od roku 1987 software jako komerční produkt nabízel Kanadský institut certifikovaných účetních (CICA) a od roku 2001 tento analytický nástroj vyvíjí společnost CaseWare.

IDEA využívá více než 500 tisíc uživatelů po celém světě ve 130 zemích. Software IDEA je lokalizován do 14 jazyků samozřejmě včetně češtiny.

V dnešní době je vše o datech – jejich získávání, konsolidaci a analýze. IDEA je nezávislý a vysoce produktivní, a přitom snadno použitelný kontrolní a analytický nástroj, umožňující import široké škály datových formátů a následnou analýzu těchto (nejen účetních) dat. Jeho prostřednictvím lze vytvářet vzorky, provádět výběry, spojovat databáze a výsledky testů následně vizualizovat a exportovat do standardních formátů pro další použití. IDEA disponuje více než stovkou kontrolních funkcí. Umožňuje vytvářet makra pro opakující se postupy a dokáže tak ušetřit uživatelům značné množství času. Díky IDEA mohou auditoři provádět testy nad celým souborem dat, nikoliv jen na vybraných položkách.

Jaké služby společnost nabízí v souvislosti s nabízeným SW (podpora, instalace, zaškolení apod.)

Ke zvládnutí tohoto nástroje stačí uživateli zpravidla jednodenní zaškolení, na které lze později navázat školením pro pokročilejší uživatele (pokročilé funkce, programování maker). Společnost J + Consult tato školení zajišťuje v Praze ve svém sídle, přímo na adrese uživatelů softwaru IDEA či online.

Dále zajišťujeme uživatelům hotline podporu, v rámci které může uživatel řešit případné technické záležitosti a získat nápovědu a pomoc související s ovládáním softwaru, importem dat apod.

Pro koho je primárně SW určen

IDEA je primárně určena pro auditory (pro analýzu účetních dat), ale v průběhu času si našla příznivce z řad interních auditorů, zaměstnanců bank a pojišťoven, IT specialistů a analytiků a velmi významnou skupinu uživatelů tvoří zaměstnanci státní správy (finanční a celní správa, policie, granty a fondy, komunál atd.).

Počet instalací nebo reference

Software využívají 3 ze 6 globálních auditorských firem. V České a Slovenské republice analyzuje svá

data pomocí tohoto nástroje přes 3 500 uživatelů.

Pravidla stanovení ceny SW a její orientační výše

Základní single licence softwaru je poskytována formou pronájmu, nejčastěji na roční období. Single licence je určena jednomu uživateli a vázána na jeden počítač.

V tomto poplatku je zahrnut také nárok na update a případně nové verze IDEA, 30% sleva na školení, přístup na prémiovou část webu a také službu hotline.

Kromě single licence je možné pořídit také sdílenou licenci (sdílí neomezený počet uživatelů).

Aktuální ceník zájemcům zasíláme na vyžádání. Mohou nás kontaktovat na idea@jconsult.cz. Dle počtu uživatelů bude cenová nabídka výsledkem individuální cenové kalkulace.

Další informace

Společnost J + Consult je výhradním distributorem softwaru IDEA pro Českou a Slovenskou republiku již od roku 1994 a zajišťuje uživatelům veškerý servis související s jeho užíváním.

Rozhovor s Davidem Zítkem z firmy J + Consult spol. s r.o. prodávající software IDEA

Ing. David Zítko
vystudoval obor Provoz a ekonomika na České zemědělské univerzitě v Praze. V letech 2010 až 2019 pracoval jako asistent auditora a účetní ve společnosti JConsult Audit s.r.o. Od roku 2020 do roku 2023 působil jako asistent auditora ve společnosti Audit Servis s.r.o. a v roce 2023 se stal auditorem. Od roku 2023 je auditorem a jednatelem společnosti JConsult Audit s.r.o. Dále také od roku 2008 působí jako konzultant ve společnosti J + Consult spol. s.r.o., jehož náplní práce je podpora a asistence při analýzách dat klientů, školení SW IDEA pro klienty z řad auditorů, daňových poradců a státní správy, technická podpora SW IDEA.

Kdy a jak jste se osobně dostal k prodeji SW pro auditory?

Poprvé jsem se setkal se softwarem IDEA při studiu na vysoké škole, tedy před více než patnácti lety. Tenkrát se nejednalo přímo o prodej softwaru, ale nastoupil jsem do společnosti J + Consult a tehdy její sesterské společnosti JConsult Audit jako juniorní účetní a asistent auditora. IDEA se zde využívala a stále využívá v praktických aplikacích, a byla to tedy pro mne příležitost začít se s tímto softwarem za přispění zkušenějších kolegů učit a seznamovat. Po ukončení studia jsem pak nastoupil na plný úvazek a postupně se začal věnovat školení softwaru IDEA a podpoře klientů, z velké části auditorů, při řešení jejich technických a zejména uživatelských problémů. Zřejmě i častý kontakt s kolegy auditory ve mně probudil větší zvědavost a zájem pro vstup do této profese.

Proč si myslíte, že by měl auditor ve své práci využívat auditorský SW, jaké jsou hlavní přínosy použití auditorského SW?

Můžeme říci, že využití specializovaného auditorského softwaru, ať už jde o IDEU zaměřující se na analýzu dat, či jiných softwarů (například pro vedení spisu), má za cíl zefektivnění a zkvalitnění práce každého auditora. Není asi ničím překvapujícím, že požadavky na kvalitu zpracování a dokumentace auditních zakázek neustále narůstají a je zapotřebí se této situaci přizpůsobit. To, na co dříve stačila tužka a papír, později nahradily nástroje MS Office a dnes postupně nahrazují specializované nástroje cílené pro audit.

Software je pro auditora něčím jako výrobním nástrojem, a tak jako nebude fungovat výroba

limonád bez stáčecí linky, nebude fungovat práce auditora bez specializovaného softwaru.

V čem vidíte hlavní specifika prodeje SW auditorům?

Profese auditora je mimořádně náročná a vyžaduje od jejich nositelů multidisciplinární znalosti téměř renesanční šíře. Auditoři jsou z povahy své činnosti skeptičtí a konzervativní, zároveň jsou jako uživatelé velmi nároční.

Pro nás je z tohoto pohledu velice důležité zajištění externí podpory zejména novým, ale i stávajícím uživatelům, aby nezůstalo jen u prvního kroku, a to vlastního pořízení softwaru, ale došlo také k jeho řádné implementaci do zavedených postupů a investice se skutečně vrátila ve formě úspory času a zkvalitnění a zpřesnění výstupů při realizaci auditních zakázek.

V čem je podle Vás největší přínos vašeho auditorského SW pro auditora?

Účetnictví v dnešní době není jen účetní deník a k tomu šanon s doklady. Účetnictví v širším smyslu je třeba chápat jako komplexní systém, který má mnoho vstupů popisujících všechny hospodářské operace ve firmě. Z tohoto vyplývá velké množství dat, která pocházejí s různých zdrojů a oblastí činnosti podniku, ať už jde o prodej, nákup, skladové hospodářství či mzdovou oblast. Tato data jsou často výsledkem automatických procesů v podobě přenosů dat z externích modulů, automatizovaných výpočtů či automatického účtování dokladů. Zejména poslední zmíněné se dnes stává stále významnějším především díky nástupu umělé inteligence.

Ověření takto rozsáhlých dat je proto možné, jen pokud je zpracováváme a analyzujeme jako celek a máme možnost „rekonstrukce" dat agregovaných v účetnictví z detailu zdrojových sestav. A v tom je právě hlavní přednost softwaru IDEA, kdy nejsme žádným způsobem omezeni objemem či formátem analyzovaných dat.

V čem spatřujete hlavní konkurenční výhodu SW, který Vaše firma prodává?

Software IDEA je celosvětově užívaným nástrojem vyvíjeným kanadskou společností CaseWare. Právě zpětná vazba uživatelů z celého světa umožňuje implementovat do softwaru nové funkce a reagovat tak na nejnovější trendy v oblasti auditu a analýzy dat. Další nespornou výhodou pro naše uživatele je lokalizace softwaru pro český trh a z naší strany plná technická i uživatelská podpora.

Jaký je Váš názor na nástup informačních technologií využívajících umělou inteligenci a jejich vliv na auditorskou profesi?

S automatizací jsme se samozřejmě setkávali již před nástupem umělé inteligence v podobě automatizovaných výpočtů mezd, odpisů apod. Tyto výpočty jsou založeny na neměnných algoritmech, a byla-li z pohledu kontroly objevena chyba v nastavení, dalo se přepokládat, že stejná chyba bude napříč celým účetním obdobím, a její identifikace i oprava byla proto snadná. Fungování umělé inteligence je však jiné. Bude-li využita pro automatické účtování, například načítání faktur, a identifikujeme-li nesrovnalost v chybné klasifikaci transakce na daný účet, nemůžeme si být jisti, kolik faktur a v jakých částkách bylo takto nesprávně účtováno. Dopad na kvalitu finálních výkazů je pak zřejmý. Výzvou pro auditory bude na takové situace reagovat a zvolit vhodné postupy k jejich odhalení.

Jaké jsou Vaše plány v rozvoji Vaší firmy a SW, který prodáváte?

Aktuálně je všude skloňován pojem „umělá inteligence". Do budoucna je tak nepochybně velkou výzvou její implementace do softwaru IDEA s cílem pomoci analytikovi nahlédnout do dat ještě detailněji a v kratším čase.

Stejně tak si uvědomujeme potřeby našich klientů, kteří často chtějí komplexní řešení od jednoho dodavatele, proto se do budoucna chystáme nabízet

další produkty rodiny CaseWare. První takovou vlaštovkou je nástroj Extractly, který jsme prezentovali na proběhlém semináři pro auditory. Uživatelům poslouží pro vytěžování dat z pdf dokumentů do MS Excel a jejich následnému zpracování s využitím právě umělé inteligence.

Čím dalším se Vaše firma zabývá kromě prodeje SW auditorům?

Pro nás vztah s klientem nekončí prodejem softwaru, ba právě naopak. Následné zaškolení uživatelů a podpora při užívání softwaru je prací na plný úvazek. Tím spíše, že naši uživatelé se neomezují jen na auditory, ale pocházejí z mnoha různých profesí, musíme neustále sledovat vývoj a trendy v různorodých oblastech.

Co byste vzkázal (nebo popřál) prostřednictvím tohoto rozhovoru auditorům?

Všem auditorům bych popřál hlavně pevné zdraví, pevné nervy a dostatek (platících) klientů. A nám bude ctí, pokud jim budeme moci v jejich náročné profesi pomáhat.

Popis softwaru AUDITEV

AUDITEV

Firma: DATEV eG, odštěpný závod, Vlněna 526/5, 602 00 Brno
Kontakt: Ing. Hana Papáčková, audit@datev.cz
Web: www.datev.cz (v budoucnu rovněž www.auditev.com v češtině)

Charakteristika a hlavní funkce nabízeného SW

- Moderní a přehledné uživatelské prostředí softwaru, který umožňuje kompletní zpracování auditorského spisu a vedení auditorské dokumentace v souladu s ISA standardy.
- Bezpečné cloudové řešení, které lze spustit z každého internetového prohlížeče a jenž běží na vlastních cloudových serverech DATEV.
- Žádné instalace softwaru a minimální nároky na kapacity a použitý hardware zákazníků.
- Předefinované optimalizované postupy a vzorové pracovní listy v češtině i angličtině pro jednodušší audity i komplexní zakázky.
- Nástroje pro posouzení rizik.
- Plánování a provádění periodických auditů.
- Analýzy dat.
- Podpora práce v auditorském týmu s definicí rolí a přístupových práv jednotlivých členů.
- Rychlé a přehledné souhrny výsledků práce a jejich kontrola.
- Archivace a exporty dokumentace i mimo cloud.

Jaké služby společnost nabízí v souvislosti s nabízeným SW (podpora, instalace, zaškolení apod.)

Instalace softwaru AUDITEV není nutná, cloudové řešení běží v internetovém prohlížeči jako běžná stránka na internetu.

V případě potřeby zajistíme zákazníkům školení uživatelů (online či na místě).

Zákazníkům je poskytována rovněž průběžná podpora při užívání softwaru (online či telefonicky).

Pro koho je primárně SW určen

Auditoři a asistenti auditorů.

Počet instalací nebo reference

Novinka od roku 2026.

Pravidla stanovení ceny SW a její orientační výše

Za užívání softwaru vč. cloudu a úložiště dat se platí měsíční paušál, jehož výše je stanovena dle počtu současně přistupujících uživatelů (za každého uživatele cca tisíc Kč měsíčně) a počtu zákazníků, pro které se audit zpracovává (za každých 5 zákazníků cca pět set Kč měsíčně, přičemž prvních 5 zákazníků je již obsaženo v ceně licencí).

Rozhovor s Robertem Pospíchalem z firmy DATeV.cz s.r.o. prodávající software AUDITEV

Ing. Robert Pospíchal
je do roku 2001 jednatelem společnosti DATEV.cz s.r.o. a od roku 2022 taktéž vedoucí odštěpného závodu německého DATEV eG v České republice a na Slovensku.

Kdy a jak jste se osobně dostal k prodeji SW pro auditory?

Významná německá IT společnost DATEV eG, která se specializuje na software a související služby pro daňové poradce, auditory a jejich klienty, pořádala v roce 2000 výběrové řízení na jednatele své nové společnosti v České republice. Toto výběrové řízení jsem úspěšně absolvoval a od té doby se kromě jiného zabývám softwarem pro auditory. Konkrétně v České republice jsme uvedli na trh v roce 2002 první generaci našeho softwaru DATEV-AUDIT, od roku 2006 jsme začali v této oblasti působit i na Slovensku.

Proč si myslíte, že by měl auditor ve své práci využívat auditorský SW, jaké jsou hlavní přínosy použití auditorského SW?

Auditorský spis je důležitý výsledný produkt každého statutárního auditu, ve kterém auditor dokumentuje všechny své kroky a činnosti a kterým současně svoji práci v případě potřeby i prokazuje. Audit je proces složitý, který obzvláště po nástupu ISA zahrnuje velké množství povinných postupů, procedur a dokumentů ke zpracování.

Zvládat tuto činnost efektivně a kvalitně bez pomoci nějakého dobrého softwarového nástroje je velmi složité. Když k tomu přičteme i vliv neustále se měnících auditorských standardů a souvisejících zákonů a předpisů, je bez softwaru prakticky

nemožné vše ve své každodenní práci zvládat, aniž by to mělo vliv na úroveň a rychlost prováděných auditů.

V čem vidíte hlavní specifika prodeje SW auditorům?

V oblasti poskytování softwarových nástrojů pro auditory jsou kladeny na jejich dodavatele velké nároky, neboť potencionální uživatelé jsou profesně vysoce kvalifikované osoby a subjekty se specifickými požadavky a potřebami. Rovněž má na oblast softwarových nástrojů vliv celá řada jak obecných, tak speciálních standardů a zákonů, které musí dobrý dodavatel neustále sledovat a své produkty adekvátně aktualizovat. Trh auditorů je ale současně regulován povinností členství v profesní komoře, což omezuje počet potenciálních zákazníků. Všechny tyto aspekty tak vytváří pro dodavatele softwaru auditorům náročné prostředí k působení.

V čem je podle Vás největší přínos vašeho auditorského SW pro auditora?

Naše nová generace auditorského softwaru AUDITEV, kterou uvedeme na trh v příštím roce, je zcela nové cloudové řešení, které využívá všech nejmodernějších IT technologií a postupů při zachování plné bezpečnosti dat.

Program rovněž funguje v souladu s moderními IT trendy a z pohledu uživatelského prostředí je přehledný a jednoduchý na ovládání. To vše práci uživatelům značně zjednodušuje a zrychluje, přitom ale zachovává všechny potřebné funkcionality pro řádné vedení auditorského spisu.

V čem spatřujete hlavní konkurenční výhodu SW, který Vaše firma prodává?

Kromě silného zázemí významné mezinárodní firmy a moderního UI designu a přehledného ovládání programu je naše hlavní konkurenční výhoda v použití nejmodernějších bezpečných cloudových technologií. Uživatel tak má program přístupný z každého zařízení s internetovým prohlížečem, tedy nejen z počítače či notebooku, ale i např. z tabletu či mobilního telefonu. Nic tedy není třeba instalovat, program se spustí jako běžná internetová stránka. Nevyužíváme žádný cloud třetích stran, máme vlastní servery umístěné na území Evropské unie a uživatel přesně ví, kde jsou jeho data uložena. Využití cloudu rovněž výrazně snižuje nároky na IT vybavení každého našeho zákazníka, nejsou potřebná žádná drahá koncová zařízení či výkonné servery s obrovskými kapacitami. A všechno toto je obklopeno i profesionálním servisem a podporou zákazníků z naší strany.

Jaký je Váš názor na nástup informačních technologií využívajících umělou inteligenci a jejich vliv na auditorskou profesi?

AI bude mít na práci auditora velký vliv. Nemyslím však způsobem, že by AI jednou audit kompletně zpracovávala a měli bychom zde něco jako automatizované AI auditory, kteří chrlí jeden spis za druhým. Lidský faktor pro posouzení skutečností bude vždy nezbytný. AI ale může auditorům-lidem poskytovat důležité informace, analýzy a souhrny dat a dokumentů, na základě kterých se bude moci auditor snadněji, rychleji a kvalitněji rozhodovat. AI bude mít dle mého názoru v budoucnosti i velký vliv na kontrolu kvality auditů a spisů, kdy AI bude schopná analyzovat výsledný auditorský spis a bude moci auditora upozornit na případné chybějící prvky či nedokonalosti v jeho dokumentaci a postupech.

Jaké jsou Vaše plány v rozvoji Vaší firmy a SW, který prodáváte?

V prvé řadě chceme AUDITEV úspěšně během roku 2026 uvést na český a slovenský trh a poskytnout toto řešení nejen novým, ale i našim stávajícím zákazníkům. V budoucnu se chceme zaměřit na další rozšiřování funkcí na analýzu dat a na implementaci již výše zmíněných prvků AI do programu.

Čím dalším se Vaše firma zabývá kromě prodeje SW auditorům?

Kromě softwaru pro auditory se DATEV specializuje na implementace specifických požadavků v oblasti účetních a ERP softwarů německých firem v České republice a na Slovensku či českých a slovenských firem, které naopak působí v Německu. Rovněž se specializujeme na konverze účetních a souvisejících dat mezi českými/slovenskými a německými účetními standardy a různými účetními a ERP programy.

Co byste vzkázal (nebo popřál) prostřednictvím tohoto rozhovoru auditorům?

Ze všeho nejvíce přeji všem hlavně zdraví a úspěšné zvládnutí nadcházející auditorské sezóny. A pokud se auditoři rozhodnou ke své práci využívat náš software AUDITEV, budu se se svými kolegy velice těšit na všechna naše jednání, prezentace a následnou podporu při jejich práci.

Popis softwaru AURE

Firma: AURE Software s.r.o.
Kontakt: Ing. Vlastimil Hebelka, v.hebelka@attis.cz, tel.: 603 144 410
Web: www.auresw.cz

Charakteristika a hlavní funkce nabízeného SW

- Document management system – vedení a správa zakázek.
- Auditorský spis (Audit Pack) – jednotná struktura auditorského spisu.
- Obratová předvaha (Trial Balance) – generování leadsheetů, konsolidace.
- Nástroj pro vyhodnocení potenciálních konfliktů nezávislosti.
- ATTIS – SW nástroj pro řízení kanceláře.
- Data room.

Jaké služby společnost nabízí v souvislosti s nabízeným SW (podpora, instalace, zaškolení apod.)

Poradenství, analýzy, instalace, školení, podpora.

Pro koho je primárně SW určen

Auditorské kanceláře, společnosti, které chtějí systémově řídit projekty/zakázky, dokumenty.

Počet instalací nebo reference

Desítka instalací přímo pro auditorské společnosti a stovka instalací s následnou servisní podporou klientů u SW pro podporu systémů řízení.

Pravidla stanovení ceny SW a její orientační výše

Jednorázový licenční poplatek podle počtu uživatelů a vybraných modulů. U malých společností do 10 uživatelů nižší 10 tis. Kč za licenci. U větších společností nižší 100 tis. Kč za licenci. Nabízíme i cenový model SAS.

Základní servisní maintanace (update, hotline, help desk), 18 % ročně z ceny zaplacené licence.

Rozhovor s Milošem Fialou z firmy AURE Software s.r.o. prodávající software AURE

Ing. Miloš Fiala
pracoval v letech 1998–2000 ve společnosti Deloitte. Poté, do roku 2006 v Noerr Stiefenhofer Lutz. Od roku 2005 až doposud je garantem metodické složky vývoje auditorského spisu AURE.AD. Od roku 2006 až doposud je auditorem ve společnosti ECOVIS blf s.r.o., člen Audit task force ECOVIS International odpovědný mj. za metodiku auditních služeb v rámci celé skupiny. Auditorem je od roku 2005.

Kdy a jak jste se osobně dostal k prodeji SW pro auditory?

V době, kdy jsem odešel od Deloitte, jsem měl poměrně jasnou představu, jak má auditorský spis vypadat, ale na trhu nebyly žádné SW nebo aplikace, které by se této představě alespoň přiblížily. Shodou mnoha náhod jsem se setkal s kolegou z univerzity Alexandrem Tolochem a začala spolupráce, která se transformovala do produktu, který je velice zajímavý a unikátní – AURE.AD.

Primárně byl tento SW vyvíjený interně pro naše potřeby. Změna v této úvaze nastala, když jsme v ECOVISu testovali CaseWare (SW doporučený skupinou) a zjistili jsme, že CW zdaleka nepokrývá tak širokou škálu jako AURESW a museli bychom významným způsobem změnit náš auditorský přístup. A rozhodli jsme se pro technologickou inovaci s cílem jít s tímto produktem na trh.

Proč si myslíte, že by měl auditor ve své práci využívat auditorský SW, jaké jsou hlavní přínosy použití auditorského SW?

Jakýkoliv SW je lepší než žádný a jakýkoliv SW neudělá auditní spis sám… Svět se globalizuje, auditorská profese je více a více regulovaná a auditorský SW by měl auditory provést těmito příkořími efektivním způsobem práce. Takto vnímáme, že by AURE mělo fungovat. Poskytnout standardizovaný nástroj, který pružně reaguje na regulatorní změny nebo jen trendy a vede auditory zakázkou.

V čem vidíte hlavní specifika prodeje SW auditorům?

Auditoři jsou vesměs neochotni měnit své návyky a postupy. Často i své zlozvyky… Nutné je se s auditory bavit jako s kolegy o potřebách auditu a jeho auditního spisu. O možnostech variantních postupů či závěrů a v konečném důsledku demonstrovat možnosti, jak to zdokumentovat pomocí daného SW. V tomto ohledu je AURE velmi variabilní a umožňuje auditorům si přenášet své vzorové dokumenty a v SW prostředí je jen vhodně zatřídit.

V čem je podle Vás největší přínos vašeho auditorského SW pro auditora?

Právě v jeho variantním a otevřeném přístupu k auditorovi. Plánovací ADS dokumenty jej provedou potřebou dokumentovat či provést určité procedury, ale právě pro tyto procedury si každý auditor může ponechat své osvědčené vzorové dokumenty či postupy.

AURE má podporu pro reportovací rámec nejen v rámci vyhlášky č. 500/2002 Sb., ale i č. 501/2002 Sb., č. 504/2002 Sb. či IFRS.

AURE lze přepnout mezi češtinou a angličtinou, takže i pro skupinového auditora, ať již v rámci vlastní sítě, či jiného, není problém dokumentovat dané postupy či závěry.

V čem spatřujete hlavní konkurenční výhodu SW, který Vaše firma prodává?

Výhoda AURE spočívá v jeho modularitě. Mohu pořídit pouze Document Management System a „dělat si audit po svém" s tím, že mám spis, který mohu uzamknout, nebo odrolovat do dalšího roku. Nebo si pořídit plnou palbu a k DMS si pořídit tzv. Pack – systém plánovacích, vzájemně propojených dokumentů, modul Trial balance – obratové předvahy

s možností exportů leadsheetů pro jednotlivé auditní sekce, možnost zápisu následných proúčtování a tím si udržet reference na testovaná čísla, ale mít i čísla finální, nebo možnost konsolidace více společností.

Samotný Document Management System je vhodný i pro jiný druh projektové práce, např. daňové či právní, a tak tento produkt může být nástrojem pro celou kancelář.

Jaký je Váš názor na nástup informačních technologií využívajících umělou inteligenci a jejich vliv na auditorskou profesi?

Informační technologie zcela zásadním způsobem ovlivňují práci auditora a tím nemyslím samotný auditorský spis. Auditor musí umět více než kdy před tím porozumět klientským aplikacím. E-commerce, EDI systémy či bankovní aplikace mají přímý vliv na účetní informace a tím pádem na účetní závěrku. Porozumění nastaveným algoritmům je nezbytně nutné a schopnost tyto informace zdokumentovat a správně vyhodnotit je naší nedílnou odpovědností v rámci auditu účetní závěrky.

Jaké jsou Vaše plány v rozvoji Vaší firmy a SW, který prodáváte?

AURE.AD je podporován „kvalitářským modulem" – AURE.Backoffice, který umožňuje řídit potřeby kanceláře (plánování auditu, evidence smluv, docházka, výkazy…) a naplnit některé požadavky ISA 315R či ISQM1 a ISQM2 nebo např. ISO27000 a zároveň obsahuje i integrovaný Data Room pro výměnu dokumentů a požadavků (úkolů) s klientem.

AURE.AD je také podporován modulem pro dokumentaci nezávislosti auditora – AURE.Independence, a zejména tam, kde se jedná o síť poradenských firem, je tento model velmi ceněn.

Rozvoj, tak jak nastiňujeme, je směřován na poskytnutí komplexní péče o klienta, v tomto případě auditora. Vedle SW balíčků se s našimi klienty rádi potkáváme, sdílíme jejich potřeby či zkušenosti z proběhlých kontrol KA ČR či RVDA nebo UDVA a toto je základ i pro rozvoj AURE.AD, jeho plánovacích dokumentů.

Čím dalším se Vaše firma zabývá kromě prodeje SW auditorům?

Vývoj SW nástrojů ATTIS (www.attis.cz) pro řízení firem a společností (procesní řízení, strategické řízení, řízení výkonnosti, řízení rizik, řízení zdrojů, řízení projektů, řízení dokumentace, řízení kvality, řízení úkolů...).

Co byste vzkázal (nebo popřál) prostřednictvím tohoto rozhovoru auditorům?

Rád bych kolegům popřál klid do jejich práce. Nenechte se otrávit úpravou limitů, požadavky ESG či RVDA. Nechte si svou práci zaplatit, právě proto, že regulace profese se každým rokem zpřísňuje a vy musíte nejen přežít, ale umět si svůj život užít.

Popis softwaru Auditorský spis

Firma: Ekonomické informační systémy s.r.o., Drůbežní trh 89/1, 664 91 Ivančice
Kontakt: Ing. Pavel Krátký, kratky@ekopraktik.cz, tel.: +420 608 557 269
Web: www.ekopraktik.cz

Charakteristika a hlavní funkce nabízeného SW

Auditorský spis je komplexní nástroj pro elektronické vedení spisu auditora v prostředí Microsoft Office. Umožňuje plně digitalizovat dokumentaci auditu, přehledně strukturovat jednotlivé části spisu a automatizovat rutinní úkony.

Hlavní funkce:

- elektronický spis auditora s možností práce v síti a týmové spolupráce,
- předvyplněné části spisu dle metodiky a legislativních požadavků,
- import a analýza dat klienta (obratová předvaha, deník, majetek a další) s kontrolou provázanosti a exportem do spisu,
- výběr vzorků (z dokladů, majetku apod.),
- kopírování spisů mezi klienty a obdobími s automatickým přenosem počátečních stavů,
- šablony dokumentů pro okamžité použití,
- pravidelné aktualizace dle legislativních změn a zpětné vazby uživatelů.

Jaké služby společnost nabízí v souvislosti s nabízeným SW (podpora, instalace, zaškolení apod.)

- Technická pomoc a konzultace při instalaci a nastavení softwaru.
- Školení uživatelů (prezenčně i online, včetně školících videí přímo v aplikaci).
- Technická podpora.
- Pravidelné aktualizace.

Pro koho je primárně SW určen

Auditorský spis je určen především pro samostatné auditory a menší auditorské firmy. Díky jednoduchému ovládání a možnosti týmové spolupráce je vhodný i pro týmy složené z jednoho či dvou auditorů a několika asistentů. Umožňuje efektivní vedení spisu bez složitého nastavování a je přizpůsoben potřebám praxe.

Počet instalací nebo reference

Auditorský spis aktuálně využívá široké spektrum uživatelů z řad samostatných auditorů i auditorských firem v České republice i na Slovensku. Software si získal důvěru již více než stovky auditorů a auditorských společností, kteří oceňují jeho praktičnost, intuitivní ovládání a přínos pro každodenní práci. Zájem o řešení roste i mezi slovenskými auditory, kde se postupně rozšiřuje jeho používání.

Pravidla stanovení ceny SW a její orientační výše

Cena softwaru Auditorský spis je stanovena s ohledem na velikost auditorské firmy a rozsahu využívaných funkcí. Základní licence je cenově dostupná i pro samostatné auditory, přičemž větší týmy mohou využít síťovou verzi s možností práce více uživatelů současně. K dispozici jsou také volitelná rozšíření, například pro práci s daty hlavní knihy klienta nebo pro výběr vzorku dat, která lze pořídit samostatně.

Celková cena se tak odvíjí od konkrétních potřeb uživatele, přičemž základní řešení i s vybranými rozšířeními se pohybuje v řádu jednotek až nižších desítek tisíc korun bez DPH.

Zájemcům rádi připravíme cenovou nabídku na míru podle jejich konkrétních potřeb.

Další informace

K dispozici je demoverze zdarma a bez registrace, díky které si mohou zájemci software vyzkoušet v praxi. Pravidelné aktualizace reflektují nejen legislativní změny, ale i podněty od uživatelů, což zajišťuje, že software zůstává praktickým a moderním nástrojem pro každodenní auditorskou práci.

Naše řešení je navrženo tak, aby bylo efektivní, přehledné a přizpůsobitelné – ať už jde o samostatného auditora, nebo větší tým.

Rozhovor s Pavlem Krátkým z firmy Ekonomické informační systémy s.r.o. prodávající software Auditorský spis

Ing. Pavel Krátký
je jednatelem a vývojářem ve společnosti Ekonomické informační systémy s.r.o., která se specializuje na softwarová řešení pro auditory a účetní profesionály. Vystudoval Vysoké účetní technické v Brně, Fakultu elektrotechniky a informatiky, a v oblasti IT působí od roku 2003, tedy více než 22 let. Do firmy nastoupil již během studií a funkci jednatele zde zastává od roku 2010. Je autorem konceptu softwaru Auditorský spis, který propojuje legislativní požadavky s praktickými potřebami auditorů a umožňuje plně elektronické vedení spisu v prostředí Microsoft Office. Pod jeho vedením vznikly i další projekty, například aplikace pro konsolidaci účetní závěrky. Od roku 2015 se také jako asistent auditora podílel na auditech ve společnosti DANĚ & AUDIT s.r.o., což mu poskytlo hluboký vhled do praxe. V roce 2024 úspěšně složil auditorské zkoušky a stal se statutárním auditorem, což mu umožňuje spojit odborné znalosti auditu s technologickými inovacemi.

Kdy a jak jste se osobně dostal k prodeji SW pro auditory?

Na vývoji aplikace Auditorský spis se podílím od samého počátku, kdy jsme ji původně vytvořili pro potřeby naší sesterské auditorské firmy. Brzy se ukázalo, že tento nástroj výrazně usnadňuje dokumentaci prováděných auditů a zajišťuje soulad s metodikou. Zájem auditorů a auditorských společností nás motivoval k tomu, abychom software nabídli na trhu a dále jej rozvíjeli podle podnětů uživatelů. Dnes je Auditorský spis komplexním řešením, které pomáhá auditorům šetřit čas, minimalizovat chyby a pracovat plně digitálně.

Proč si myslíte, že by měl auditor ve své práci využívat auditorský SW, jaké jsou hlavní přínosy použití auditorského SW?

Auditorský software je dnes nezbytným nástrojem pro moderní praxi. Umožňuje vést kompletní spis elektronicky, automatizovat rutinní úkony a zajistit soulad s metodikou i legislativními požadavky. Díky předvyplněným částem, kontrolním mechanismům a integraci s běžnými kancelářskými nástroji se výrazně snižuje riziko chyb a šetří čas, který může auditor věnovat odborné práci místo administrativy.

Dalším zásadním přínosem je digitalizace procesů a možnost týmové spolupráce – všichni členové týmu mají přístup k aktuálním datům, dokumenty jsou na jednom místě a práce v týmu je tak plynulá. To vše přináší vyšší efektivitu, transparentnost a komfort, který je v dnešní době standardem. Auditorský software tak není jen pomůckou, ale cestou k profesionálnímu auditu 21. století.

V čem vidíte hlavní specifika prodeje SW auditorům?

Prodej softwaru auditorům má svá specifika zejména v tom, že jde o konzervativní profesi, kde mnoho odborníků stále spoléhá na vlastní dokumenty a osvědčené postupy. Naším cílem není tyto zvyklosti zcela měnit, ale nabídnout řešení, které je přirozeně doplní a zefektivní. Auditorský spis umožňuje využít stávající dokumenty v jednotném prostředí, přidává strukturu, kontrolní mechanismy a možnost práce s daty klienta bez složitého učení se novým systémům. Díky šablonám a intuitivnímu ovládání je přechod na moderní způsob práce rychlý a bezbolestný, což je pro tento segment klíčové.

V čem je podle Vás největší přínos vašeho auditorského SW pro auditora?

Auditorský spis přináší auditorům kompletní řešení, které pokrývá všechny fáze auditu. Základem je elektronické vedení spisu s jasnou strukturou a kontrolními mechanismy, díky čemuž má auditor vždy přehled o stavu zpracování jednotlivých částí. Software umožňuje nejen práci s dokumenty, ale

i efektivní zpracování dat klienta – od výpočtu hladin významnosti přes identifikaci významných účtů až po automatický výběr dokladů pro kontrolu.

Velkou výhodou je možnost snadného kopírování spisů mezi klienty i obdobími, kdy se přenášejí nejen dokumenty, ale i počáteční stavy, což eliminuje rutinní práci. Auditor tak ušetří čas a minimalizuje riziko chyb. Díky intuitivnímu prostředí, šablonám dokumentů a možnosti práce v síti je spolupráce týmu plynulá a efektivní. To vše doplňuje flexibilita – software se přizpůsobí jak menším zakázkám, tak komplexním auditům a umožňuje postupné zapojení práce s daty bez složitého učení se komplikovaným systémům.

Auditorský spis tak není jen nástrojem pro dokumentaci, ale komplexní platformou, která propojuje legislativní požadavky s praktickými potřebami auditorů a přináší rychlost, komfort a jistotu do každodenní praxe.

V čem spatřujete hlavní konkurenční výhodu SW, který Vaše firma prodává?

Naše hlavní konkurenční výhoda spočívá v jednoduchosti a flexibilitě. Auditorský spis byl od začátku navržen tak, aby respektoval zvyklosti auditorů – umožňuje využívat jejich vlastní dokumenty a tabulky, ale zároveň je integruje do jednotného prostředí s přehlednou strukturou. Instalace je velmi snadná, není potřeba server ani složité nastavení, stačí běžný počítač nebo notebook.

Dalším silným prvkem je intuitivní práce s daty klienta. Nabízíme jednoduchý způsob jejich zpracování a následného využití při auditorských pracích, včetně výběru vzorků a exportů do celé řady dokumentů v rámci spisu auditora. To vše doplňují předpřipravené šablony dokumentů, které lze okamžitě použít nebo snadno nahradit vlastními. Díky tomu je přechod na náš software rychlý, bezbolestný a přináší okamžitý efekt v podobě úspory času a vyšší kvality práce.

Jaký je Váš názor na nástup informačních technologií využívajících umělou inteligenci a jejich vliv na auditorskou profesi?

AI přináší nové možnosti, ale zároveň i nové výzvy. V auditorské profesi je klíčová odpovědnost, odbornost a schopnost posoudit kontext. Umělá inteligence může být užitečným nástrojem pro podporu rozhodování, ale neměla by nahrazovat lidský úsudek. Věřím, že budoucnost spočívá v kombinaci tradičního odborného přístupu s moderními technologiemi, které práci usnadní, ale nenahradí.

Jaké jsou Vaše plány v rozvoji Vaší firmy a SW, který prodáváte?

Naším cílem je, aby Auditorský spis dlouhodobě odpovídal aktuálním potřebám auditorů i legislativním požadavkům. Proto software průběžně aktualizujeme a rozvíjíme na základě podnětů uživatelů. V budoucnu se zaměříme zejména na reakci na chystané změny, jako je nový zákon o účetnictví, a na další zjednodušení práce auditorů prostřednictvím automatizace opakovaných úkonů a rozšíření funkcí pro týmovou spolupráci.

Naším cílem je, aby uživatelé měli jistotu, že jejich postupy budou v souladu s platnými předpisy, a zároveň aby práce s dokumentací byla co nejrychlejší a nejpohodlnější. Auditorský spis tak zůstane moderním, flexibilním a praktickým nástrojem pro každodenní auditorskou praxi.

Čím dalším se Vaše firma zabývá kromě prodeje SW auditorům?

Kromě vývoje a prodeje softwaru pro auditory se naše společnost dlouhodobě věnuje také vývoji softwaru pro tvorbu konsolidačních výkazů, který využívají jak auditoři při ověřování, tak účetní pracovníci při jejich sestavování. Dále nabízíme ekonomický informační systém Ekopraktik, který zahrnuje moduly pro účetnictví, mzdy, majetek, sklady, plánování a další nadstavby.

Díky více než dvacetileté zkušenosti v oblasti vývoje podnikových aplikací dokážeme nabídnout řešení, která jsou stabilní, praktická a přizpůsobitelná potřebám různě velkých firem. Kromě softwaru poskytujeme také outsourcingové služby, zejména vedení účetnictví a zpracování konsolidací na našem systému. Našim zákazníkům tak nabízíme nejen nástroje, ale i odbornou podporu a zkušenosti z praxe. Více informací zájemci naleznou na našich stránkách www.ekopraktik.cz.

Co byste vzkázal (nebo popřál) prostřednictvím tohoto rozhovoru auditorům?

Přeji všem auditorům, aby jejich práce byla co nejefektivnější, přehledná a pokud možno i příjemná. Naším cílem je, aby Auditorský spis pomáhal šetřit čas a zjednodušoval každodenní úkony. Věříme, že díky našemu softwaru budou mít více prostoru věnovat se odborné práci a zároveň více času pro sebe, své blízké a věci, na kterých opravdu záleží.

Popis softwaru IntelliAudit

IntelliAudit

Firma: IntelliServices s.r.o., Za valem 1497/6, Praha 148 00
Kontakt: Nikita Dachevskiy, ndachevski@gmail.com
Web: v přípravě

Charakteristika a hlavní funkce nabízeného SW

Nabízíme end-to-end nástroj pro auditorské konfirmace, který pokrývá celý proces od výběru vzorku až po finální dokumentaci. Řešení je cloud-native (Azure / Google Cloud) s možností nasazení v tenantu klienta.

Hlavní schopnosti (end-to-end workflow):

» **Tvorba vzorku (sampling)**
- Výběr podle zůstatků i faktur (balance / invoice breakdown).
- Import dat (CSV/XLSX/API), validace a základní kontrolní součty.
- Agregace částek po měnách, podpora více měn na jednu protistranu.

» **Generování a odesílání konfirmací**
- Šablony e-mailů a tabulek nastavitelné na úrovni klienta (jazyk, hlavičky, formáty čísel, měny).
- Personalizace textu ({{clientName}}, {{confirmTo}}, …), čeština/angličtina v jednom dopise.
- CC seznamy, podpora „auto-chasingu“ (automatická urgence) s volitelnou frekvencí.
- Odesílání z generické schránky klienta (např. confirmations@…); integrace s Microsoft 365/Graph API.

» **Přijetí a zpracování odpovědí**
- Automatické párování odpovědí s odeslanými žádostmi (threading).
- Strojové zpracování obsahu: detekce potvrzených částek a měn z textu i vložených tabulek.
- Rozlišení stavů: potvrzeno, zpochybněno (disputed), nejasné (unclear), bez odpovědi, urgováno.
- Přehled komunikace včetně příloh (přijaté i odeslané).

» **Řízení případu a spolupráce**
- Přehledy a dashboardy (co zbývá odeslat, co urgovat, co je potvrzeno).
- Follow-up workflow pro sporné/nejasné případy.
- Change-log nastavení (auditní stopa změn konfigurace).
- Role a oprávnění (např. vlastník engagementu).

» **Dokumentace a exporty**
- Automaticky generované souhrny a pracovní výstupy (PDF/HTML), včetně přehledů zaslaných a přijatých konfirmací.
- Exporty pro spis (konzistentní formát, čitelné tabulky, lokalizovaná data/čísla).
- Jednoznačné mapování mezi vzorkem, odesláním, odpovědí a finálním závěrem.

» **Konfigurovatelnost a lokalizace**
- Šablony e-mailů a tabulek per klient (texty, sloupce, formáty čísel – např. 2 desetinná místa).
- Dvojjazyčné dopisy (CZ/EN) v jednom dokumentu.
- Klientské volby: auto-chasing, CC seznamy, audit firm (pokud relevantní).

» **Integrace a provoz**
- Nasazení: v našem cloudu nebo v tenantu klienta (prakticky „on-prem“ v rámci jeho cloudu).
- Integrace: Microsoft 365 (Graph API), vlastní schránka klienta pro odesílání/příjem.
- Bezpečnost a compliance: logování, auditní stopa, řízení přístupů; GDPR-ready provozní model.

» **Přínosy pro auditní tým**
- Výrazná úspora času díky automatizaci (odesílka, urgování, zpracování odpovědí).
- Konzistentní a kvalitní dokumentace bez manuálního „copy-paste“.
- Transparentní sledování stavu konfirmací (co je vyřešeno, co čeká, co je sporné).
- Snížení chybovosti a jednotný standard napříč engagementy a klienty.

(Na přání dodáme ukázkové šablony a demo na reálném vzorku dat.)

Jaké služby společnost nabízí v souvislosti s nabízeným SW (podpora, instalace, zaškolení apod.)

- Onboarding & instalace – nasazení v našem cloudu nebo v tenantu klienta, zřízení generické schránky, integrace s Microsoft 365/Graph API.
- Konfigurace – nastavení šablon (CZ/EN), lokalizace, formátů čísel/měn, přístupových rolí.
- Zaškolení – úvodní workshop + role-based školení (auditoři, admini), materiály CZ/EN, krátká videa.
- Podpora & SLA – e-mail/ticketing, reakční časy L1/L2/L3, průběžné aktualizace a bezpečnostní záplaty.
- Pilotní provoz – asistence u prvních engagementů, best-practice nastavení chasingu a šablon.
- Migrace dat – import vzorků, adresáře protistran, převod stávajících šablon.
- Dokumentace – uživatelská i admin příručka, doporučení k bezpečnosti a GDPR.
- Konzultace – metodická pomoc s procesem konfirmací, nastavení KPI/reportingu.
- Monitoring – základní přehledy využití, měsíční „health-check" (volitelně).
- Custom integrace (volitelně) – napojení na DMS či ERP, white-label, rozšířené exporty.

Pro koho je primárně SW určen

- Pro auditory a auditorské společnosti – pro end-to-end zpracování konfirmací (výběr vzorku, rozesílka, sledování, analýza odpovědí, dokumentace).
- Pro firmy pravidelně provádějící vzájemné potvrzování zůstatků (např. účetní kanceláře) – pro rychlé hromadné rozesílky a párování odpovědí u klientských saldo-zůstatků.

Počet instalací nebo reference

Jedna.

Pravidla stanovení ceny SW a její orientační výše

Cena je stanovována individuálně podle velikosti a potřeb klienta.

Zohledňujeme zejména:

- přibližný počet klientů ročně,
- průměrný počet odeslaných konfirmací na klienta,
- provozní režim (vlastní tenant vs. náš cloud),
- rozsah podpory, zaškolení a případných integrací.

Žádné skryté poplatky; nové funkcionality jsou zahrnuty v základní ceně. Orientační kalkulaci připravíme po dodání výše uvedených metrik.

Rozhovor s Nikitou Dachevskiym z firmy IntelliServices s.r.o. prodávající software IntelliAudit

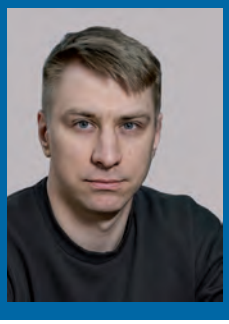

Nikita Dachevskiy
je absolvent VŠE v Praze, bývalý auditor v Big4. V současnosti software engineer a spoluzakladatel IntelliServices s.r.o., zaměřuje se na návrh a vývoj nástrojů pro automatizaci auditorských konfirmací a souvisejících procesů.

Kdy a jak jste se osobně dostal k prodeji SW pro auditory?

Jako autoři řešení jsme k prodeji došli přirozeně. Během práce v auditu jsme dlouhodobě viděli, že konfirmace jsou časově náročné a náchylné k chybám. Postavili jsme vlastní nástroj, otestovali ho v praxi a v okamžiku, kdy se osvědčil, bylo logické jej nabídnout dalším auditorům. V rané fázi startupu mám na starosti produkt i obchod, takže prodej je pro nás přirozené pokračování vývoje.

Proč si myslíte, že by měl auditor ve své práci využívat auditorský SW, jaké jsou hlavní přínosy použití auditorského SW?

Auditorský software přináší především úsporu času a snížení chybovosti díky automatizaci rutinních kroků. Zvyšuje konzistenci a kvalitu výstupů (standardizované šablony, audit trail), usnadňuje spolupráci v týmu i schvalovací procesy a zrychluje revize. Umožňuje lépe zaměřit práci na rizikové oblasti místo manuální administrativy, lépe škálovat kapacity napříč zakázkami a mít průběžný přehled o stavu testů a konfirmací. V neposlední řadě pomáhá s bezpečností a souladem (řízení přístupů, GDPR) a podporuje transparentnost a reprodukovatelnost postupů.

V čem vidíte hlavní specifika prodeje SW auditorům?

Je to velmi konzervativní trh: auditoři neradi mění zavedené postupy a nástroje, protože každá změna nese riziko, dopad na metodiku a potřebu školení. Prodej proto bývá delší (due-diligence dodavatele, IT/bezpečnost, právní, metodika) a klíčová je důvěryhodnost: reference, pilot u vybraného klienta, jasné ROI a minimální „change management" nároky. Důraz se klade na bezpečnost a compliance (ISO/SOC, GDPR, logování), možnost nasazení v tenantovi klienta, snadnou integraci do stávajících workflow a kompatibilitu s „busy season". Komunikace o nových nástrojích je náročná – fungují praktické ukázky na reálných datech, krátké POC a modely cen, které kopírují auditní realitu, aby byla adopce co nejméně bolestivá.

V čem je podle Vás největší přínos vašeho auditorského SW pro auditora?

Největší přínos vidíme ve výrazné úspoře času a snížení rutinní manuální práce. Náš nástroj zvládne end-to-end proces konfirmací (příprava dat, rozeslání, urgování, příjem a vyhodnocení odpovědí, dokumentace) na pár kliknutí, takže uvolní kapacitu týmu.

Druhý klíčový přínos je kvalita a standardizace dokumentace: systém generuje konzistentní, přezkoumatelné výstupy s kompletním auditním záznamem (audit trail), čímž snižuje chybovost a zlepšuje dohledatelnost. Prakticky to znamená méně „papírování", méně reworku při interním review i inspekcích, rychlejší uzavírání engagementu a lépe obhajitelné závěry.

Navíc:

- automatické logování a metriky (statusy, SLA urgencí, konverze odpovědí),
- nasazení v tenantovi klienta nebo u nás (cloud-native) s důrazem na bezpečnost a compliance,
- minimální onboarding a snadná integrace do stávajících workflow.

V čem spatřujete hlavní konkurenční výhodu SW, který Vaše firma prodává?

Naší hlavní konkurenční výhodou je snadná integrace bez změny zvyklostí:

- Bez registrace protistran: na rozdíl od platforem typu confirmation.com nemusí protistrany nic instalovat ani zakládat účty – vše probíhá e-mailem přes ověřené šablony a sledování odpovědí.
- Kopíruje stávající workflow: sampling – rozeslání – urgování – vyhodnocení – dokumentace. Není nutné měnit interní metodiku ani procesní kroky.
- Nákladová přiměřenost pro český trh: cenový model je jednoduchý a škálovatelný, bez „skrytých" poplatků za onboard protistran.
- Nasazení podle potřeby: běh v tenantovi klienta nebo u nás (cloud-native), s důrazem na bezpečnost a GDPR.
- Lokalizace a standardizovaná dokumentace: české/anglické šablony, automatický audit trail a konzistentní výstupy připravené pro interní review i inspekce.

Výsledek: minimální bariéra adopce, rychlé spuštění a okamžitá úspora času bez toho, aby auditor musel nutit protistrany k novému nástroji.

Jaký je Váš názor na nástup informačních technologií využívajících umělou inteligenci a jejich vliv na auditorskou profesi?

Vidíme AI jako zásadní akcelerátor profese — pokud se používá rozumně a s důrazem na kontrolu kvality. Náš přístup je „AI-first", ale jen tam, kde přináší měřitelný přínos (rychlost, konzistence, pokrytí). Prakticky:

- Automatizace rutiny: extrakce dat z dokladů, třídění komunikace, předvyplňování pracovních papírů, generování standardizované dokumentace.
- Lepší risk-assessment: rychlé prohledávání velkých datasetů, odhalování anomálií a neobvyklých vzorců (outliery, vztahy mezi protistranami).
- Konzistence a dohledatelnost: AI může hlídat, že kroky jsou provedeny dle metodiky a že existuje audit trail (co, kdy, na základě čeho).
- Zkrácení cyklu „dotaz–odpověď": rychlé návrhy formulací, shrnutí e-mailových vláken, přehledy stavů.

Zároveň platí limity a povinnosti:

- „Human in the loop" – odborný úsudek auditora zůstává klíčový.
- Governance a bezpečnost – práce s citlivými daty, GDPR, šifrování, řízení přístupů.
- Validace modelů – opakovatelnost, dokumentace promptů, verze modelů, měření chybovosti.
- Vysvětlitelnost – u kritických závěrů mít možnost doložit zdroje a postup.

Stručně: AI snižuje náklady na rutinu a zvyšuje pokrytí rizik, ale musí být zapojená kontrolovaně, s jasnými pravidly, aby výsledkem byla vyšší kvalita a ne „černá skříňka".

Jaké jsou Vaše plány v rozvoji Vaší firmy a SW, který prodáváte?

Podpůrné (enablement) nástroje

- AI knowledge base: bezpečné firemní úložiště znalostí (metodiky, pracovní papíry, interní postupy) s vyhledáváním a odpověďmi výhradně z těchto zdrojů.
- Onboarding & risk scoring: pomoc při předběžném posouzení nových klientů (rizikové indikátory, checklisty, předvyplnění šablon).
  Cíl: zrychlit práci, sjednotit postupy a zlepšit dohledatelnost/traceability.

Substantivní testování (execution)

- Modul pro testování výnosů a nákladů: automatizace výběru vzorků, párování dokladů, sumarizací a tvorby dokumentace s „human-in-the-loop".
- (Navazuje i na další E2E procedury jako konfirmace, apod.)
  Cíl: výrazně zkrátit čas na provedení testů při zachování kvality a konzistence výstupů.

Čím dalším se Vaše firma zabývá kromě prodeje SW auditorům?

Primárně se věnujeme vývoji a prodeji vlastního softwaru pro auditory. Jinými aktivitami se nezabýváme – soustředíme se čistě na produkt a jeho nasazení u klientů.

Co byste vzkázal (nebo popřál) prostřednictvím tohoto rozhovoru auditorům?

Především bychom auditorům vzkázali: nebojte se nových nástrojů. Svět se rychle mění a technologie dnes dokážou výrazně zkrátit čas potřebný na jednotlivé postupy, zlepšit kvalitu dokumentace a uvolnit kapacitu pro expertní práci, která přináší největší hodnotu.

Přejeme vám odvahu inovovat, zdravou zvědavost při zkoušení nových řešení a co nejvíce projektů, kde se díky chytré automatizaci potká efektivita s vysokou kvalitou.